

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Saragat prispel
na štiridnevni obisk

Na povabilo predsednika SFRJ Josipa Broza-Tita je v četrtek prispel na štiridnevni obisk v našo državo predsednik Italijanske republike Giuseppe Saragat. Spremlja ga tudi italijanski minister Aldo Moro. Med štiridnevnim obiskom se bo Saragat z našimi najvišjimi predstavniki pogovarjal o mednarodnih odnosih in sodelovanju med Italijo in Jugoslavijo. O taistih vprašanjih pa se bosta pogovarjala tudi državni sekretar za zunanje zadeve Mirko Tepavac in italijanski zunanji minister Aldo Moro.

Predsednik italijanske republike bo danes, medtem ko je že obiskal Beograd in Zagreb, obiskal Bled. V ponedeljek dopoldne pa je predvideno, da bo obiskal kranjsko tovarno Iskro in Ljubljano.

Obisk italijanskega predsednika bo ponovno prispeval k nadaljnjemu utrjevanju prijateljskih odnosov in k sodelovanju med obema državama, ki temelje na medsebojnem razumevanju in zaupanju, na suverenosti in nevmiševanju v notranje zadeve.

A. Z.

Vinko Hafner obiskal
delovne organizacije

Podpredsednik republiškega sveta tovariš Vinko Hafner je v četrtek obiskal nekatere kranjske delovne organizacije. V Iskri, Kmetijsko živilskem kombinatu v Kranju in v Merkurju je Vinko Hafnerja spremljal predsednik občinske skupščine Slavko Zalokar. S predstavniki kolektivov se je pogovarjal o gospodarjenju in nadaljnjih programih.

Popoldne pa se je Vinko Hafner pogovarjal tudi s predstavniki občinskih družbenopolitičnih organizacij o nekaterih izhodiščih za gospodarjenje v prihodnjem letu. Nazadnje pa se je srečal še s predstavniki telesne kulture.

A. Z.

Vižmarski tabor

Tabori ali politična zborovanja na prostem (nekaj časa so jih takrat imenovali tudi z angleško besedo meetingi) so bila omogočena z zakonom o zborovanjih 15. novembra 1867. V razdobju treh let pred sto leti jih je bilo na Slovenskem 18. Vsi po vrsti pa so pomenili pomemben mejnik in novo razdobje v razvoju slovenskega naroda. Pomenili so nekaj plebiscit slovenskega prebivalstva Korške, Stajerske, Kranjske in Primorske za združitve v eno samo politično enoto.

Vižmarski tabor (17. maja 1869) je bil sedmi v vrsti taborovanja. Bil je to vrhunec taborovanja in na njem se je zbralo od 25 do 30 tisoč ljudi. Slovenci so takrat prvič zahtevali uvedbo slovenskega jezika v šole in urade, takrat je vznikla zahteva o slovenski univerzi.

Ceprav majhni in nepomembni pred velikimi evropskimi narodi, so Slovenci takrat odločno postavili zahtevo o Zedinjeni Sloveniji. Pred tem so jih obsojali »na smrt« sov-

ražniki in prijatelji, češ da so premajhni in preveč izpostavljeni. S tabori pa so vzbudili pozornost in opozorili, da slovenski narod le ni tako majhen.

Slovenski ljudje takrat sicer niso uspeli v svojih željah. Vendar ostala je misel in želja po enotnosti, in ta je bila prisotna vsa naslednja desetletja. Zelja se je začela uresničevati z delavskim gibanjem. Vrhunec enotnosti in odločnosti za uresničenje desetletnih zahtev pa so Slovenci izrazili v osvobodilni fronti in komunistični partiji. V revoluciji so uresničili tiste narodnoosvobodilne zahteve tabornega gibanja. Zedinjena Slovenija je bila končno ustvarjena in vzpostavljena je svobodna SR Slovenija v enakopravni skupnosti z drugimi jugoslovanskimi narodi.

Vižmarski tabor, kate-rega stoletnico bomo praznovali jutri na istem mestu kot pred sto leti. Je bil vrh slovenskega triletnega taborovanja. In čeprav je bila doba slovenskega taborovanja kratka, pomeni svetlo obdobje v naši zgodovini.

A. Z.

Berlinski študentje
v Savi

Včeraj je obiskala kranjsko tovarno Sava skupina študentov sociologije, ekonomije in politologije iz zahodnega Berlina, ki je prišla v Slovenijo na povabilo politološkega društva pri Visoki šoli za sociologijo, politične vede in novinarstvo iz Ljubljane. Gostje iz Berlina pripadajo napredni študentski mladini zahodnega Berlina. J. K.

Tone Bole
in Viktor Avbelj
v Kranju

Včeraj popoldne sta obiskala kranjsko Pekarno predsednik gospodarskega zbora skupščine SRS Tone Bole in predsednik sekcije za družbenoekonomsko vprašanja pri republiški konferenci SDZL Viktor Avbelj. Spremljal ju je generalni direktor kombinata Zito iz Ljubljane Franc Puterle. V Kranju so si gostje ogledali prenovljeno pekarno. J. K.

CENJENI
POTROŠNIKI!

ZA VAS SMO PRIPRAVILI
od 1.—31. oktobra
POSEBNO
REKLAMNO PRODAJO

»JESEN V KOKRI«

Z NAGRADNIM ZREBANJEM

100

denarnih priznanic

podjetja Kokra za nakup blaga
v vseh naših prodajalnah — v vrednosti 30.000 N din in

300

praktičnih daril

prolževalcev ter druga presenečenja

Vsak nakup prek 50.00 N din bo žreban 8., 15. in 22. oktobra ter 3. novembra 1969. Rezultati žrebanja bodo objavljeni ob vsakem žrebanju v časopisih GLAS, Kmečki glas in v vseh naših prodajalnah

POTROŠNIKI!

Za jesen smo vam pripravili bogato izbiro blaga po konkurenčnih cenah in ugodnih kreditnih pogojih.

OBISČITE PRODAJALNE KOKRE

Proslava 10-letnice
gorenjskih
delavskih univerz

Včeraj popoldne so se v domu na Vodiški planini zbrali predstavniki delavskih univerz Gorenjske in proslavili desetletnice ustanovitve gorenjskih delavskih univerz.

O razvoju delavskih univerz je govorila Smilja Gostiša, na proslavi pa so podelili tudi šest priznanj najzaslužnejšim delavcem na gorenjskih delavskih univerzah. vg

Občinski konferenci SZDL Kranja in Radovljice obveščata prebivalce Gorenjske, da se bo predsednik Italijanske republike Giuseppe Saragat s spremstvom ob svojem obisku v Jugoslaviji mudil tudi na Gorenjskem.

V soboto bo v večernih urah prispel na Bled, kjer bo njegova rezidenca. V ponedeljek, predvidoma ob 9. uri dopoldne, pa bo obiskal tovarno Iskra v Kranju.

Vabimo vse občane, da uglednega gosta iz Italije prisrčno sprejmemo in pozdravimo.

II. SEJEM OBRTI IN OPREME
V KRANJU OD 11.-20. X. 69



Seja IO republiške konference SZDL Za politično programski koncept lokalne radiofuzije

»Ne gre za obravnavo tehničnih, ampak odprtih političnih vprašanj nadaljnega razvoja lokalnega radijskega omrežja v Sloveniji.« je uvodoma poudaril Vlado Beznik, sekretar republiške konference SZDL.

Na seji so sklenili, da je potrebno natančno določiti vlogo in mesto lokalnih radijskih postaj. Zavodu RTV Ljubljana so naložili nalogo, da v šestih mesecih izdela program delovanja in razvoja lokalnega radijskega omrežja v Sloveniji. Na seji so sprejeli stališče, da je lokalna radiofuzija sestavni del celotne radiofuzne mreže v Sloveniji. Ustanoviteljske pravice in dolžnosti lokalnih radijskih postaj naj prevzamejo občinske konference SZDL, ki si bodo s tem zagotovile vpliv na vsebino programa, ki je pri nekaterih lokalnih radijskih postajah prepuščen posameznikom brez siceršnje kontrole in družbene odgovornosti. Zato naj se pri vsaki lokalni radijski postaji ustanovijo radijski ali programski sveti, ki bodo določali in odgovarjali za vsebino programa.

Poleg RTV Ljubljane, Kopra in Maribora je v Sloveniji še 11 lokalnih radijskih postaj. To so: Murska Sobota, Ptuj, Radlje, Slovenj Gradec, Smarje, Trbovlje, Trzin, Jesenice, Celje, Brezice, Tolmin in še Radio Student. Pet lokalnih radijskih postaj so ustanovile občinske konference SZDL, štiri občinske skupščine, v Smarjah pri Jelšah pa je ustanovitelj društvo ljudske tehnike.

Nadaljnji razvoj lokalnega radijskega omrežja ne sme moč prepustiti stihiji in samoiniciativi lokalnih činiteljev. Na vprašanje, ali ima lahko vsaka komunalna skupnost svoj lokalni radijski program, je bilo na seji pojasnjeno, da je to pravno mogoče, ni pa izvedljivo tehnično. Kajti Jugoslavija na osnovi mednarodnih pogodb nima dovolj valovnih

dolžin, ki bi lahko zagotovile v Sloveniji 62 lokalnih radijskih programov in ne bi povzročali pomembnih tehničnih motenj.

Tovariš Milan Merčun, direktor zavoda RTV Ljubljana, je po obširni obrazložitvi navedene problematike dejal, da je po mnenju zavoda RTV Ljubljana mogoča naslednja kompromisna odločitev:

1. Izdelati je treba koncept lokalne radiofuzne mreže v Sloveniji, ki naj preuči, ali so vse sedanje lokalne postaje resnično potrebne in katera je mogoče še ustanoviti.

2. Zavod RTV Ljubljana je pripravljen prevzeti stroške lokalnih SV oddajnikov (tistih, ki jih doslej še ne plačuje), stroške osebnih dohodkov dveh programskih delavcev na vsaki lokalni postaji s tem, da bi bila njuna naloga razen pripravljanja lokalnega informativ-

nega programa tudi dopisništvo za osrednje radijske programe. Z lokalnimi družbenopolitičnimi organi je treba skleniti pogodbeni odnos za pokrivanje stroškov, oziroma za določitev njihove participacije na stroških lokalnega informativnega programa, lokalni družbenopolitični organi naj imenujejo družbeni organ upravljanja lokalnega programa s tem, da določajo in odgovarjajo za vsebino tega programa. Zavod RTV namreč ne more in ne želi odgovarjati za vsebino lokalnih informativnih programov.

3. Zavod RTV bo sporazumno z republiško konferenco SZDL dočel enoten čas in obseg lokalnih programov kot sestaven del matičnih programov. Na seji so bili enotni, da so lokalne radijske postaje pomemben činitelj k boljšemu obveščanju delovnih ljudi. J. Vidic

Pred tednom otroka Dojenčki — v jasliah ali doma

Na sektorskem posvetovanju Zveze prijateljev mladine Slovenije v Ljubljani, ko so razpravljali o nekaterih smernicah in nalogah ob letošnjem tednu otroka, so govorili tudi o varstvu dojenčkov. V zadnjih letih je bilo namreč veliko storjenega za varstvo otrok nasploh, zelo malo pa za najmlajše otroke do 2 let — za dojenčke. Vrstne ustanove (vrčci) sprejemajo otroke šele po dveh letih starosti. Kam z otrokom do te starosti? Prav ko je otroku potrebna posebna nega in skrb, so mnoge zaposlene matere v največjih težavah. Tako imenovani jaslji za te otroke ni, vsaj ni omembe vredno v primerjavi s potrebami.

Prav zato je ta problem toliko aktualnejši. Zlasti se — kot je bilo slišati na imenovanem posvetovanju — ker o tem ni določene osnovne smeri reševanja. Gre namreč za še nerešene poglede glede dveh povsem različnih stališč: ali naj se za varstvo tudi teh otrok usmerijo naporji za gradnjo in odpiranje ustreznih ustanov — jaslji ali naj se v večji meri pomaga materam, da bi lažje imele otroke doma. O tem naj bi se odprla široka razprava, ki bi prispevala k organiziranemu, enotnejšemu reševanju problema.

Razen javnosti, zlasti prizadetih mamic, se bodo prav gotovo o tem problemu razpisali ekonomisti z ene ter psihologi in vzgojitelji z druge strani. Prvi bodo zadevo pri-

kazali z dinarjem, kaj bi bilo ceneje, ugodnejše, kakšno naj bi bilo breme staršev in družbe itd. Še važnejše in odločilnejše pa bodo ugotovitve psihologov, pedagogov, vzgojiteljev, zdravnikov itd, ki imajo na voljo že mnogo izkušenj iz drugih dežel z najrazličnejšimi stopnjami ekonomskega razvoja in družbenih ureditev. Precej teh izkušenj pa je že tudi pri nas.

Ce bi se odločili za jaslji, bi se morala za to določiti potrebna sredstva za gradnjo ustreznih objektov, za usposabljanje kadra in podobno. Druga varianta — individualno varstvo doma — pa bi mogla poseči zlasti v obstoječe zakone in predpise. Ob tem je bilo slišati misli, da bi materam podaljšali porodniški dopust za določeno dobo, ji zagotovili štetje delovne dobe in podobno. Kar bi bilo najmanj, je zagotovitev njenega delovnega mesta.

V enem ali drugem primeru bo morala družba prispevati. Varstvo teh otrok je namreč vezano na mnoga zahtevnejša merila tako iz vzgojnih, varstvenih, zlasti pa še iz higienskih in zdravstvenih vidikov. Skladno s tem pa je seveda tudi dosti dražje. Najvažnejše pa je, da pri vzgoji teh otrok — se pravi mladega državljanca v njegovem začetnem razvojnem in vzgojnem obdobju — ne bi smela prevladati dinarska tehnika.

K. Makuc

Gorenjci na Vižmarski tabor

Mladina, borci, člani delovnih kolektivov itd. se bodo jutri dopoldne zbrali na proslavi ob 100-letnici Vižmarskega tabora. Po podatkih gorenjskih občinskih konferenc socialistične zveze se bo te velike proslave udeležilo nekaj tisoč Gorenjcev. Odsli bodo z vlaki, avtobusi in svojimi avtomobili. Prišli bodo člani kulturnih skupin v narodnih nošah. Iz Skofje Loke se bodo v narodnih nošah pripeljali na proslavo na po-

sebnem vozu. Nastopili bodo združeni pevski zbori, pod vodstvom Radovana Gobca in Kranjčana Petra Liparja. Planinci bodo na prireditveni prostor prinesli gorečo bakljo z vrha Triglava. Nastopila bo godba na pihala iz Gornja bo s posebnim vlakom odpotovalo okrog 700 dijakov oziroma učencev krajskih šol. S posebnimi avtobusi se bodo odpeljali na proslavo tudi Tržičani.

A. Z.

Življenjski stroški letos večji

Navadno računamo življenjske stroške tako, da primerjamo rast cen na drobno. V letošnjem letu je prišlo do spremembe, ker so življenjski stroški hitreje naraščali kot cene. Medtem ko v letošnjih osmih mesecih ugotavljamo povečanje cen za 7,8 odstotka, je pri življenjskih stroških to povečanje večje — 9,3 odstotka. Glede na postopno naraščanje življenjskih stroškov od letošnjega januarja, lahko računamo, da bodo omenjeni stroški konec leta večji, kot so bili lani oziroma predlani. V Sloveniji je v primerjavi z vso državo podražitev večja. Medtem ko se v vsej državi življenjski stroški v avgustu povečali za 7,1 odstotka, je povečanje v naši republiki večje za 9,3 odstotka.

Vzrokov za dvig življenjskih stroškov je več — življenjski standard se dviga, višji standard pa je neogibno dražji in tako prihaja do višjih stroškov, čeprav se cene sploh ne spreminjajo.

Večkrat vpliva na višje življenjske stroške tudi manjša vrednost denarja, kajti kupna moč denarja je manjša, če lahko enako količino kupimo le za večji znesek. Na skupno višino življenjskih stroškov v zadnjem času najbolj vplivajo stroški za hrano in obleko ter obutev. Zanimiva je tudi ugotovitev, da je bila letos hrana mnogo dražja kot lani, avgusta letos kar za 13 odstotkov.

Življenjski stroški so tudi merilo za vrednost osebnih dohodkov, gledano z vidika, koliko za neki denar lahko kupimo. Julija je bila v naši republiki višina povprečnega izplačanega osebnega dohodka 1119 dinarjev, kar je v primerjavi z lanskoletnim povprečjem 997 dinarjev 19,4 odstotno povečanje. Čeprav je bilo povprečje osebnih dohodkov julija za 19,4 odstotka višje kot je bilo to lani, je pravo povečanje le 8,3 odstotno, ker so večji presežek absorbirale višje cene življenjskih potrebščin.

V. G.

Pomlajevanje ZK v Kamniku

Konec leta 1967 je bilo v organizacijo ZK v kamniški občini vključenih 545 članov, lani 564 in konec letošnjega junija 567 članov. Komunisti v kamniški občini so organizirani v 12 organizacij: podjetje Kamnik — 68 članov, Svilanit — 28 članov, Svit — 38, Titan — 35, tovarna usnja — 28, gozdni delavci (obrat GG Kamnik) — 22, zavod za usposabljanje invalidne mladine — 16, Duplica (naselje in aktiv v tovarni pobišiva) — 70, Kamnik — mesto — 184 članov, Stahovica — 31, Tuhinj — 35 in Komenda — 9 članov. V občini je organiziranih tudi osem stalnih aktivov ZK, in sicer v tovarni Stož, v Alprenu, Ziviški industriji in Graditelju v skupščini občine in postaji milice, poleg tega pa sta še

aktiv prosvetnih delavcev in aktiv mladih komunistov. Lani so v organizacijo ZK v kamniški občini sprejeli 57 novih članov ZK, do konca junija letos pa 18 novih članov. Večina na novo sprejetih članov je mlajših od 25 let, po šolski izobrazbi imata dva visoko izobrazbo, 4 višjo, srednjo 25, medtem ko je kvalificiranih in nekvalificiranih delavcev 26.

Od leta 1964 do konca 1967 je iz ZK izstopilo 65 članov, izključili pa so 18 članov. Lani in v prvem polletju letos je bilo 32 izstopov in 8 izključitev. Pri vzrokih izstopov je opaziti največkrat ne- vnanje visoke članarine, politične neaktivnosti zaradi drugega dela in nekaterih nepravilnosti.

V. G.

Žitojmet

SENTA

skladišče Kranj
Tavčarjeva 31, tel. 22-053
(bivši Exoterm)

- VAM NUDI:
- najkvalitetnejšo moko vseh vrst
 - testenine »Bačvanka«
 - vse vrste živinskih krmil po zelo ugodni ceni

Uspeh Save na avtomobilskem sejmu v Frankfurtu

Z udeležbo na nedavnem mednarodnem avtomobilskem sejmu v Frankfurtu — odprt je bil od 11. do 25. septembra — so predstavniki tovarne Save iz Kranja zelo zadovoljni. Na sejmu so razstavljali avtomobilске gume za osebnа vozila in tovornjake ter posebno patentirano avtomobilsko preprogo. Omenjena preproga ima zlasti to dobro lastnost, da v svojih prekatih obdrži vodo, ki zlasti pozimi teče z vozniških čevljev. Skratka, sneg z vozniških čevljev, ki se v avtomobilu stoji v vodo, ne teče več po dnu vozila, temveč ostane v preproginih prekatih. Preprogo potem enostavno dvignemo in vodo izlijemo z nje. Čeprav trenutno še ni znana cena

izdelka na našem tržišču — v Zahodni Nemčiji jo že prodajajo — so nam v Savi povedali, da bo cena primerna tudi za denarce naših avtomobilistov. Posebno preprogo bodo izdelovali v dveh velikostih in s prilaganjem posameznih delov jo bo mogoče namestiti skoraj v vsak osebni avto, prodajati pa jo bodo začeli v začetku novembra. Omenimo naj še to, da so zaradi velikega zanimanja za omenjeno preprogo na sejmu v Frankfurtu že sklenili pogodbo za prodajo 10.000 preprog v Zahodno Nemčijo.

Kot rečeno, na sejmu v Frankfurtu je Sava razstavljala tudi svoje avtomobilске gume. Kot za preproge, tako je bilo tudi za gume pre-

cejšnje zanimanje, kar dokazuje, da je ime Sava že postalo znano tudi na zahodnih tržiščih, kar je nedvomno zasluga kvalitetne izdelave. Zato so v Savi prepričani, da bodo letos uspeli izvoziti za okoli 700.000 dolarjev avtomobilskih gum na zahodno tržišče. Čeprav zaradi izredno močne konkurence prodaja gum za tovorna vozila nekoliko zaostaja, pa predstavniki omenjene kranjske tovarne upajo, da bodo izvozili za okoli 150.000 dolarjev gum za tovorna vozila. V. G.

Murka razstavlja v Kazini na Bledu

Bled, 3. oktobra — Danes so v zgornjih prostorih Kazine na Bledu odprli razstavo pohištva, tekstila in gospodinjske opreme. Da so razstave privlačne za kupce in dobra kupčija za trgovce, pove podatek, da je trgovsko podjetje Murka letos že trikrat razstavljalo v Kranju, dvakrat na Jesenicah in Bledu ter po enkrat v Bohinju in na Visokem.

J. V.

Predstavljamo vam:

Gostinsko podjetje Jelen Kranj

Gostinsko podjetje Jelen ima poleg hotela Jelen v svojem sestavu še gostišče Stari Mayer, Prešernov hram, gostišče pri Lovcu, Gaštej in gostišče v Senčurju. 73-članski kolektiv je lani ustvaril 4 milijone 800.000 dinarjev realizacije, letos pa pričakujejo okoli pet milijonov dinarjev. Kolektiv se je pred nedavnim odločil za pomembne investicijske naložbe. Tako bodo že v sredini tega meseca začeli graditi v gostišču Stari Mayer v Kranju štiritestno avtomatsko kegljišče, manjšo pivnico piva, urediti pa nameravajo tudi sanitarne prostore. Omenjene objekte bodo odprli že v začetku prihodnjega leta, veljali pa bodo milijon 100.000 dinarjev. V drugi gradbeni fazi nameravajo urediti še prvo nadstropje v Starem Mayerju. S temi preureditvami pa naj bi povečali predvsem sedežne zmogljivosti. Sploh pa v gostinskem podjetju Jelen računajo, da se bo s preureditvijo gostišča Stari Mayer in delno hotela Jelen njihova letna realizacija povečala za okoli 40 odstotkov.

Za sam hotel Jelen v Kranju je značilna precej visoka zasedenost, saj je bil lani zaseden 73-odstotno, letos pa se je ta preček povečal na 80 odstotkov. V. G.

Jugoslovanski »Amerikanci«

Gospodarski list *Gospodarstvo*, ki izhaja v Trstu, piše med drugim, da se na Jugoslovanih, ki prihajajo v Trst nakupovat, ne pozna nelikvidnost, o kateri se toliko piše in govori v Jugoslaviji. List poroča o novem valu jugoslovanskih kupcev iz najoddaljenejših krajev Jugoslavije. Za te kupce, tako pravi list, ni nič posebnega odšteti 15.000 lir za najmodernejšo moške čevlje. Tudi kar zadeva ženske čevlje, se tržaškimi trgovinam ni bati, da bi propadle. Trgovci dobro vedo, da Jugoslovani lahkega srca zapravljajo v njihovih trgovinah, zato jim pravijo »Amerikanci«. Vseeno je zli je blago drago ali cenejšje, piše list, samo da je iz Trsta.

(Po Ekonomski politiki)

Bankirji na Bledu

Na Bledu bo od 22. do 24. oktobra mednarodna konferenca o bankarstvu in plačilnem prometu. Posvet sta sklicali mednarodna organizacija IFIP s sedežem v Amsterdamu iz Zveza knjigovodij Jugoslavije v sodelovanju s Skupnostjo bank. Na konferenci bodo prisotni tudi predstavniki bank in drugih

institucij iz dežel zahodne in vzhodne Evrope in Jugoslavije. Na sestanku, ki bo prvi te vrste po vojni, bodo govorili o monetarni kontroli, mednarodnem in notranjem plačilnem prometu, o uporabi elektronskih računalnikov v hranilni službi in drugem.

Vse v trgovini BABY

ZA VASEGA OTROKA

od rojstva pa do 14. leta starosti, po najnižjih cenah, najboljša kvalitete kupite

Za jesen in zimo vam še posebej priporočamo:

dekliška krila in polobleke iz teksona in volnenega blaga, dekliške in fantovske elastične hlače v vseh barvah, otroške vetrovke, plašče in pelerine. Velika izbira igračk domače in tuje proizvodnje!

Vse za vašega dojenčka v specializiranem oddelku v Jenkovi ulici!

Vedno boste zadovoljni, če boste kupovali blago za vaše otroke v trgovini BABY na Titovem trgu.

Priporoča se ELITA, KRANJ

Elita Kranj

Drobci iz razmišljanj o gospodarjenju v občini Jesenice

Zaradi enostranske razvitosti lahko kdaj pa kdaj požanješ dvojno žetev, vendar moraš računati s tem, da boš več let zapovrstjo morda ostal brez nje

(Nadaljevanje)

NEUGODNA LOKACIJA?

Letos je bilo že nekajkrat zelo glasno povedano, kako je videti ekonomska dislociranost in strateško neugodna lokacija jeseniške železarne. Dobrih petnajst let nihče ni ne vprašal ne razmišljal, od kod dobiva takrat kot kruh potrebno jeklo. Danes skoraj ni kraja v Jugoslaviji, kjer bi ne bilo kakšnega objekta ali druge naprave iz jeseniškega jekla. Za obnovo domovine in njen začetni razvoj je dala jeseniška železarna nad dvajset milijonov ton jekla (po plafoniranih cenah). Razmišljanja o lokaciji jeseniške železarne pa so se pričela brž, ko je kazalo, da je premagana najhujša stiska za jeklo.

Danes je dolžan jeseniški železar povedati vsem tistim, ki modrujejo, da so Jesenice preoddaljene od surovinskih virov, da je to lahko res samo v pogojih zaprtega ali delno odprtega tržišča. Ob pogojih odprtega tržišča pa so Jesenice najbližje morju izmed vseh krajev, kjer so jugoslovanske železnice. Če bodo rezultati reformira-

nega gospodarjenja kaj hitro sledili proglašnim stališčem, potem morda jeseniški železar kmalu ne bo gledal, kako potuje ruda skozi Jesenice iz daljne Brazilije, ko je preplula ves Atlantik in Sredozemlje v Linz na Donavi v največjo avstrijsko železarno. Morda bo tudi njemu dostopna, če ne brazilska pa alžirska ali gvinejska ruda. In če bo kdaj tako tudi s koksom, potem se bo hitro spet pokazalo, katera jugoslovanskih železarn je najboljše locirana.

Dogodki po lanskem 21. avgustu so pokazali, da je nekaj podobnega tudi glede strateške lokacije jeseniške železarne. Če je danes povsem razumljivo, da je teoretično možno pričakovati napad na našo deželo iz katerekoli smeri in strani, potem jeseniška železarna morda tudi strateško stoji kar na pravem mestu Jugoslavije.

To dvojje je bilo vselej jasno resnim, ekonomično in ekonomsko mislečim ljudem. Kljub temu pa so se razglabljanja o neugodni lociranosti jeseniške železarne pojavljala kar naprej v določenih sporadičnih presledkih. Mislim, da jih je treba oceniti kot ekonomske in monopolistične

špekulacije in da je dolžnost ne le jeseniških ljudi, pač pa tudi drugih, da povedo, od kod takšna modrovanja izvirajo in kakšne cilje zasledujejo.

INVESTICIJE

Ustrezne službe zdaj že integrirane tovarne na Jesenicah so že precej pred integracijo izdelale ustrezne investicijske programe. Marsikje smo naleteli na skoraj nepremagljivo nerazumevanje, ko smo povedali, da bi želeli in da bomo za vsako ceno na Jesenicah v obrat Združenih slovenskih železarn investirali še znatne denarje. Nekateri so rekli enostavno takole: Saj ne morejo plačevali niti obveznosti, ki so si jih naložili z modernizacijo železarne v preteklosti, pa hkrati zahtevajo nove kredite. Prepričani smo, da bomo lahko plačevali zapadle obveznosti, če bomo naredili v modernizaciji železarne še drugi korak, to pa pomeni modernizacijo vsega tistega, kar leži neposredno za vročimi valjarnami. Le tako se lahko razvija tovarna na Jesenicah v obrat, ki bo proizvajal izključno kvalitetne in visoko kvalitetne metalurške proizvode in le tako si zamišljamo specializacijo ter povečano produktivnost. V prihodnjem obdobju (dveh do največ treh let) se bodo samoupravni in vodilni organi skupaj s kolektivom obrata prizadevali, da bi zrasla na Jesenicah nova hladna valjarna, ki bo lahko oskrbovala s hladno valjanimi pločevinami tiste kovinske industrije, ki love pri nas korak z najsoodnejšo proizvodnjo v svetu.

F. Zvan

(Dalje prihodnjilj)

Občinska konferenca SZDL Tržič obvešča lastnike gozdov, da bodo javne razprave o gospodarjenju z gozdovi po naslednjem razporedu:

8. oktobra ob 17. uri v Podljubelju
10. oktobra ob 17. uri v Tržiču
12. oktobra ob 7.30 v Lomu

Vabimo k udeležbi!

Slabo pripravljena konferenca

V četrtek zvečer je bila v dijaškem domu v Kranju konferenca domske skupnosti. V dvorani se je zbralo okrog 90 izvoljenih mladink in mladincev, ki so predstavljali 450 njihovih tovarišev-gojencev iz treh enot dijaškega doma: stari kranjski grad, dom v Stritarjevi ulici in dom na Zlatem polju. Videti je bilo, da je konferenca dobro pripravljena in da na njej ne more priti do večjih nevesčnosti. Predsednik sveta domske skupnosti je v svojem poročilu navedel, da lani zastavljenih nalog niso izpolnili predvsem zaradi nedelavnosti nekaterih komisij. Izjemni sta le športna in kulturna komisija, katerima lani sprejet delovni program ni delal težav.

Poročilo predsednika med prisotnimi ni našlo odmeva. Dvorana je zazvela ob predlogih za novi svet domske skupnosti in načinu volitev. Po posredovanju predstavnikov predsedstva občinske mladinske organizacije so se zedinili, da najprej glasujejo o kandidatih listi. Ko so jo sprejeli, so s tajnim glasovanjem izbrali nov svet dom-

ske skupnosti. Vzroki za te nevesčnosti so jasne. Tovariši, ki so pripravljali konferenco, so vede ali nevede pozabili na poslovniki, ki je nujen za normalno delo vsake konference, posebno takrat, ko se ugotavlja sklepčnost, opravljajo volitve in sprejemajo sklepe, katerih pa je bilo na konferenci v dijaškem domu bora malo. Najpomembnejši je dogovor, da novo predsedstvo ponovno skliče konferenco, bolj organizirano, na kateri bi govorili o določenih problemih, ne pa o vsem, kar komu pade na misel.

Sele pri zadnji točki, razno, so gojenci povedali nekaj svojih mnenj. Neka mladinka je dejala: Člane sveta in komisij smo lani volili in izbirali po obrazih, ne pa zaradi prizadevnosti. Mislim, da letos ni bilo drugače! Res je, da kandidatov večina prisotnih ni poznala, zato v novi svet niso bili izvoljeni nekateri pridni in dela voljni mladinci. Kljub temu upajo, da bo domska skupnost letos bolj prizadevna, kakor lani.

J. Košnjek

Sprašujemo

predsednika občin. konference SZDL Skofja Loka tov. Janeza Thalerja

»Socialistična zveza je organizator in usmerjevalec javnih razprav o gospodarjenju z gozdovi. Le-te morajo biti končane do konca tega meseca. Tovariš predsednik, povejte nam, prosim, kako ste se v škofjeloški občini pripravili na te razprave?»

»Lahko trdim, da je problematika gozdarstva ali bolje rečeno, kako naj bo v bodoče urejeno gospodarjenje z gozdovi, eno osrednjih vprašanj, ki se na široko obravnava med občani. To je povsem razumljivo, saj se razen kmetov — lastnikov gozdov zelo zanimajo za to problematiko tudi vsi delavci, zaposleni v naši lesni industriji, ki jih je okoli 1500. Takšno stanje ustvarja tudi poseben položaj, v katerem smo se znašli v naši občini. Poudariti moram, da smo izredno zainteresirani, da les ostane v občini in da ga predelajo naša lesna industrijska podjetja.

O predvidenih spremembah v gozdarstvu so do sedaj razpravljali izvršni odbor

občinske konference SZDL, aktiv odbornikov in poslancev-komunistov, sekcija za kmetijstvo in gozdarstvo pri občinski konferenci SZDL in na posvetu predsednikov krajevnih organizacij SZDL. Dogovorili smo se, da organiziramo razprave v naslednjih krajih: v Škofji Loki, v Selški dolini (Zali log, na Češnjici, v Selcih in na Bukovici), v Poljanski dolini pa na Sovodnju, v Gorenji vasi in v Poljanah.

Zelimo, da se teh razprav udeležijo čimvečje število lastnikov gozdov oziroma posestnikov; predvsem tistih, ki jim je gozd glavna dejavnost oziroma vir dohodka. Osnovni problem, ki se ob tem pojavlja, je cena lesa, s katero lastniki gozda niso in ne morejo biti zadovoljni. Zato bi po mojem mnenju morali te razprave usmeriti predvsem v iskanje poti, kako poenostaviti in tako poceniti gozdarsko službo ter na ta način dobiti sredstva za boljše plačilo lesa gozdnim posestnikom. A. Zalar

Stane Mešič: velike bitke so vedno izbojevale najširše množice

Na Gorenjskem smo pred letnimi konferencami osnovnih organizacij. Na teh konferencah zanesljivo ne bodo razpravljali samo o organizacijskih vprašanjih. Zadnji Titovi obiski po raznih krajih Jugoslavije in plenarna zasedanja slovenskih komunistov od 6. kongresa do danes so opozorila na mnoga ne-rešena vprašanja naše družbe. Med njimi so: aktivnost komunistov, vprašanja samoupravljanja in sodobne organizacije dela, potrebe po večji teoretični kulturi članstva, o preobrazbi v vrstah zveze komunistov itd. Da bi nekaj več povedali našim bralcem o teh vprašanjih, smo zaprosili za pogovor gorenjske sekretarje občinskih komitejev in pa sekretarja medobčinskega sveta Staneta Mešiča. Naše pogovore začenjamo s tovarišem Stanetom Mešičem.

Zveza komunistov se je v obdobju zadnjih let mnogo ukvarjala sama s seboj, predvsem z vprašanji svoje učinkovitosti. Sleherna organizacija — za zvezo komunistov pa je to še posebej pomembno — mora biti dovolj učinkovita. Sprašujemo vas, kako je z reorganizacijo zveze komunistov na Gorenjskem in ali se vam ne zdi, da je bila reorganizacija v mnogočem izvedena samo formalno. Manjše organizacije smo združili z večjimi. Kako pa je z njeno učinkovitostjo?

Da se je Zveza komunistov v zadnjih letih mnogo ukvarjala sama s seboj, je brez dvoma res in mislim, da se bo morala tudi v bodoče. To ukvarjanje s seboj pa ni moda, temveč življenjska potreba. V spremenjenih družbenih razmerah ob nenehni rasti demokratične družbe, v sistemu družbene samouprave, so se seveda menjali tudi pogoji dela Zveze komunistov. Mislim, da ni nobenega dvoma, da je ravno Zveza komunistov bila tista, ki je ob ustvarjalni podpori vseh delovnih ljudi bila inčiator vzpostavitve sistema družbene samouprave. V tem sistemu pa seveda ni mogoče delovati po starem, s pozicije oblasti, temveč s pozicij idejno politične sile in sile argumentov ter znanja. Gre torej za to, da se komunisti naučimo živeti in delati v sistemu, ki smo ga sami gradili. Iz istih razlogov menim, da ne gre toliko za učinkovitost organizacij kot takih, temveč veliko bolj za učinkovitost slehernega člana kot subjekta in kreatorja politike oziroma enostavneje rečeno, življenja. Zavest in spoznanje, da danes ni v organizaciji ZK politična fronta, temveč da je ta v razvejanem sistemu samoupravnega mehanizma, mora biti odločujoča, kadar razmišljamo o učinkovitosti. Mislim, da je zmotno ocenjevanje učinkovitosti organizacije ZK po tem, kolikokrat se je sestala in o čem je razpravljala, temveč je mnogo važnejše, kaj je posameznik storil tam

kjer dela, tam kjer prebiva, zlasti pa tam, kjer ima kot občan, upravljalec, proizvajalec in potrošnik neposredno pravico in dolžnost, da o tem ali onem tudi odloča. Ocenjevanje učinkovitosti v tem smislu pa je seveda mnogo težje in se največkrat ne da spraviti v statistične grafikone. To kar sem povedal, kaže na to, da morajo člani ZK biti politiki, seveda ne politikanti. Prav tu bi moral več graditi in mnogo bolj upoštevati revolucionarno preteklost komunistov iz predvojnne dobe, ko so zmeraj in povsod izkoristili sleherno možnost, da so povedali svoje mnenje in stališča. Mi danes vse preveč čakamo na to, da o vsem mogočem govorimo v lastni organizaciji, vse prevečkrat pa tega ne storimo tam, kjer bi morali, tam, kjer bi naša stališča lahko in morala dobiti podporo širokih množic. Pri takem javnem nastopanju pa je treba čestokrat povedati resnico, ki je za marsikoga neprijetna, vendar resnica ostane resnica.

Izhajajoč iz takih stališč, bi trdil, da Zveza komunistov postaja iz dneva v dan bolj podobna in vse bolj sposobna za reševanje problemov, ki so pred našo družbo. Temu novemu, tej preobrazbi brez dvoma dajejo ogromen prispevek mladi, ki danes vstopajo v ZK. Mislim, da je moč njihovega znanja tista, ki hitreje razume današnje družbene tokove, in torej tudi hitreje obvlada. To sem tembolj prepričan zato, ker menim, da so mladi

kot celota zavzeti in predani naši stvarnosti, naši sedanjosti samoupravni družbi in da hočejo, da se njen razvoj pospešuje. Vse to so po mojem mnenju odločujoči elementi reorganizacije in preobrazbe ZK. Sam osebno sem se otresel iluzij, da se da preobrazba doseči hitro. Menim, da je to dolgotrajen proces, ki pa seveda nosi v sebi in s seboj tudi formalizem, stihijo in nestrpnost. V 50-letih dela naše organizacije so se ustale metode, navade, običaji, stil dela in miselnost, kar se ne da pozabiti čez noč in začeti čisto iz novega. Gre za proces, v katerem je treba mnogo upornosti, vztrajnosti in znanja. Gre za tesno povezanost različnih obdobj, ki eno drugo pogojuje in istočasno zanika in ponuja novo. Izhajajoč iz tega mislim, da ni odločujoče, ali imamo večje ali manjše organizacije, razen če pri tem ne mislimo na vodstvo organizacije in na to, ali lahko ta vodstva svojo veliko organizacijo obvladajo. V starem smislu gotovo ne. Če pa verjamemo — jaz verjamem — da mora biti komunist subjekt in suveren svojega dela, hotenja in ravnanja in da bo znal in hotel izpolnjevati svojo dolžnost do organizacije ZK v širokem in demokratičnem mehanizmu samoupravnega družbe, potem obvladovanje organizacije izgubi svojo veljavo. Zavedati se moramo, da vsi člani ZK (kot tudi drugi občani ne) ne bodo imeli sposobnosti in ne hotenja, da bi ne vem kako pompozno nastopali. Misli, da je treba več kot doslej dati čeno vsakdanjemu »drobnemu življenju in videti, kaj kdo tu pomeni. Od »majhnih vplivov in razlag se rojeva, sprejema ali odklanja veliko. Največkrat je tu jedro vsega dogajanja. Iz zgodovine je znano, da so velike bitke izbojevale najširše množice in to se tudi danes ni spremenilo.

Mladina pripravlja konferenco

Oktober se bo v Kranju letos prvič sestala občinska konferenca Zveze mladine. Obravnavala bo dvojno vprašanje: samoupravljanje in kadrovsko politiko s posebnim poudarkom na zaposlovanju. Delegati bodo spregovorili o kadrovanju in zaposlovanju, vendar ne s stališča nezaposlenosti, ampak o načinu, kako bi z ustrežnejšo in načrtnejšo kadrovsko politiko reševali probleme pri zaposlovanju. Vsem delegatom bo predsedstvo mladinske organizacije poslalo teze za raz-

pravo in stališča VI. seje centralnega komiteja ZKS o teh vprašanjih, katera bodo osnova razpravi na konferenci.

Stališča, sprejeta na občinski konferenci, bodo izvoljeni delegati posredovali republiški konferenci, ki bo 11. novembra spregovorila o istem vprašanju.

Na občinski konferenci Zveze mladine bodo pretresli tudi kadrovske težave same mladinske organizacije ter položaj terenskih in tovarniških aktivov. J. K.

Amortizacija

S seje zbora delovnih skupnosti kranjske občinske skupščine

V četrtek popoldne se je v Kranju sestal zbor delovnih skupnosti občinske skupščine in razpravljalo o uporabi amortizacije v gospodarskih organizacijah. Gradivo za to razpravo je pripravil oddelek za gospodarstvo, ki je junija letos izvedel anketo v vseh gospodarskih organizacijah.

Na podlagi rezultatov ankete so na seji zbora ugotovili, da večina podjetij obračunava amortizacijo le po minimalnih oziroma predpisanih amortizacijskih stopnjah. To pa slabo vpliva na modernizacijo podjetij in zavira razširjeno reprodukcijo. Nizka amortizacijska stopnja pa je slaba usluga še najbolj za tiste delovne organizacije, ki se s svojimi izdelki pojavljajo na zunanem trgu. Ker zaradi velike konkurence včasih težko prodrejo s svojimi izdelki, to velikokrat slabo vpliva tudi na notranjo delitev dohodka in na domači trg. Poudarili so, da je danes v razvitih deželah čas obnavljanja delovnih priprav pet do sedem let. Amortizacijske stopnje v naših podjetjih pa zagotavljajo obnovo na dvajset let.

Zato bi morala podjetja namenjati več sredstev za modernizacijo in potrošnje amortizacije prilagoditi investicijskim programom oziroma jo upoštevati v letnih in srednjeročnih programih. Re-

šitev, da bi podjetja v prihodnje (predvsem nekatera manjša) laže sledila hitremu razvoju tehnologije, modernizaciji in razširila produkcijo, so na seji nakazali v združevanju sorodnih panog. Menili so, da bi tako marsikje laže zmanjšali proizvodne stroške, kar je glavna naloga in rešitev za povečana vlaganja v modernizacijo. Pri tem so omenjali predvsem komunalna podjetja, kovinsko in lesno industrijo.

Na podlagi analize, mnenj in priporočil posameznih svetov ter komisije za gospodarstvo pri občinski skupščini ter na podlagi razprave je zbor sprejel vrsto ugotovitev in priporočil. Sklenil je, da bo z njimi seznanil delovne organizacije v občini. V manjših delovnih organizacijah pa se bodo o teh vprašanih pogovarjali neposredno.

Lahko rečemo, da je bila četrtkova razprava zbora delovnih skupnosti pred izdelavo programov za prihodnje leto in pripravo srednjeročnih programov delovnih organizacij zelo dobrodošla, upravičena in potrebna. Prav zato bi bilo naravnost smešno in vredno obsodbe, če bi tudi ta (zadnja) priporočila (tako kot vrsto prejšnjih) naletela v delovnih organizacijah v kranjski občini na gluha ušesa.

A. Zalar

Večja in enakomerna industrijska proizvodnja

Letošnja rast industrijske proizvodnje je preseгла pričakovanja in rezultate prejšnjih let. Medtem ko je industrija v jugoslovanskem merilu proizvedla avgusta letos za 11,1 odstotka več kot v enakem lanskem obdobju, je slovenska industrija s 17,2-odstotnim povečanjem na drugem mestu — za Makedonijo z 20-odstotno povečano proizvodnjo. Druga značilnost industrijske proizvodnje je tudi precejšnja enakomernost. To se je pokazalo zlasti julija, ko nismo opazili prevelikih nihanj zaradi letnih dopustov.

Letošnje povečanje industrijske proizvodnje je delno posledice povečane zaposlenosti, ki je bila letos avgusta za 10.762 delavcev večja kot v istem mesecu lani. Kljub temu lahko ugotovimo, da je povečanje proizvodnje v letošnjem avgustu v največji meri plod povečane produktivnosti, ki je letos za 11,6 odstotka večja kot avgusta lani. Kot rečeno, čeprav število zaposlenih narasča, je porast proizvodnje znatno hitrejši, kar seveda pomeni, da ni samo plod večjega števila zaposlenih. Zato lahko trdimo, da večja proizvodnja ni posledica samo boljšega dela zaposlenih, temveč tudi izboljšanja tehnoloških postopkov, boljše organizacije in urejenosti

preskrbe z reprodukcijskim materialom.

Kljub tem navidezno spodbudnim rezultatom naše industrije, pa smo julija in avgusta zabeležili tudi nekatere zaviralne pojave. Omeniti velja naraščanje zalog gotovih izdelkov, med najbolj težkimi vprašanji, ki zavirajo poslovno podjetje, pa je gotovo likvidnost. Ta se vedno manjša, julija je imelo dober položaj le 13 odstotkov podjetij, avgusta pa 12 odstotkov. Slabši je tudi položaj kreditnih sredstev, saj kažejo podatki, da je bilo

avgusta z njimi zadovoljnih 36 odstotkov podjetij, avgusta pa le še 32 odstotkov.

Integracija v industriji, ki se po svetu zelo uveljavlja, se je prejšnji mesec uveljavila tudi pri nas v združitvi slovenskih železarn. Njihova proizvodnja tvori 4,26 odstotka vse naše industrijske proizvodnje, medtem ko število zaposlenih v železarnah zavzema 4,73 odstotka vseh zaposlenih v industriji. Lani so bile železarne po proizvodnji med našimi industrijskimi panogami na devetem mestu.

V. G.

Sprejet urbanistični načrt Moste — Komenda

Vzporedno z izdelavo načrtov urbanizacije kamniške občine so izdelali tudi urbanistični načrt za naseljeno območje Moste in Komende. Omenjeni načrt — pred dnevi ga je potrdila tudi skupščina občine Kamnik — obsega naselji Moste in Komenda ter okoliške kraje. Urbanistični načrt je razčlenil pomembnost celotnega področja v šolski, trgovski in kulturni center, stanovanjske predele, kmetijske površine in industrijsko območje.

V razpravi o urbanističnem načrtu so odborniki obeh

zborov kamniške občinske skupščine poudarili, da je v načrtu predvidenih premalo zemljišč za storitvene dejavnosti. Zato so sklenili, naj bi se nekatere izmed teh dejavnosti razvile na površinah, ki so namenjene stanovanjski izgradnji. Nov urbanistični načrt za Moste in Komendo, ki so ga sprejeli na zadnji seji kamniške občinske skupščine, predvideva tudi novo cesto, ki bi povežala sedanjo cesto Mengeš—Kranj s Kamnikom, poleg tega pa naj bi zgradili tudi novo bencinsko črpalko.

vg

Letos ne bo rebalansa proračuna

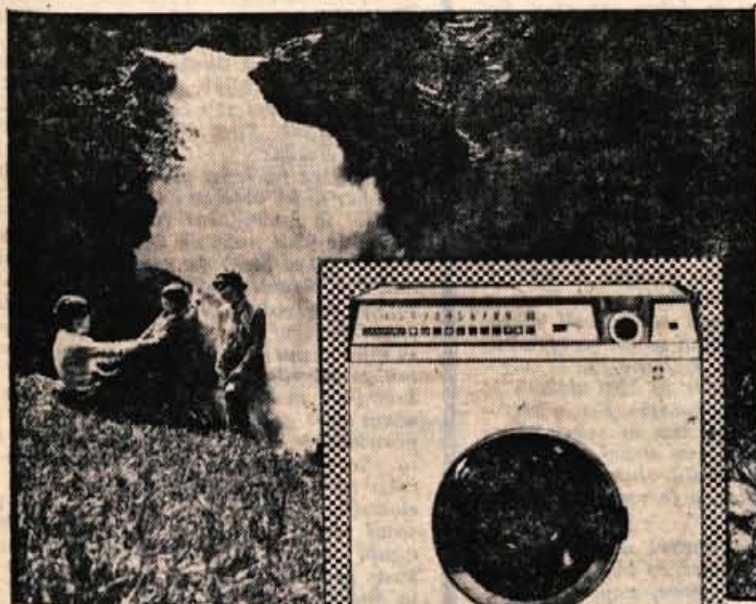
V skladu z določili zakona o proračunu SR Slovenije za letošnje leto, da se vsi dohodki, ki bi presegali v proračunu predvidene zneske, uporabijo leta 1970 za intervencije v gospodarstvu, so odborniki tržiške občinske skupščine na svoji zadnji seji — 26. septembra — sklenili, da kljub pričakovanemu presežku proračunskih dohodkov ne bodo sprejemali rebalansa proračuna za letošnje leto. Nadalje so še sklenili, da se vsi preseženi dohodki proračuna za letošnje leto prenešajo kot presežek dohodkov v proračun za prihodnje leto, v

njem pa naj že predvidijo tudi letošnje obveznosti za gradnjo spomenika NOB v Trzinu.

Do konca letošnjega avgusta je bil proračun občine Trzin dosežen v primerjavi s predvidenim planom s 67,6 odstotka, v enakem obdobju lani pa z 59,4 odstotka. Po sedanji dinamiki pritekajo dohodkov lahko v tržiški občini računajo na presežek dohodkov v proračunu za okoli 251.233 dinarjev in v skladu z že omenjenim sklepom tržiške skupščine bodo ta presežek prenesli v proračun za leto 1970.

V. G.

gorenje - GARANCIJA



PRUATELI, KI NE RAZOČARA
SUPERAVTOMAT
PS 653

10 programov misli in dela za vas
gorenje

TEHNIČNA IN OBLIKOVNA DOGNANOST - GARANCIJA TRAJNOSTI, VARČNOSTI IN ZANESLJIVOSTI

Kmetijstvo je v jugoslovanskem merilu po gospodarskem pomenu druga dejavnost, takoj za industrijo. Daje četrtno narodnega dohodka. V zunanji trgovini je kmetijstvo udeleženo s 15,5 odstotka in ugodno vpliva na zmanjševanje naše plačilne bilance.

Letos so kmetijske površine za 1 odstotek manjše od lanskih, vendar zato letina ni nič slabša. Do sedaj so že znani podatki o pridelku dveh najvažnejših kmetijskih kultur — koruze in pšenice. Koruze smo pridelali 747.000 vagonov ali 10 odstotkov več kakor lani, pšenice pa 488.000 vagonov ali 12 odstotkov več kakor lani. Letošnja letina koruze je sploh najboljša doslej, pridelek koruze pa zaostaja za 6 odstotkov za najboljšo, ki je bila 1966. leta.

V Sloveniji je pridelek poljščin večji kakor lani. Pšenice je za 12 odstotkov več, koruze prav toliko, krompirja pa je za 3 odstotke več. Tudi hmelja, tega našega znanega in za izvoz pomembnega proizvoda, je za 8 odstotkov več. Sadja je na splošno manj, le jabolka je več. Pridelek grozdja je bogatejši od lanskega, saj smo zabeležili 15-odstotno povečanje.

Upravni odbor trgovskega podjetja

»ROŽCA« Jesenice razpisuje

naslednja prosta delovna mesta:

1. eno delovno mesto za delo v splošnem sektorju
daktilograf

korespondent z zaposlitvijo za nedoločen čas;

2. štiri mesta

kurjačev

za kurjenje manjših parnih peči v trgovinah z zaposlitvijo za določen čas s skrajšanim delovnim časom.

Pogoji:

Pod 1: a) štiriletna upravna administrativna šola.

Kandidat, ki nima še potrebne prakse, bo sprejet kot pripravnik, sicer pa na dvome-sečni poizkusni rok;

b) srednja ekonomska šola in zadovoljivo znanje strojepisja in korespondence. Ostalo, kot pod a.

Prednost imajo kandidati, ki izpolnjujejo pogoje pod a.

Pod 2: izpit za kurjača parnih kotlov z najmanj 5-letno prakso.

Kandidati naj pošljejo ponudbe do 19. oktobra 1969 na naslov podjetja. Ponudbi naj prilože dokazilo o šolski izobrazbi, opravljeni praksi oz. dosedanjih zaposlitvah.

KMETIJSKA ZADRUGA
Skofja Loka

sprejme

V REDNO ZAPOSILITEV

delavca

za pobiranje vzorcev mleka na terenu (3 ure) in za delo v mlekarni (5 ur).

Pogoj za opravljanje dela je lastno prevozno sredstvo.

Nastop službe je možen takoj.

ZLATNINA,
SREBRNINA,
DRAGULJI,
URE
IN SPORTNI
POKALIv priznanih
strokovnih
trgovinah

Georg Pirker

Ze petdeset let v Trbižu — prodajalni v Zgornjem in Spodnjem Trbižu. Govorimo nemško, italijansko in slovensko. Dinarje vam obračunamo po najboljšem dnevnem tečaju.

V podjetju
KAMNOSESTVO KRANJ
LAHKO NABAVITE

nagrobne spomenike po izbiri, razne vaze, betonske plošče za tlakovanje 50 x 50, okenske police in stopnice iz marmorja in umetnega kamna.

Opravljam tudi razne storitve ter oblagamo stene in tla z domačimi in inozemskimi keramičnimi ploščicami po ugodnih cenah.

Bil je Andraž brez službe, a ga to ni skrbelo. »Bo že nekako,« si je govoril. Spomnil se je tudi vseh znancev in ožjih sorodnikov, vseh tistih, ki bi mu lahko pomagali, se je spomnil, a kaj dosti od njih ni pričakoval. Poznal je Andraž to. »Saj bi ti Andraž, saj veš, da bi ti pomagal, pa res ne morem, skušaj razumeti. Zelo mi je žal.« — Tako bi govorili, vsi po vrsti, zato Andraž ni dosti računal nanje. Vseh se je spomnil, tudi matere in očeta, le kako se ne bi spomnil nanju. Pri očetu je zastal, popraskal se je za ušesom in že imel idejo. »Kaj ni oče vedno želel, da bi bil železničar? Ej Andraž, hitro si jo našel. To moraš poizkusiti. Pojdi in vprašaj! Pa še očeta boš razveselil.«

In je šel. Naravnost na postajo kar k načelniku postaje. Ze drži, da je pred vratih malo okleval, kako ne bi. Kar k načelniku postaje, to ni tako majhna reč, a vstopil je in sedaj stoji pred njim. Strašno mu je ugajal in kar požiral ga je z očmi. »Ja Andraž, to bi bilo zate,« si je mislil in se že videl na njegovem mestu. »Kot general bi bil, v lepi zlikani uniformi, kapo s ščitnikom bi imel pred sabo na miži, s prsti pa bi bobnal po robu mize. Biti načelnik postaje, to pa je že nekaj.« Dal je misli na stran in povedal načelniku, zakaj je prišel.

»Hm, ja,« je zabundal načelnik z nizkim basom. »Težko je danes za službo, težko, a zate se bo našlo, prav zares. Kretnika potrebujemo. Hja, ravno prav si prišel, imaš pa res srečo.«

Andražu je poskočilo srce. »Ja, kretnik. Slišal je že za to. Dobra služba, ni kaj reči. Kretnice obrača in včasih jih malo namaže, videl je že to. Pa zapornice odpira in zapira. Ja, ja, kretnik, Andraž, to je nekaj. Sicer je bolje biti načelnik postaje, ampak tudi kretnik je nekaj, tudi on nosi lepo uniformo. Ej, Andraž, dobro si zadel, da si prišel sem. Dober človek tale načelnik, ni kaj reči.«

Dobil je Andraž uniformo, lepo modro uniformo, na bluzi svetli gumbi, na hlačah pa rob, da bi se lahko urezal nanj. Pa kapa, taka s ščitnikom, čistim, da se je kar bleščalo. Stal je pred ogledalom in sam sebi je ugajal. »Skoda, da nimam brkov,« si je govoril. »Ce bi imel brke, bi bil še bolj podoben kretniku. A tudi brez njih bo šlo.« Zopet se je pogledal v ogledalo in kar na smeh mu je šlo.

Naslednji dan je bil že v službi. Dobro si je zapomnil, kar so mu povedali. »Ni tako lahko

Železničar Andraž

biti kretnik. Treba je imeti tudi nekaj v glavi. Za trenutek naj pozabi, pa je že tu nesreča. Lahko se zaletita dva vlaka. Če je vlak potniški, je lahko še veliko mrtvih.« Kar streslo ga je ob tej misli.

Pa kaj bi. Andraž si je dobro zapomnil, kaj in kako mora delati, zato se ni bal. Od sedmih zjutraj pa do sedmih zvečer je imel službo, naslednji dan pa od sedmih zvečer do sedmih zjutraj. Delali so na turnus in Andraž je vedel, da ni kar tako delati na turnus. Ponosen je bil na to. Menjal ga je Lado, dober možak. Res da je včasih kakih deset minut zamudil, a kaj bi to, saj Andraž tako ni imel kam v prostem času.

Cas je tekel, Andraž pa je delal. Zapiral in odpiral je zapornice, obračal kretnice, jih mazal, ko je peljal mimo vlak, je držal v roki rdečo zastavico, ponoči pa majhno svetilko na karbid. Ta je bila nadvse imenična. Tudi novih ljudi je veliko spoznal, pa tudi oni so poznali njega. Vedno isti obrazi. Pozdravljali so ga, ga vprašali, kako in kaj in hiteli dalje. Prijazno jim je odgovarjal in se smehljaj. Kadar ni bilo vlakov, je sedel v svoji hišici in bral časopis. Ko je zazvonil telefon, je dvignil slušalko in rekel: »Ena tukaj!« Poslušal je glas z one strani, potem pa končal: »Razumel!« in odložil slušalko. Ponoči ga je včasih mučil spavec, a je vzdržal. »Služba je služba,« si je govoril.

Nekega dne je dobil Andraž družbo. Polno delavcev je prišlo. Vse dneve so bili tu, kopali, popravljali, postavljali drogove, napejali med njimi debelo žico, tudi kretnice so pričeli menjati. Naenkrat je bilo vse novo.

Andraž je samo gledal in se smehljaj. Ponosno je stal na vratih svoje hišice in jih opazoval. Ponosen je bil, saj je imel lepo modro uniformo in kapo s ščitnikom, oni pa so bili v delovnih oblekah. »Pa je res lepo biti kretnik,« si je brundal in skrivil usta v nasmeh.

Seveda ga je zanimalo, kaj delajo in ko je izvedel, da elektrificirajo, kar ni mogel verjeti ušesom. »Sedaj ne bo več saj,« so mu govorili. »Sedaj bodo lokomotive električne in vozile bodo lahko sto na uro.«

»Sto na uro?« se je čudil Andraž. »Ja, to bo zame. Veselje je biti kretnik, če vozijo lokomotive sto na uro.« Kar težko je verjel, da bo to res, ampak tudi v časopisu je pisalo nekaj o tem, potem bo že res.

Težko je čakal Andraž, da pride tisti čas. Pa ga ni dočakal. Kot kretnik že ne.

Zazvonil je telefon. Z vajeno kretnjo je Andraž dvignil slušalko in rekel: »Ena tukaj!«

Na drugi strani žice je govoril načelnik postaje: »Višji načelnik iz Ljubljane, z direkcije pride k tebi. Pripravi se, nekaj ti ima povedati.« Andraž je vrglo pokonci, kot bi sedel na žerjavici. »Višji načelnik z direkcije. Le kaj mi ima povedati? Višji načelnik, ja, to je pa že položaj. Andraž, pripravi se!« Snel je Andraž kapo in jel čistiti ščitnik. Tudi obleko si je popravil in že stal na vratih.

Videl ga je, kako prihaja in bil malo razočaran, ker ni bil oblečen v uniformo.

Stal je Andraž kot vojak na straži in čakal. Prišel je višji načelnik do njega ter mu krepko stisnil roko. Malo je manjkalo, da ni Andraž udaril s petami skupaj, mislil pa je: »Rokujem se kot predsednik občine.« Višji načelnik mu je povedal, zakaj je prišel. Povedil je Andraž pogled in milo se mu je storilo. »Ne potrebujejo ga več,« mu je povedal. »Sedaj so vse elektrificirali in kretnikov ne potrebujejo. Vse bo avtomatsko.« »Sam višji načelnik z direkcije mu je prišel to povedati,« je mislil Andraž, in ponosen je bil na to. »Seveda, žalosten tudi, saj tudi višjemu načelniku ni prijetno. Saj on ni nič kriv, kriva je elektrifikacija. Treba je razumeti, tudi to, da je sedaj vse avtomatsko in da Andraž avtomatsko izgubi službo, je treba razumeti. Prav vsako stvar je treba razumeti. Se pred nekaj trenutki je Andraž mislil, kako lepo bi bilo biti višji načelnik z direkcije, sedaj pa ne bi maral biti, prav za noben denar ne bi maral. Nikoli ne bi mogel nekemu reči, da ga ne potrebujejo več in naj gre zato svojo pot.« Nak, Andraž že ne. Je pa že rajši kretnik, pa čeprav bo sedaj brez službe. Bo že nekako.

Odšel je višji načelnik. »Skoda, da ne bom imel več te lepe modre uniforme in kape s ščitnikom. Kaj se hoče, treba je razumeti. Elektrifikacija, avtomatizacija... Ja, ampak višji načelnik pa ne bi maral biti, prav zares ne. Nikoli ne bi mogel... je modroval Andraž.

J. Knific

Tudi obcestni kamni so lahko iz plastike

Ob razstavi Janeza Pirnata v galeriji na loškem gradu

Redki so pri nas kulturni dogodki, na katere se človek odpravi s prepričanjem, da ga ne bodo razočarali, a jih zapuščja prevzet, navdušen, očaran, saj kvalitativno prekoračijo vse, tudi najbolj optimistične obete. Da, redki so, prave izjeme. In ena od takšnih izjem je brez dvoma razstava akademskega kiparja Janeza Pirnata, katere otvoritvi smo bili priča minul petek, 26. septembra zvečer na loškem gradu. Že uvodni koncert Slovenskega godalnega kvarteta — njegovi člani so se obiskovalcem predstavili s skladbami W. A. Mozarta, F. Schumana in

M. Vodopivca — je pomenil resnično umetniško doživetje. Kar pa zadeva samo razstavo, Pirnateve plastike, razporejene po domiselno aranžirani in osvetljeni galeriji, ki jo spričo lesenih opažev, zrcalnih vitrin, pregrad in stojal iz lepenske skoraj ni bilo moč prepoznati, lahko rečemo, da so nam avtor, organizatorji (Loški muzej) ter pokrovitelj, tovarna Krka Novo mesto in podjetje Slovenijales Ljubljana, pripravili enkratni likovni spektakel, najboljši od vseh, kar smo jih doslej videli v Skofji Loki.

Dela Janeza Pirnata — ali

bolj konkretno: portrete, študije — bi le stežka primerjali s katerokoli od modernih likovnih smeri, ki se jim danes podrejšajo njegovi sodobniki. Ne zanima ga abstraktnost (čeprav je bil morda včasih njen pristaš), ne črpa iz podzavesti in tudi zadnje čase tako hvaležne teme, kot so na primer nesmisli našega časa, človekova odvisnost in podložnost napredujoči avtomatizaciji, nevarnost splošnega uničenja sveta, opevanje spolnosti in podobno, ga ne privlačijo. Očitno sovraži vlogo neizprosne kritike in s tem v zvezi tudi razgiban, ekspresionistično, dramatično učinkujoče figure, ki spričo svoje prepotencirane simbolčnosti izgubi značaj umetniške ter zavede gledalca, da pričnejo razglabljanje o čisto neumetniških problemih in da plastika sama postane zanje drugotnega pomena. Njegova dela so vsebinsko preprosta in zato mnogo bolj neposredna. Odkar se spoprijema s kamnom, je motiv podrejen snovi. Plastike, ki jih razstavlja v Skofji Loki, niso nič drugega kot zavrženi kosi marmorja ali peščenjaka, odpadel blok, star podstavek, neuporabni cestni robniki, del podrtih stopnic ali celo zlihan rečni prod. Toda kiparjevo diletto je te brezoblične klade spremenilo v obraz dekliča, pokritega s kučmo, v ženo s polčolanom, v nezanko pod pelerino, v nevesto, sklonjeno nad ogleдалo, v robato glavo moža, v utice ... Komada še plastično obdelani, skoraj do celja ploskviti obrisi polprofila zale mladenke, vtišljeni na sredo razjedene granitne gvalje, so podobni fosilom davno živečih prednikov. In vendar delujejo skoraj čudežno. Trda gmota se ob srečanju z nežnimi ženskimi potezami spremeni v žamet, svilo ali krzno, mreže brazd in zaled pa v valovite gube na obleki. Umetnik torej samo »omaga« kamnu, samo osmislil njegovo obliko, ki je sicer brez vsakega pomena. Če za mojstre Rodinovega kova pravimo, da so znali marmor oživljati, lahko za Pirnata trdimo, da ga zna preobraziti, narediti mehkega kot najbolj fina tkanina, kot volneno oerinjalo ali pokrivalo iz soboljevine. Odprtost ostaja le vprašanje, zakaj kipar tako brezkompromisno vztraja pri reliefnem načinu obdelave figur, polnem nekakšne simpatije do starega Orienta. Morda bomo kdaj pozneje, na eni izmed naslednjih razstav Janeza Pirnata, zvedeli tudi to. Kajti — o tem smo lahko prepričani — ni še rekel zadnje besede, ni še prenehal iskati novih in novih poti, novih in novih oblikovnih, izraznih ter snovnih rešitev. I. Guzelj

Pred obiskom Gorenjcev v Varaždinu Prijateljsko srečanje pri sosedih

Zveza kulturno-prosvetnih organizacij Radovljica se že nekaj časa pripravlja na enega doslej največjih obiskov v Varaždinu, s katerim ta organizacija vzdržuje že nekaj let prijateljske kulturne stike. V soboto in nedeljo, 4. in 5. oktobra, bo odpotovala na Hrvaško več kot sto članov nekaterih kulturnih organizacij iz občine. Največ jih bo iz Bohinjske Bistrice, od koder bodo odšli pevci mešanega zbora Svobode Tomaž Godec in folklorna skupina tega društva. Radovljico bo zastopal moški pevski zbor Anton Tomaž Linhart, iz Gorij pa bo odpotovala tamkajšnja folklorna skupina. Amatersko umetniške skupine iz radovljanske občine bodo v Varaždinu priredile v soboto zvečer veliko kulturno srečanje s programom pesmi in plesov jugoslovanskih narodov. To bo hkrati pomembna manifestacija prijateljstva in bratstva z zagorskimi Hrvati. Skupine bodo spremljali člani sveta ZKPO in nekateri sodelavci te organizacije.

Gostitelj v Varaždinu bo osrednja kulturna organizacija Delavsko kulturno umetniško društvo SLOBODA Varaždin.

Doslej je bilo že več medsebojnih prijateljskih obiskov kulturnih skupin z obeh strani. Letos junija se je mudila pri nas večja skupina članov SLOBODE iz Varaždina, in sicer dva zbora ter folklorna skupina. Pred tem pa se je udeležila mednarodnega srečanja godb na pihalu ter folklornih skupin v Varaždinu bohinjka folklor. Varaždinci pa so nastopali v Lescah, na Bledu, obiskali pa so tudi Bohinjsko Bistrico. Zgodaj spomladi pa smo imeli predstavniki ZKPO Radovljica v Varaždinu programske pogovore o oblikah medsebojnega sodelovanja. Varaždinci pa so bili gostje pri folklorni skupini Gorje, koder so s tamkajšnjo skupino naštudirali nekaj hrvatskih ter srbskih ljudskih plesov. — Tako so se oblike sodelovanja v dobrih dveh letih že močno razrasle in se bodo po predvidevanjih še razširile. Zelo dragocena pa je izmenjava izkušenj iz prakse kulturnega dela.

GORENJSKI MUZEJ V KRANJU — V Mestni hiši je odprta stalna arheološka, kulturnozgodovinska, etnografska in umetnostnozgodovinska zbirka, v Galeriji v Mestni hiši pa republiška razstava planinske fotografije.

V baročni stavbi v Tavčarjevi ul. 43 je v I. nadstropju na ogled republiška zbirka: Slovenska žena v revoluciji in v II. nadstropju etnografska razstava Planšarska kultura na Gorenjskem.

V Prešernovi hiši je odprt Prešernov spominski muzej, v Galeriji v isti stavbi pa razstava ob 100-letnici smrti pesnika Simona Jenka.

Galerijske zbirke so odprte vsak dan od 10.—12. in od 17.—19. ure, stalna zbirka pa ob ponedeljkih, sredo, sobotah, nedeljah in praznikih ob isti uri.

Jezik ni kar tako

Naredili so najodločnejše napore, da bi ustanovili klub mladih.

Trudili so se (prizadevali so se), da bi ustanovili mladinski klub.

V nekaterih momentih bi morali zaostriti kaznovano politiko.

V nekaterih primerih bi morali ostreje kaznovati.

Vprašljivo pa je, če bo odgovor odgovarjal resnici.

Vprašanje pa je, če bo odgovor resničen.

V nedeljo, 5. oktobra, bomo v Vižmarjih proslavili 100. letnico vižmarskega tabora.

V nedeljo, 5. oktobra, bomo v Vižmarjih proslavili 100-letnico vižmarskega tabora.

Oglejte si močnejše tiskane besede in popravljene stavke.

Prešernovo gledališče Kranj razpisuje avdicijo

za igralce in igralke amaterje. Kandidati naj pripravijo za avdicijo odlomek iz kakega dramskega dela in eno do dve recitaciji.

Avdicija bo 11. oktobra 1969 ob 17. uri v Prešernovem gledališču Kranj.

Vidno vam bomo mladino in otroke k sodelovanju pri otroških prireditvah in lutkovnih predstavah; za te sodelavce ni potrebna avdicija. Zglasite se istega dne ob istem času.

Pismone ali ustne prijave sprejema pisarna gledališča vsak dan od 8. do 14. ure v pisarni Prešernovega gledališča, Titov trg 6, II. nadstropje.

Kmalu javna razprava o statutu kulturne skupnosti Kranj

Minuli torek popoldan so se v Kranju sestali člani iniciativnega odbora kulturne skupnosti in razpravljali o osnutku statuta bodoče vseobčinske ustanove. Skupinica je še enkrat temeljito pregledala in dopolnila nekatere člene, kajti dokument bodo te dni dali v javno razpravo. Le-ta naj bi trajala do 25. oktobra, do dne, ko morajo društva, svet za kulturo in prosveto, občinska konferenca SZDL, občinski komite ZK in ZMS ter sindikalni svet izreči svoje pripombe in dodatne predloge.

Ideja o kulturni skupnosti Kranja, prvi tovrstni instituciji v Sloveniji se je rodila nekako pred tremi leti. Takrat so z natančno analizo stanja kulture v občini ugotovili, da je sistem financiranja posameznih ustanov, društev in drugih aktivnih skupin neustrezen ter da se njihova dejavnost ne sklada s potrebami občanov. Edino neko integralno samoupravno telo, zgrajeno na demokratičnih principih, bi lahko odpravilo obstoječa nesorazmerja. To pa bo kulturna skupnost. Financirali naj bi jo iz sredstev občinske skupščine, določenih s posebnimi predpisi (verjetno z republiškim zakonom, katerega osnutek je že izdelan), iz proračunskih sredstev in prispevkov družbenopolitičnih organizacij ter iz prispevkov podjetij in občanov. Osnova za njeno delo je program razvoja kulture v občini Kranj.

Politiko kulturne skupnosti kroji 31-članska skupščina. V njej bo 6 delegatov iz poklicnih kulturnih institucij, 16 predstavnikov amaterskih društev in skupin, ki jih izvolijo SZDL, ZMS in ZKPO, 7 predstavnikov sindikalnih združenj iz gospodarskih organizacij v občini ter 2 odbornika, ki ju določi občinska skupščina.

Ustanovni zbor kulturne skupnosti je predviden za 18. november, z rednim delom pa naj bi začela po novem letu. I. G.



Kmetijsko živilski kombinat Kranj

Cesta JLA 2 — (pri kinu CENTER) prodaja:

TRAKTORJE ZETOR s kabino ali brez, s takojšnjo dobavo
TRAKTORJE in motokultivatorje znamke PASQUALI, po naročilu
CISTERNE za gnojevko in
STOJISČA, oz. privezovališča za

goveje hleve — izvedbe CREINA
KOSILNICE traktorske znamke GRIBALDI
KOSILNICE samohodne znamke LAVERDA in MINIPADANA
KABINE za ZETOR
PLUGE traktorske

Svetujemo interesentom, da vsaj kosilnice nabavijo pred novo sezono, ker jih takrat vedno primanjkuje.

OBISČITE NAS NA OBRTRNISKEM SEJMU V KRANJU OD 11.—20. OKTOBRA LETOS.

O nekaterih sedanjih problemih upokojujencev

Javna razprava ob predlogih za izpopolnitev invalidsko pokojninskega zavarovanja še ni končana. Ker pa so ob tej javni razpravi postali nekateri problemi upokojujencev in delavcev, ki so tik pred upokojitvijo, še posebej aktualni, se nam je zdelo potrebno, da spregovorimo o njih, ne glede na to ali jih bodo spremembe zakona omilile ali ne.

Ce bi zastavili enako vprašanje vsem 18.000 upokojujencem na Gorenjskem — kako so zadovoljni s svojo pokojnino — bi po vsej verjetnosti negativno odgovorilo vseh 16,5 odstotka upokojujencev na Gorenjskem, ki prejemale poleg pokojnine še varstveni dodatek. Varstveni dodatek dobivajo upokojujenci, katerih višina pokojnine ne doseže mejnega zneska 41.900 starih din. Seveda pa varstveni dodatek ne more biti za vse enak, kar se pri njegovi odmeri upoštevajo tudi drugi viri za preživljanje. Na Gorenjskem prejema varstveni dodatek k pokojnini okoli 900 starostnih upokojujencev, približno enako število — 1000 — pa je invalidskih in družinskih pokojnin z varstvenim dodatkom.

Ko smo skušali ugotoviti strukturo vseh treh skupin upokojujencev, smo ugotovili, da je to praktično nemogoče. Kot pa nam je povedal tov. Kacin s Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje Kranj, približno polovica starostnih upokojujencev z varstvenim dodatkom uživa minimalno pokojnino iz več razlogov. Polovica teh upokojujencev ni uspela dokazati svoje delovne dobe, ker bodisi niso uspeli dobiti prič ali pa po malomarnosti delodajalca ni bila urejena delavčeva dokumentacija.

Med invalidskimi upokojujenci, ki dobivajo varstveni dodatek, pa je tudi precej mla-

dih ljudi, ki so imeli ob invalidski upokojitvi zelo malo delovne dobe. Med upokojujenci z nizkimi pokojninami sodijo tudi stari obrtniki, če so plačevali pokojninski prispevek za zelo nizko osnovo pokojnine. Če smo rekli, da dobiva na Gorenjskem varstveni dodatek 16,5 odstotka vseh upokojujencev, je to seveda spodnji konec lestvice. Višina pokojnine se giblje na Gorenjskem med 40.000 in 100.000 starih dinarji. V tej skupini je večina upokojujencev. Z višjo pokojnino se zmanjša tudi število užitcev take pokojnine.

Določilo temeljnega zakona o pokojninskem zavarovanju uveljavljeno s 1. 1. 1965, da se osnova pokojnine določi po dejansko izplačanem osebnem dohodku, je privedlo upokojujence, ki so se upokojili pred tem datumom, v nezavidljiv položaj. Če se je na primer upokojil v razdobju od leta 1958 do 1964 delavec z visoko izobrazbo, na primer zdravnik, je bila njegova pokojnina določena po delovnem mestu oziroma izobrazbi in delovni dobi. V razdobju po letu 1965 pa se je na primer upokojil zdravnikov podrejeni na delovnem mestu — na primer medicinska sestra. Njena pokojninska osnova je bila določena s petletnim poprečjem osebnega dohodka. Pogosto se je zgodilo, da je bila tako določena pokojnina večja kot

na primer pokojnina zdravnika.

Posebno boleče in za nekatero upokojujence nerazumljive so tudi razlike v pokojninski osnovi za delavce, ki so se upokojili po letu 1965. V posameznih panogah gospodarstva so namreč osebni dohodki zelo različni, kar se seveda kasneje pokaže tudi pri odmeri pokojninske osnove. Različni sta tudi lahko pokojninski osnovi za delavca, ki sta delala enako število let na enakem delovnem mestu v podjetju sorodne stroke. Vendar pa je tu zakon za oba enak, ne glede na to, da je bilo drugo podjetje v slabšem gospodarskem položaju in so bili zato osebni dohodki nizki, za oba delavca velja pravica do delitve dohodka po delu — seveda v pogojih, na katere sama neposredno ne moreta vplivati.

Tako so nedvomno precej oškodovani delavci nekdanjega kranjskega gradbenega podjetja, ki so zaradi slabega gospodarjenja v podjetju dobivali le 70-odstotne plače. Ker pa se pokojnina določi po dejansko izplačanem osebnem dohodku, so bili seveda zelo oškodovani. Zadeva je sicer še vedno pred gospodarskim sodiščem in delavci še vedno upajo, da jim bodo lahko izplačali razliko, s tem pa bi se lahko popravila tudi njihova pokojnina.

Zaradi podobne situacije — slabši gospodarski položaj — bodo oškodovani pri pokojninah tudi delavci jeseniške železarne. Vendar pa vsaj s sedanjimi predpisi ne bo moč reševati teh problemov.

L. Mencinger

900 milijonov za lepšo bodočnost slepih

Statistični podatki govore, da je v Sloveniji 1676 slepih. Zal poprečni občan o njih življenju, delu in problemih ve bore malo. »Revež,« si misli kadar sreča človeka s temnimi naočniki in belo palico v rokah. Ni mu znano, da imamo pri nas dve ustanovi — Zavod za slepo in slabovidno mladino Ljubljana ter Center za rehabilitacijo in varstvo slepih Skofja Loka — ki ljudem, oropanim vida, pomagata najti stik z okolico, jih usposablja in usmerjata v različne, njim primerne poklice. Slepim namreč že dolgo niso več zgolj predmet pomilovanja, zgolj invalidi, nezmožni delati in se preživljati brez skrbnikov, ampak vse bolj polnopravni člani naše družbe. Zal so zmogljivosti omenjenih dveh zavodov, zlasti škofjeloškega, ki ima pretežen del svojih prostorov v 700 let starem gradu, močno preobremenjene. Tudi oprema delavnice Centra za rehabilitacijo je stara in neprimerna. Ustanova se ne more širiti, ne more sprejemati novih varovancev. Čeprav so razpoložljive sobe izkoriščene do skrajnosti — zavod sestavljajo štiri oddelki: poklicna šola za usposabljanje slepih in slabovidnih, oddelki za zaposlitev slepih, stanovanjsko oskrbni oddelki in uprava — je vse skupaj že zdavnaj postalo pretensno. Vodstvo Centra in Zveza slepih Slovenije sta zato sklenila zgraditi povsem nove objekte. Ker pa bi bili stroški bržkone preveliki in ker ni verjetno, da bi skupnost zmogla dovolj hitro zbrati potrebno vsoto 14 milijonov 500 tisoč N din, so se odločili za precej cenejšo rešitev, za razširitev obstoječih stavb, obnovo opreme in dograditev poslopja, kamor bi se kasneje preselila poklicna šola. Po predračunih ljubljanskega investicijskega zavoda bodo dela stala 9 milijonov N din. Tej drugi varianti v prid govori tudi zelo pomembno dejstvo, ki nima z denarjem sicer prav nobene zveze, ki pa je za uspešno rehabilitacijo slepih odločilne važnosti: Ločani so namreč vajenih slepih, slepi pa Ločanov. Očesni invalid na ulici mesta pod Lubnikom je danes nekaj povsem običajnega. Nobene posebne pozornosti ali celo pomilovanja ne

vzbuja, nihče se mu ne vsiljuje za vodiča kadar skuša prečkati cesto, ko nakupuje, ko vstopa v avtobus... Ta samostojnost, ta občutek, da zmorejo sami, brez tuje pomoči hoditi okrog in počenjati stvari, ki naj bi bile zanje nemogoče, pomeni slepim mnogo več kot si lahko mislimo. Povrne jim samozavest, voljo do življenja in delovni elan. Nov dom pa, kakršnega so prvotno nameravali zgraditi, verjetno ne bi stal v Skofji Loki ampak kje drugje. In velika neznanka je, kako dolgo bi se tamkajšnji prebivalci privajali na slepe doselence, koliko časa bi varovancem zavoda izkazovali nepotrebno usmiljenje in kdaj šele bi do njih uspeli izoblikovati pravi odnos.

Kot rečeno, obnova in razširitev Centra bo požrla 9 milijonov N din. Toda kje dobiti denar? Zavod, ki že lepo štejevo let zaman trka na vrata različnih organizacij, prosi moleduje in zahteva, ga seveda nima. Tudi republiška zveza slepih in občinska skupščina Skofja Loka nista pripravljene prevzeti tolikšnih investicij. Sele ko je ustanoviteljske pravice nad zavodom lanj prevzel izvršni svet SRS, so v upravi začeli upati. IS je namreč obljubil, da bo iz republiškega proračuna prispeval del sredstev za gradnjo in tako postal glavni investitor. Večino potrebnega denarja za naj bi zbrali z veliko nabiralno akcijo, ki se ravnokar pričenja in ki bo zajela prebivalce vse Slovenije. Prvi darovalci, tako posamezniki kot gospodarske organizacije, so že poslali svoje prispevke. Center je odprl poseben žiro račun (št. 5151-740-204), kamor bodo nagajali vsa sredstva zbrana v času nabiralne akcije. Napore zavoda so podprle še nekatere druge ustanove. Revija Stop na primer namerava organizirati več zabavno-glasbenih prireditev, katerih čisti izkupiček bo šel za gradnjo in preureditev doma. Enega od takšnih koncertov — spomladi leta 1970 — se bo udeležil tudi slepi ameriški pevec Ray Charles. Sprejel je namreč povabilo, naj meo bližnjo turnejo po Evropi napravi ovinek in obišče Jugoslavijo. »Pri delu ga bo mo videli v dvorani Tivoli v Ljubljani.

I. Guzelj



X. novoletni SEJEM

v Kranju 16. — 26. XII. 1969



NAVZDOL IZ POD STORZIČA, KRISKE GORE IN DOBRCE SE JE TIHO, NEPRICAKOVANO IN NEZAZELENO PRIKLATILA JESEN. PREPLESKALA JE GOZDOVE, IZGNALA ŽIVINO S PASNIKOV IN ZACELA ZAVIJATI LJUDI V PRVE LAZJE PLASČE VSE TJA DO GOLNIKA, GORIČ IN KRANJA. MORDA JE BILO PRAV TAKO PRED ČETRTO STOLETJA, TAKRAT 1944. MORDA?

Vasica Gozd je že tretje leto dihala v revolucionarnem gibanju, dan in noč so hodili tam skozi kurirji, aktivisti, tam so se ustavljale partizanske enote. Vsak miting, vsak obisk jih je opogumil. Toda kadar so nekje pod pobočji gora ali po dolini slišali strele, so se vedno s strahom spraševali o izidu. Poznali so toliko borcev, organizatorjev, terenskih delavcev in za vsakega so se bali. Vsaka partizanska izguba je bila zanje tiha grenka kaplja, vsak uspeh pa spodbuda, pogum in vera v skupno končno zmago.

Tako je bilo v Gozdu, na prijetni ravnici pod Kriško goro vse do tistega usodnega dne 7. oktobra 1944, ko je njihova vas kot mogočen kres zavila v dim vse pobočje. Niti ena hiša ni ostala. Vse so Nemci izgnali. Čez nekaj dni pa so se znova vrnili ter požgali še zadnje senike in čebelnjake in tudi edino hišo, ki so jo bili domačini delno oteli iz uničujočim plamenov. Ljudje so si pomagali kakor so vedeli in znali. V koncentracijska taborišča jih Nemci niso izgnali, baje zato, ker je bilo tudi za Nemce to veliko breme. Moških skorajda ni bilo. Preplašene ženske so tisti večer nosile otroke v naročjih in gonile posamezne krave proti dolini.

Od takrat je preteklo 25 let. Takratni jokajoči dojenčki so danes že odrasli, se že poženili in odšli v svet. Toda vasica je ostala s prav tako prijaznimi, odločnimi in marljivimi ljudmi. Hiše (razna ene, v kateri tako ne bi imel kdo stanovati) so še lepše kot nekoč, čeprav so izgubile nekatere stare prijetnosti — globoke zapečke, ognjišče s klopco in podobno.

V spomin na tisti usodni jesenski dan 1944 bodo v nedeljo v Gozdu imeli »miting« kot še danes pravijo. Spomnili se bodo tudi 25. obletnice mladinske konference za tržiško okrožje, ki je bila tam v maju istega leta. Prišla bo tržiška godba, šolska mladina, kulturniki in seveda nekdanji borci, aktivisti, vsi tisti, ki so nekoč pri gostoljubnih Gojzanih našli za-

časni dom, kos kruha, bodrilno besedo in vedno tudi zvestega branitelja skupnih ciljev. Prav obisk le-teh si v Gozdu še posebej želijo.

POL URE CASA

Gosta megla je silila za ovratnik, pod rokave, celo v žepe že iz Križ navzgor. Pod vasjo pa še huje! Nikamor se ni videlo! Zavili smo k Polajnarjevim. Morda iz navade, ker je bilo tam pred leti še gostišče, morda pa tudi iz spominov iz partizanskih let. Pri njih je bil vsak kot doma in Angela je vsakega gostrega kot svojega. Danes že šteje 75. jesen, a bi ji ne prisodil. Pet jih je imela v partizanih — tri sinove in dve hčerki. Joža je kot vodja boja s sovražnikom padel na Cepuljah nad Stražiščem, Pavla pa je za-



Podlogarjeva mama

buh. Komaj se je povlekel navzgor iz vasi. Ko pa je tam videl, da ne more naprej, da ga nihče ne more rešiti, se je sam ustrelil, da ga ne bi Nemci dobili živega in ga trpinčili. V partizanskih vrstah je nastala zmeda. Umikali so se kakor so vedeli in znali, v vas pa so vdrli Nemci. In potem . . . Maščevali so se nad ljudmi, požigali. Kot se spominjajo pri Knobeževih je pri njihovi hiši ostalo še 40 nahrbtnikov municije in je v požaru neznanško pokalo in treskalo. Štirje veliki kotli kosila so prav tako ostali. Nemci in belogardisti so kar kose mesa tlačili v svoje torbe in nahrbtnike.

KJE SO DANES . . .

Marsikje po vasi so ljudje spraševali za nekdanje borce in partizane. Podlogarjeva mama je spraševala za Miška, Kroparja, Luko, Cveta, za Zvoneta, za partizanskega zdravnika Pahorja, za Kržišnika in za

Nikdar se ni več vrnil. Morda je nekje v Kranju, kot pravijo, je dejala.

PRISILJENE POTEGLAVŠČINE

Kokalj in drugi so skupno z domačini obujali tudi druge spomine, ki so vzbudili pravi smeh. Na primer zgodba, kako so minirali most za Primskovo čez Kokro v Kranju. Glavni organizator je bil znani Kariš-Kvak. Ko je bilo vse narejeno in pripravljeno, bi moral samo še zažgati vrstico. Takrat pa se je spomnil, da nima niti ene vžgalice. V civilni obleki, kot je bil, se je brezbrižno postavil na cesto in mimoidoče spraševal za ogenj. In prav vodja belogardistične postojanke, prav tako v civilu, mu je dal vžgalice za dokončni uspeh akcije.

In dogodek z znanim narodnim herojem Dežmanom. Bil je hudo ranjen prav pri vasi Gozd. Organizirali so prevoz za Kropo in naprej v bolnico. Pri belem dnevu, kar je bilo včasih varnejše, so ga z avtom v spremstvu dveh, do zob oboroženih borcev, peljali skozi Križe in naprej. Pri Podbrezjah so jih ustavili Nemci. Bradati šofer iz Kropo se je znašel: »Same pijance prevažamo!« dejal in v dekap poklonil steklenko žganja. Nemci so se spogledali, povohali pijavo in jih pustili naprej.

Morda te zgodbe niso točne. Prizadeta — Kvak in Tonček naj pač oprostita. Toda ljudje se tega tako spominjajo in pripovedujejo kot značilne partizanske potegavščine v sili.

Še in še bi ljudje pripovedovali, spraševali o tem in onem, toda čas je hitro potekel. Poslovili smo se z »Nasvidenje v nedeljo!«

Med potjo smo srečavali šolarje. Vsi, tudi za prvi razred, morajo uro daleč v Križe. V vasi ni nobene trgovine, ničesar. Kruh, meso in drugo morajo nositi uro daleč. Sicer pa . . . Vasica se je hudo razredčila. Še pred vojno je bilo tam 62 ljudi, danes jih je le komaj polovica — 33. A od 62 jih je bilo 26 v partizanih, 7 od teh jih je padlo.

Toda počasi prehaja v zgodovino. Danes je na vrsti mladi, nadebudni rod, poln novega zanosa. Tisti tragični jesenski dan pa je še vedno prisoten. K. Makuc

Jesenski dan v Gozdu

vedno ostala v Auschwitzu.

Tisto jutro, kot se spominja Angela, so nenadoma povedali, da gredo Nemci. Mož je pasel krave. Na hitro je poskrila vse, kar je dišalo po partizanih — literaturo in druge papirje, neke obleke . . . Zgoraj v sobi je ležala teta. Nenadoma so se pred hišo pojavili Nemci. »Čez pol ure bomo zažgali! Rešite se! Vzemite, kar lahko nesete!« je nekdo tolmačil in vpil po slovensko. Zbegana ni vedela, kaj naj sploh reši. Pripravljala je teto in pospravljala nekaj v kovček. Ze je pritekel neki Nemec in kar posteljo zažgal. S teto se je umaknila na travnik za hišo in brez moči opazovala. Le toliko se je še zbrala, da je odprla hlev in svinjak, da se je živina po svoje reševala. Po vasi

je bil krik in vik žensk, otrok, kokoši, svinj in telet. Pravi sodni dan.

Tudi pri Rezarjevih, po domače pri Knobež, se še živo spominjajo tistega dne. V vasi je bil cel bataljon partizanov — III. bataljon kokrškega odreda. Franc Ribnikar-Lenart je bil komandant. Sredi najlepšega razpoloženja je prišla vest — Nemci gredo! V hipu so bili partizani na položajih. Toda Nemcev in belogardistov je prihajalo vse več in več od vseh strani. Pokalo je vsevpred. Ni se vedelo, kje so naši, kje sovražniki. Na pomoč je prišel še II bataljon. Toda prepozno. Nemci so bili že zavzeli glavne položaje in vsak boj bi pomenil le še samomor. Celo komandant tega bataljona Slavko Dobro —Karlo je bil ranjen v tre-

mnoge druge, ki se jih še danes spominja. Spominja se tudi nekih Angležev, ki so prav 5. junija 1944 šli tam mimo. Zapomnila si je dan, ker so prav naslednji dan Angleži prišli v Normandijo in se je začelo drugo obdobje vojne. Tovariš Kokalj, ki je kot kurir stalno hodil skozi vas in tudi takrat spremljal Angleže, se spominja, kako so bili tega dogodka veseli vsi na poti naprej proti Koroški.

Tudi pri Knobeževih so omenjali dobre tovariše iz tistih dni. Mamí se je najbolj vtisnil v spomin neki mlad živahen fant. »Krištof, Krištofek ali tako nekako. Partizani so ga imenovali Iz-tok. Ranjenega smo ga imeli v hiši več časa, mu izpirali rane s kamilničnim čajem in negovali. Potem je odšel.



OBRTNIK
LJUBLJANA,

Izkoristite

Izredno priložnost!

Obiščite nas!

PRIPOROČAMO NEOBVEZEN
OGLED LEPE IZBIRE VSEH
VRST KONFEKCIJE — PLETE-
NIN — MOSKEGA IN ZENSKEGA
PERILA.

PRAVKAR SMO PREJELI NA
ZALOGO ZIMSKA OBLAČILA Z
IZREDNIM TUDI DO 50 % Tnim
POPUSTOM, IN SICER:

PRODAJAMO TUDI NA 6-MESEČNI KREDIT BREZ PÓLOGA IN POROKOV!

PRODAJALNA KRANJ

KOROŠKA CESTA 12 (PRI RESTAVRACIJI PARK)

- ženske plašče od 180 N din dalje
- ženske kostime 200 N din
- moške plašče od 120 N din do 180 N din
- moške obleke od 250 N din do 300 N din
- otroške hlače iz velvetona za 12 do 14-letne do 30 N din.
- Po tovarniško znižanih cenah nudimo metrsko blago za ženske plašče, ženske obleke in za moške obleke.

Pred 25 leti je gorela Radovna

O grožnji na Frčkovem rovtu

Priča Jakob Smolej pripoveduje o grožnji na Frčkovem rovtu — Kaj so Nemci naredili z ujeto partizanko? — Katera hiša je prva gorela? — Petrova Agata bi lahko pobegnila, a je bila na Nemce tako jezna, da jih je počakala. Ustrelili so jo in sežgali

Ze zadnjič sem omenil, da so različne verzije o tem, kaj se je dogajalo na Frčkovem rovtu, to je na pašniku pred Srednjo Radovno. Po do sedaj zbranih podatkih je 74-letni Jakob Smolej, doma iz Srednje Radovne, ki zdaj živi na Lazih pri Gorjah, edina priča tega prizora. Pred kratkim sva ga s Pangrčevim Francem obiskala na Lazih in Jakob je razgrnil spomine na dogodke pred 25 leti. Govoril je tako živo, prepričljivo, kot bi se to dogajalo včeraj.

»Nemci so na osmih vozovih peljali drva,« se spominja Jakob. »V vsakem vozu sta bila vprežena dva konja, na vozu na drveh pa so sedeli vojaki. Moja hiša je bila prva hiša v Srednji Radovni, oddaljena komaj 500 metrov od Frčkovega rovtu. Bil sem doma, ko sem iznenada zaslišal strahovito streljanje. Menil sem, da je na Frčkovem rovtu vse mrtvo. Potem je orožje umolknilo, partizani in Nemci pa so se kot kaplje dežja razpršili na vse strani. Nemci so bežali proti Gorjam, partizani pa višje v hrib.

Morda kdo potrebuje pomoč, sem razmišljal in se kljub nevarnosti podal proti Frčkovemu rovtu. Poleg ceste sem videl dva ubita konja, o partizanih in Nemcih pa ni bilo nobenega sledu več. Le za plotom sem opazil kapo nemškega vojaka. Na bojišču ni bilo nobenega mrtvega niti ranjenega Nemca, pa tudi partizana ne. Če so res partizani ujeli dva vojaka, ne vem.

Cez dobro uro ali dve so se Nemci že vrnili v vas. Bili so ogorčeni zaradi napada partizanov. Ko so vstopili v našo hišo, so osorno in naduto kričali: »Ven! Vsi ven!« V kuhinji je bil v štedilniku ogenj. Srditi, da so bili kar zeleni v obraz, so zgrabili za lopatico in iz štedilnika

razmetali žerjavico po podu, da bi se vnela hiša. Ko smo bili zunaj, smo opazili, da so Nemci tudi pri sosedu, to je v Petrovi hiši, ki so jo tudi zažgali.

PES POGASI POZAR

Medtem ko se je iz Petrove hiše visoko proti nebu dvigal dim in je plamen požiral domačijo, sem se nenehno oziral proti domu in se čudil, zakaj naša hiša še ni v ognju. Na lastne oči sem videl, da so Nemci razmetali žerjavico po podu. Šele kasneje sem ugotovil, zakaj naša hiša ni pogorela. Mojo družino in Petrovo Agato so Nemci na silo gnali proti sredini vasi. Iz moje hiše se še vedno ni prikazal plamen, niti dim. Vse to pa po zaslugi domačega psa. Ko je bila hiša prazna, je skozi kuhinjsko okno skočil pes. Pod oknom je bilo vedro vode, ki ga je pes pri skoku prevrnil. Voda se je razlila po kuhinji in pogasila žerjavico.

PARTIZANKA V KLEŠČAH SOVRAZNIKA

Nemci so iz vseh hiš v Srednji Radovni spodili ljudi in jih zbrali pred Tončkovo hišo (to je hiša Antona Rekarja, v kateri je 13 dni kasneje pogorelo 11 ljudi). Tako se nam je pridružila Klemenčkova, Lojzova, Tončkova in Konavčeva družina, pa menda še nekatere druge. Zanimivo je omeniti, da je bila tistikrat pri Tončku neka partizanka v civilni obleki. Ko je opazila Nemce, je pobegnila, a so jo že pri Konavčevem polju ujeli. Pripeljali so jo nazaj, niso pa vedeli, da imajo v rokah partizanko.

Ko so tako zbrali vaščane skupaj, so jih odpeljali proti Frčkovi koči, kjer so ležali ubiti konji. Bali smo se, da nas bodo pobili zaradi konjev, ali pa da nas odpeljejo v begunjske zapore.

Hotel sem pobegniti, a tega nisem storil zaradi drugih vaščanov, ki bi bili lahko zaradi mojega bega nesrečni.

IZREČENA GROŽNJA

Očitno je bilo, da so Nemcem popustili živci. Septembra 1944. leta je bilo več kot jasno, da so Nemci izgubili vojno. Esesovci so se zavedali, da bodo odgovarjali za zločine, da jim bije zadnja ura. Poleg tega so jim na vsakem koraku delali preglavice partizani, ki so vnašali nemir v njihove krvi željne duše.

Dim iz Petrove hiše se je visoko dvigal proti nebu, ogenj je že zajel celo hišo. Tu na prizorišču partizanskega napada, nam je nemški komandant zagrozil, da bodo vse vaščane pobili in vas požgali, če se v 24 urah ne vrnete dva njihova vojaka. Klemenček grožnje ni resno jemal, pa se je komandantu v brk smejal, tako, da ga je le-ta udaril in mu izbil dva zoba.

Ob tem pripovedovanju sem Smoleja ponovno vprašal, če je kdo prevajal besede nemškega komandanta? Odgovoril je, da ni bilo tolmača. Spomnil sem ga, da nekateri trdijo, da so Nemci postavili rok za vrnitev dveh vojakov osem, drugi pa celo 14 dni. No, Smolej kot doslej edina priča tega prizora, je ostal pri svoji trditvi. Pravi, da je bil avstroogrski vojak, da precej dobro razume nemški in da ve, kaj so Nemci zahtevali in kakšen ultimatum so postavili.

Dogodki so se torej takole odvijali: 7. septembra 1944. leta so partizani ob cesti pri Frčkovi koči v Srednji Radovni napadli nemške vojake, ki so prevažali drva. Pri tem so ubili dva konja, neznanokam pa sta izginila eden ali dva nemška vojaka. Cez dobri dve uri so se

Nemci že vrnili in požgali Petrovo hišo, obenem pa spodili vse vaščane iz hiš in jim na Frčkovem rovtu zagrozili, da bodo vaščane pobili, vas pa požgali, če se v 24 urah ne vrnete dva njihova vojaka.

Drugi dan so Nemci spet pridrveli v vas in minirali Pangrčevo hišo, mimogrede pa so skušali iz Pangrčevega hleva odpeljati dveletnega žrebeta, ki jim je ušel in so ga zato ustrelili.

JEZNA AGATA

Naj Jakob Smolej naprej pripoveduje, kako je preživel 20. september v Srednji Radovni:

»Tisto noč je bil poleg mene in žene doma samo še sin Miha. Sinova Jakob in Franc sta bila pastirja v Zasiplu, Ivan pa je bil v partizanih. Rahlo se je začelo svitati, ko sem na cesti zaslišal ropot motornih vozil. Skočim iz postelje k oknu, a ničesar ne vidim. V naši hiši je bila tudi Petrova Agata, ker je njena hiša pogorela. Zena vstane in zakuri štedilnik, da bi skuhalo kavo, jaz pa se uležem nazaj na posteljo. Zena in Agata pa sta še naprej opazovali cesto skozi okno. »Jaka, Nemci so tu«, presenečeno vzklikne žena, da me je kar vrglo s postelje do okna. Od naše hiše do ceste je okrog 100 metrov zračne razdalje. Ko je predhodnica izginila za ovinkom ceste, smo zapustili hišo. Pred hlevom sem Petrovi Agati dejal: »Agata, spusti krave in prašiče ven, potem pa zbeži v gozd.« Slutil sem, da prihaja huda ura. Petrova Agata, ki je bila stara 55 let, pa je bila hudo jezna na Nemce, ki so ji požgali dom. »Ne bom bežala,« mi je odvrnila, »več hudega kot so mi storili, ko so mi uničili dom, mi ne morejo več.« Agata je pred hišo pričakala Nemce in smrt.

Z desetletnim sinom in ženo smo bežali v hrib. Umikali smo se pod Klekom. S hriba sem videl, da sta najprej goreli Klemenčkova in Lojzova hiša. To je tista hiša, kjer je danes spominsko obeležje. Srce se mi je paralo in trgalo živce ob poslušanju obupnih krikov, ki so kot velika prošnja odmevali iz doline. Gledam s hriba prizor, a ne morem ničesar in nikomur pomagati. Nemočno gledam, kako gori moja hiša. Ogenj, dim in kriki so se kot ostrina noža globoko zajedala v naša srca. Visoko po hribu sem šel z družino po gozdu previdno naprej. Sedem dni smo spali pod neko skalo nad Zgornjo Radovno. Bilo je hudo, šele



Marolt Šimen

čez nekaj dni sem zvedel, da je vsa vas uničena, vaščani pa pobiti in sežgani. Grožnje so ti spomini in naj ne bodo nikoli pozabljene žrtve iz Srednje Radovne. Težak je bil boj za svobodo, zato je potrebno, da to svobodo cenimo in čuvamo.

PARTIZANKA Z OTROKOM

Posebno srečo je v Radovni imela partizanka Vida. Krišpin Ogris iz Vintgarja, ki je med vojno živel v gozdarski koči v Radovni, je o tem povedal naslednje:

»19. septembra 1944. leta popoldne pride k meni Jaka Stucin, oblastni sekretar in mi pove, da bo zvečer važna seja okrožnega komiteja. Po seji smo šli šele okrog tretje ure zjutraj spat. Iz sna nas prebudi ropot avtomobilov v dolini. Mislimo, da bo hajka, zato smo hitro arhiv skrili v bunker. Ogenj, kriki in dim v Radovni pa so nam povedali, da so Nemci prišli v Radovno morit in požigati.

V moji gozdarski koči sta spali hčerka in partizanka Vida z majhnim otrokom. Za vsak primer sem imel 80 metrov od hiše zgrajeno skrivališče. Hčerka Julka in partizanka Vida z otrokom, pravzaprav dojenčkom, sta pobegnili v zadnjem trenutku, kajti Nemci so bili že pod kočo, ko sta skozi okno na zadnji strani zapustili kočo. Točno pod bunkerjem je bila nemška straža. Otrok v bunkerju se je drl, mamica ga je tolazila, a zaradi nenehnega streljanja in krikov drugih vaščanov, stražar ni slišal otroka.

Gozdarsko kočo so Nemci zažgali, pri miru pa so pustili čebelnjak. V vasi sta ostala nedotaknjena samo dva čebelnjaka. V mojem čebelnjaku sem imel skriti dve puški in strelivo, ki sem jih drugi dan vzel in se s hčerko in partizanko Vido priključil okrožnemu komiteju.

J. Vidic



Frčkov rovt v Sr. Radovni. Tu so partizani napadli Nemce.

Te dni po svetu

BONN, 28. septembra — V Zahodni Nemčiji so se končale šeste poveljne parlamentarne volitve. Konservativna stranka je še naprej obdržala svojo prednost, medtem ko je socialnodemokratska stranka povečala število svojih glasov za okoli 3 odstotke. Najpomembnejši rezultat teh volitev je popoln nespah neonacistov, ki so dobili le 4,5 odstotka glasov in tako ne bodo imeli svojih predstavnikov v parlamentu.

JERUZALEM, 29. septembra — Med obiskom v ZDA je izraelska predsednica Golda Meir zaprosila Nixona za milijardo dolarjev pomoči v prihodnjih petih letih. Tolikšen bo namreč izraelski pritransakcij zaradi večjih stroškov za oborožitev.

SAIGON, 30. septembra — Do konca tega tedna bo Južni Vietnam zapustilo še okoli 6000 pripadnikov ameriške mornariške pehote. ZDA imajo sedaj v Južnem Vietnamu še 511.500 svojih vojakov.

PRAGA, 30. septembra — Nova češkoslovaška vlada je na svoji prvi seji ukinila vse sklepe iz lanskega julija in avgusta, ki jih ocenjujejo kot nerazredne, antisocialistične in škodljive za odnose CSSR s sosednjimi socialističnimi državami.

PEKING, 30. septembra — Kitajska je predlagala, da bi svoje obmejne spore s SZ uredila s pogajanjimi. Kitajski časopisi so zapisali: »Ne bomo napadli, če pa nas napadejo, bomo odgovorili z napadom. Zato predlagamo, da se sedanja kriza uredi s pogajanjimi.«

WASHINGTON, 2. oktobra — Mednarodna finančna korporacija je sklenila skupaj z desetimi jugoslovanskimi bankami ustanoviti novo družbo za investicije v Jugoslaviji. Začetni kapital te družbe naj bi znašal 12 milijonov dolarjev.

BEOGRAD, 2. oktobra — Na petdnevni uradni obisk v Jugoslavijo je dopotoval predsednik italijanske republike Giuseppe Saragat. Po letu Beograda bo obiskal tudi Zagreb, Ljubljano, Bled in Kranj. Italijanskega predsednika spremlja tudi zunanji minister Aldo Moro.

Težko je poslušati, če mora človek požirati besede, ki jih je bil izrekel povsem pošteno in iskreno. Še bolj težko je poslušati voditelja naroda, izmed katerih je večina pred letom dni še drugače govorila in mislila. Tak vtis vzbuja zadnji plenum CK KPČ Češkoslovaške, na katerem je govoril tudi prvi sekretar CK KPČ Gustav Husak.

Kontrarevolucija je bila, je dejal, čeprav neoborožena. In tudi bratske članice varšavskega pakta so imele popolnoma prav, ko so prišle na pomoč CSSR, njenemu ljudstvu in partiji, ki so jih zavajali ljudje, kakor so Dubček. Zato so Dubčka izključili iz predsedstva CK (politbiroja), čeprav je še ostal v CK — popolnoma na stranskem tiru. Kar pa zadeva intervencijo čet varšavskega pakta, to ni bila okupacija, in bognečaj, da bi kdo mislil drugače.

Husak je navedel štiri osnovne točke. Prva: V CSSR je obstajala kontrarevolucija. Drugič: Vojaška intervencija je bila obramba socializma in je bila potrebna zaradi varnosti socialističnega tabora. Tretjič: CK se javno ograjuje od 14. izrednega kongresa KPČ, ki je bil dan po intervenciji. Po Husaku so ga

Praška slana

sklicali »desničarji okrog praškega mestnega komiteja« in »nerazredna in protimarksiistična skupina režiserjev in organizatorjev«. In četrto: Razveljavljen je odgovor, ki ga je CK KPČ 9. julija lani poslal na pismo varšavske peterice.

Husak je napadel celo 13. kongres, ki je bil še v dobi Novotnega, a je v načelu sprejel gosp. larsko reformo. Torej se je napad razširil celo na gospodarsko reformo in ne samo na upiranje varšavski peterici in okupaciji CSSR.

Zelo zgovorne so tudi »kadrovske spremembe«: CK je zapustilo 29 članov, kar je ena šestina. Iz CK so izključili devet članov. To pa je samo začetek, ker je napovedana čistka v nižjih organizacijah. Husak je tudi napovedal, da bodo do konca leta zamenjali partijske izkaznice. Nove izkaznice bodo dobili samo tisti, ki so resnično na novi liniji. To pomeni, da bo dosti dosedanjih članov odletelo in da bo nova KPČ postala kadrovska partija, kar Rusi že dolgo zahtevajo.

Zdaj so očitno vsega krivi

Dubček, intelektualci, pisatelji in študenti. Oni so bili tisti, ki so odpravili cenzuro — ena izmed kapitalnih napak, kakor piše »Rude pravo« — oni so očitno zavozili češkoslovaško gospodarstvo, oni so kvarili ljudstvo in delavski razred. Nihče pa ne pove, zakaj jim je ljudstvo tako navdušeno in spontano sledilo. Sicer pa svobodna razprava ni več mogoča. Dovoljene so le obtožbe z vrha, ki so v bistvu le odmev zahtev in želja, ki ne izhajajo iz Prage.

Volitev v Zvezni republikli Nemčiji, ki so bile po zelo burni predvolilni kampanji, niso prinesle večjih presenečenj. Krščanski demokrati, ki so vladali državi ves čas po drugi svetovni vojni, so ohranili isto število glasov ali skoraj isto: 46,2 odst. Opomogli so si socialni demokrati, ki so si z 42,7 odst. povečali število sedežev v parlamentu za 20. Liberarna FDP pa je izgubila skoraj polovico glasov, a je še vedno dobila 5,7 odst. glasov. Če bi jih dobila manj kot 5 odst., bi se bila morala posloviti od parlamenta. Na veliko olajšanje vseh strank je neonacistična

stranka NDP dobila samo 4,5 glasov, to je za 0,5 odst. premalo, da bi lahko njeni poslanci sedeli v zveznem parlamentu.

Najbolj zanimivo vprašanje, ki si ga zastavljajo politični opazovalci zdaj, se glasi: ali bosta še vedno najmočnejši stranki — CDU/CSU in SPD — spet ustanovili »veliko koalicio«, ali pa bodo socialni demokrati skupaj z liberalci iz FDP ustanovili »malo koalicio«. ZRN je doživela že obe: veliko in malo koalicio, le male koalicio med socialnimi demokrati in liberalci še ni. In po prvih poročilih po volitvah kaže, da bodo krščanskodemokrati pravič po vojni ostali zunaj na hladnem.

Ljudje in dogodki

Giuseppe Saragat

Pravijo, da je Giuseppe Saragat uvedel v italijansko javno življenje moderne prijeme, ki temelje na spoštovanju idej in človeške osebnosti. To se že lep čas kaže v realistični in miroljubni zunanji politiki, s katero se Italija iskreno zavzema za mednarodno sodelovanje. Zasluge Saragata, da na tem področju predstavlja svojo domovino, so nedvomno velike.

Rojen je bil 19. septembra 1898 v Torinu. Tisti, ki ga bolje poznajo, pravijo, da Giuseppe Saragat, ki je po ustavi najvišji nosilec sodne oblasti in vrhovni poveljnik oboroženih sil, v predsedniški palači ni spremenil svojih navad. Rad ima literarne klasike, posebno Goetheja. Nerad poslušta smešnice in razne neslanosti. Spoštuje človeka. Tako je lansko zimo v papeških in kraljevskih dvorih nastanil petnajst najbednejših družin iz sicilskih krajev, ki jih je razdejal potres. — Prosti čas najraje preživi v družinskem krogu. Ima sina Giovannija in hčer Ernestino. Pred osmimi leti mu je umrla žena, ki ga je spremljala v vseh najtežjih trenutkih. Sedaj ima vlogo gostiteljice ob različnih slovesnostih Ernestina. Zelo vesel je, kadar je lahko skupaj s tremi vnuki oziroma v družinskem krogu. Na počitnice hodi v dolino Aoste in če le more, dela dolge sprehode.

V politiki vedno išče Saragat moralno idejo. Štirje

povojni predsedniki italijanske republike so bili liberalci in krščanski demokrati. Saragat je postal poglavar 28. decembra 1964 in je povzročil precejšen pretres. Po najrazličnejših neskladjih pa je danes nekoliko vzvišen nad vsemi peripetijami.

Ko se je Evropa znašla v prvi svetovni vojni, je mladi Saragat prostovoljno odšel v vojsko. Bil je odlikovan. Po končani vojni je začel študirati gospodarske in trgovske vede. Diplomiral je na univerzi v Torinu in se zaposlil v italijanski komercialni banki. Ze kot študent je sodeloval z naprednimi kulturnimi krogi in 1922. leta, ko je fašizem že korakal z dvignjenim glavo, je postal član socialistične združene stranke. Se tisto leto je bil na kongresu v Rimu in vzbudil pozornost. Kasneje je bil sprejet tudi v vodstvo stranke. Ker se ni strinjal s fašističnimi idejami, je 1926. moral zapustiti Italijo. Bil je na Dunaju in v Parizu. Zbližal se je z nemškimi ideologom Ottom Bauerom in pisal v protifašistične publikacije.

Po padcu fašizma in kapitulaciji Italije se je iz Francije vrnil v domovino. Nemci so ga aretirali. S pomočjo partizanov pa je pobegnil in se skrival v različnih krajih Italije. 1946. leta je Giuseppe Saragat že predsedoval ustavodajni skupščini, še pred tem pa je bil veleposlanik v Parizu. Kasneje pa je imel kot vodja itali-

janske socialne demokratske stranke različne funkcije v raznih vladah. Junija 1963. je bil izvoljen za predsednika komisije za zunanje zadeve v spodnjem domu, v Morovi vladi pa je bil zunanji minister.

Kot poglavar italijanske države je že obiskal latinsko

Ameriko, skandinavske dežele, Nemčijo, Poljsko, Kanado, ZDA, Veliko Britanijo in Avstralijo. V biografijo svojih državnihskih potovanj pa je te dni dodal še Jugoslavijo. Je prvi predsednik italijanske republike, ki je obiskal našo državo.

Na podlagi 11. člena Zakona o urbanističnem planiranju (Uradni list SRS št. 16/67) je svet za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve Skupščine občine Radovljica na seji 2. 10. 1969 sprejel naslednji

SKLEP

osnutek urbanističnega načrta Bled se javno razgrne za 30 dni

Rok za pripombe poteče z dnem prenehanja razgrnitve osnutka urbanističnega načrta.

Osnutek urbanističnega načrta bo razgrnjen od 6. oktobra 1969 do 6. novembra 1969 v prostorih krajevne skupnosti Bled, cesta Svobode 13.

Številka: 350 6/68

Radovljica, dne 3. 10. 1969

Predsednik sveta

Pogačar Viktor, L. r.

Ko pridete v Slovenijo, ne pozabite obiskati starega mesta Kamnik z idilčno planinsko okolico

Po najnižjih cenah vam nudimo v naših trgovinah usnjene izdelke in vse vrste tehničnega blaga:

damsko, moško in otroško konfekcijo, pletenine in perilo, steklo, porcelan in drugo kvalitetno blago v bogati izbiri. Pri plačilu v tuji valuti 10 % popusta.

Se priporočamo za obisk!

VELETRGOVINA — KOCNA — KAMNIK

OBLEGANJE Leningrada

12. nadaljevanje

Pisatelj Cukovski se je peljal nekoč z mornarji vzhodnomorskega brodogradilniškega podjetja, ki so bili z njim vred zaposleni pri izdajanju časopisa mornarice, v mesto, da bi se kopali. Problem je bila le sodelavka Sonja. Tudi ona je imela prav toliko pravice do kopanja kot mornarji, toda — ženska med tolikimi moškimi!

Izkazalo pa se je, da je bil dan, ko so prišli v kopalnico, »dan žensk« in se je torej lahko kopala samo Sonja, mornarji pa ne. Na prošnjo Cukovskega so spustili v kopalnico nazadnje tudi mornarje — kopel je bila pač velika blagodat. Moški so se slekli in umivali ob strani žensk. Cukovski se je vprašal, kako bi se bili mornarji vedli nekaj mesecev prej sredi nagih žensk. Zdaj pa je potekalo vse mirno in gladko, nevarnosti ni bilo nobene. Tem ubogim sestradanim okostnjakom razlika v spolu niti na misel ni prišla. Organizem je očitno spolni nagon popolnoma izključil, da bi ohranil še zadnje moči. Tudi statistike so to potrjevale. Število rojstev je v Leningradu padlo na 1/8 v primeru z letom 1941.

Počasi se je začelo v mesto vračati življenje. Popkov, predsednik izvršnega komiteja, je sredi aprila dovolil, da sme po nekaterih pogovih spet voziti tramvaj: 116 voz je zapustilo remize. Ko so vozovi spet zaropotali po cestah in so se na žicah pobjiskavale modre iskre, se je ljudje polastilo nepopisno veselje. S solzami v očeh so se ozirali za vozovi in jim maha-li v pozdrav.

»Tramvaj spet vozi, vozovi so natrpani,« se glasi v nekem dnevniku. »Mesto se prebujajo iz svinčenega spanja — presenetljivo, ganljivo.« Nemški ujetnik, ki je bil v mestu, je kasneje povedal, da je v trenutku, ko je na cesti spet zaslišal glas tramvajskega zvonca, izgubil upanje v zmago.

Napočil je prvi maj, 24. dan obleganja. Nemci so ga praznovali z okrepljenim streljanjem. Kljub vsenju pa je bilo v mestu lepo. Sonce je sijalo, v zraku je dihal pomlad, lakota je počasi odmikala svoje koščene prste. Ljudje so uživali topli vzduh, grel na soncu svoja izsesana telesa. Leningrajska vlnudnost, ki je bila v strašnih zimskih mesecih skoro izginila, se je spet vrnila. Vojak je pomagal stari ženi na tramvaj tako, da jo je dvig-

nil, poncesel v voz in jo varno posadil na klop. »Hvala, sinko,« je dejala smehljaje, »Poplačano ti bo, tebe ne bo zadela nobena krogla, verjemi mi!«

Konec aprila se je odtajalo Ladoško jezero. Zdaj so lahko začeli s pripravami za napeljava naftnega cevovoda skozi jezero. 19. junija je naftovod začel delovati, po naročilu Kosigina so bile zgrajene pristaniške naprave, pripeljali pa so tudi veliko tovornih čolnov, tako da se je dovoz živil in goriva lahko nadaljeval brez zadržka. Junija in julija, v dobi belih noči, je Leningrad pridobil spet nazaj mnogo svojega nekdanjega radostnega miru in mirnosti. Na nekem perspektivu je iznajdljiv človek postavil osebno tehtnico in sijajno zaslužil. Vsakdo je hotel vedeti, koliko kilogramov je bil izgubil in kasneje se je bilo treba večkrat tehtati, da se ve, koliko je spet teža narasla. Ob rekah in kanalih je stalo nešteto žensk in pralo perilo, obleko, posodo. V lica se jim je spet vračala rdečica, udje so se polnili, obleka je bila čista in snažna, zlikana, tu in tam si na ustnicah zapazil celo že rdečilo.

Filharmonijo, ki jo je bila zadela bomba v polno, so 9. avgusta spet odprli. Prvile po dolgem času so se v garderobi spet gnetli ljudje. Bil je to dogodek prve vrste — premiera Sostakovičeve 7. simfonije. Prve njene tri stavke je bil komponist napisal v začetku obleganja, v dobi lakote in bombardiranja. Oktobra so ga poslali iz mesta in delo je dokončal drugje. Nato pa so poslali partituro z letalom v Leningrad, kjer je orkester študiral in vadil šest tednov. Koncert so prenašale vse sovjetske radijske postaje in na kratkih valovih vsa Evropa in Severna Amerika. Ko je poveljnik 18. nemške armade zvedel, da poslušajo prenos njegovi vojaki, je ukazal z vso silo obstreljevati okolico koncertne dvorane. Sovjeti pa so s tem računali in so s hudim topovskim ognjem kmalu prisilili nemške baterije, da so utihnile. Tako se je zgodilo, da je vzvišeno Sostakovičovo glasbo spremljala grmenje topov.

Zdaj, ko je bil konec prve strašne zime, so bili Leningrajski mnenja, da se mora končati tudi obleganje in druge težave. Toda mesto je bilo še vedno v hudi nevarnosti. Sovražnik je zavzel Krim z vojno luko Sevasto-

pol, prodril je po južnoruskih stepah že do Volge. V leningrajskem oblegovalnem obroču pa so se tudi množila znamenja, da se bliža nov napad.

Septembra so dobili branilci ukaz, naj začno sami napadati, na eni strani, da bi nekoliko razbremenili južni del bojišča, na drugi strani pa da bi razbili oblegovalni obroč. Ker pa Moskva še vedno ni mogla poslati dovolj rezerv in orožja, je ofenziva zamrla. Navzlic temu pa je v mestu zavladal zopet borbeni duh. S svežim pogumom se je mesto pripravljalo na drugo zimo obleganja. Nekega dne je na stopnišču hotela Astoria srečal Luknicki upravitelj Galino Aleksejevno. Prišla je po stopnicah in prepevala predse pesmico. »Kako to, da sem pravzaprav tako vesela?« je dejala. »Sama ne vem, zakaj. Mesto obstreljujejo, jaz pa pojem. Veste, včasih, tedaj, ko je bilo še vse lepo, sem večkrat tulla. Če pomislim danes na vse tiste nekdanje bolečine in težave, se moram smejati. Zdaj sem izgubila vse, vse drage ljudi, ki sem jih ljubila in ki so me imeli radi. Vse je prazno okrog mene. Spočetka sem mislila, da ne bom vzdržala. Danes me ne more presuniti nič več. Če naj umrem — prav, ne bojim se več smrti.«

NEBO TULI

Od sijaja predvojne dobe v Leningradu ni ostalo mnogo. Na stotine stavb je bilo popolnoma porušenih, ceste so bile skoro prazne. Zdanov je izselil še 300.000 ljudi prek jezera Ladoga. V mestu je ostalo le tisto, kar je bilo potrebno za obrambo in za opravljanje drugih poslov. V dobi, ko ni bilo ledu, je prek jezera zapustilo mesto 528.000 ljudi. Ob novem letu 1943 je štel Leningrad le še 637.000 prebivalcev, tedaj niti ne četrtino od prvotnega števila.

V teku zime so nastajali novi načrti, kako osvoboditi mesto. Izkazalo pa se je, da sta bili za to potrebni dve ofenzivi, med katerima je minilo leto dni, še enkrat 365 dni, v katerih so Leningrajski dalje trepetali za svojo usodo, znova doživljali hude čase in uboštvo.

Prva ofenziva se je začela 12. januarja 1943. Okrog 4500 topov je dve uri in pol obstreljevalo nemške položaje. Zdaj končno ni bilo treba več reči: premalo, prešlabotno, prepozno. Peklensko tulenje zloglasnih »Stalinovih orgel« (večevni metalci rakete) je stresalo zamrznjeno zemljo.

Strinajstega januarja je leningrajske čete ločilo še par kilometrov od ostale sovjetske armade, naslednji dan le še 1200 m in 18. januarja so se čete združile. S tem in zavzetjem Schlüsselburga je bil blokadni obroč pretrgan. To je bil 506. dan obleganja.



— Saj sem vedela, da te bom našla v uradu za pogrešane osebe!

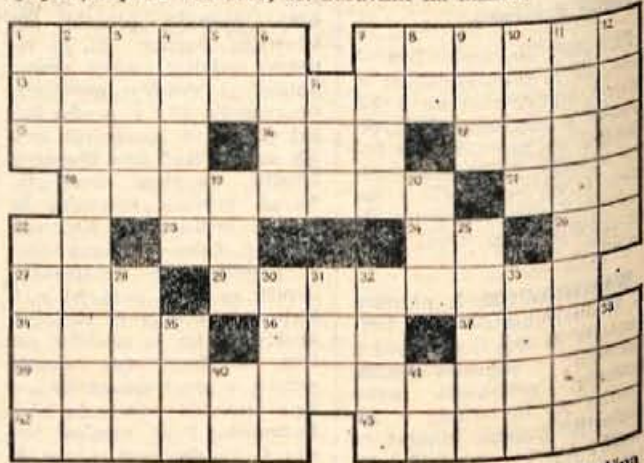
Naši pisatelji na tujem

Po podatkih jugoslovanske avtorske agencije so lani v svetu izdali in prevedli okoli 120 knjig jugoslovanskih pisateljev. Največ prevodov so objavili na Madžarskem (23), na Češko-slovaškem (20), v Zahodni Nemčiji (15), Sovjetski zvezi (14), DR Nemčiji (14), Romuniji (6) in Italiji (4). Na prvem mestu med najbolj prevajanimi avtorji je Miroslav Krleža, nato sledi Ivo Andrić ter mladinska pisateljica Ela Peroci.

Predsednik v vesolju?

Ameriški raketni strokovnjak Werner von Braun je na zaprtem sestanku senatnega komiteja za vesolje predlagal, da bi v okviru proslavne 200-letnice obstoja ZDA, ki bo leta 1976, poslali ta kratnega predsednika ZDA v vesolje do ameriške vesoljske postaje, ki bi krožila okoli zemlje. Iz vesolja naj bi predsednik naslovil tradicionalno poslanico narodu.

Vodoravno: 1. zbirka kratkih pesmi Simona Jenka, 7. sovjetski časopis-dnevnik, glasilo KP SZ, 13. priimek in ime podobarja in slikarja v Kranju, ki je imel umetno-obrtno delavnico (umrl je 1922), 15. mestec v državi Cad (Centralna Afrika, gorovje Ennedi), 16. priimek madžarskega revolucionarja v letu 1919/1920 (Ela), 17. starodavno grško mesto, 18. grško podzemlje (orig.), 21. ime za župana za časa francoske okupacije pri nas, 22. kratki gospodarske ustanove v Ljubljani, 23. tuj dvoglasnik, 24. oziralni zalamek, 26. kem. znak za radij, 27. izrastek na glavi, 29. najvišja mera, skrajna točka, 34. drugo ime za janež, 36. izumrla ptica v Avstraliji, 37. mejno gorstvo med Evropo in Azijo, 39. gorski turistični center nad Kamnikom z žičnicami in naselji (dve besedi), 42. ogljikova spojina, topilno sredstvo, 43. zdravnik na kliniki.



Navpično: 1. ena in druga, 2. sorodnik, 3. nacionalistična organizacija v Ukrajini, nosilec antisovjetske politike in kontrarevolucije 1917-18, 4. rt v Rosovem morju (Antarktika), 5. predlog, 6. rečica pod Krimom, 7. razstavna deska na stolu, 8. egipčanski sončni bog, 9. star Slovan, 10. prislov, 11. pasja pasma (množ.), 12. dalmatinsko žensko ime, 14. reka na jugu Perzije, pritok jezera Niriz, 19. tovarna v Mariboru, 25. skandinavski izraz za smuč, 22. del telesa, 25. zavarovani pred boleznijo, 28. del izraza za vojsko (oborožene...), 30. glavno mesto Jordanije, 31. kopanje, 32. ameriški mikrobiolog, izumitelj cepiva proti otroški paralizi (Jonas Edward), 33. seč, 35. nelačen, 38. loščilo, 40. časovni vznik, 41. kem. znak za aluminij.

O Kuraltovi rodbini in še kaj o nekdanjem življenju (5)

Zenin 66, nevesta le 23 let

Poglejmo spet gospodarja Jereba! Ko je prestopil že 60. leto, je prišel nekoč k njemu neki kmet iz sosednje vasi in mu ponudil svojo dvajsetletno hčer za ženo. Toliko časa mu je prigovarjal, da se je Jereb končno vdal. Naročil je kmetu, naj pride dekle na neko samotno senožet, da se bosta dogovorila, zakaj mož je bil že skoraj docela gluha.

In res: dogovorila sta se in narerili so svatbo. Te je bila spet nekaj posebnega. Kdor je želel priti na ohcet, je bil povabljen. Poroka je bila v ponedeljek dopoldne in popoldne so pričeli svatovati. Ko so povečerjali, je Zenin ukazal svatom, naj gredo spat, zjutraj pa naj spet pridejo. To se je ponavljalo ves teden, do sobote. Ker je bila poroka pozimi, ko ni bilo posebnega dela, so svatje Jerebe seveda radi ubogali.

Jereb je potem živel še kakih deset let. Rodili so se mu trije otroci: Janez, France in Marička.

Nevesta mu v zakon ni prinesla nobene dote. Ko se mu je bližala starost, ga je verjetno malo pekla vest zaradi oduševskih obresti ali pa je hotel posnemati svojega očeta, zato je obljubil, da bo dal cerkvi večjo vsoto denar-

ja, da bi se lahko vzdrževal kaplan in da bi nabavili veliki zvon. Ko pa je smrtno zbolel, mu je žena preprečila, da ni mogel narediti oporoke, zato ni nič zgovoril, kam naj gre denar.

Ko so ga nesli k pogrebu, ga je spremljalo pet duhovnikov. Kadar je mati rekla otrokom, naj jokajo, so zakajokali, zagnali so pravi vik in krič, ko pa jim je ukazala, naj bodo tiho, so utihnili kot na povelje.

Ko je ta mož umrl, je sreča obrnila hrbet tej hiši. Mlada vdova je popravila vso hišo, naredila kuhinjo in v njej štedilnik, ki ga takrat še nikjer ni bilo, razen v župnišču. Ker je bila zelo bogata, si je dala sezidati še eno hišo. Otrokom je sprva namenila le malo dote, toda na srečo so imeli energičnega varuha, zato jim je mora-

la izročiti ves denar in posestvo. V hiši je imela le preužitek in nazadnje je umrla v revščini leta 1910.

Otroci so rasli in se poženiili. Hči Marička se je poročila na Godešič na veliko posestvo, toda žal je že pri četrtem otroku umrla. Njeni otroci so imeli potem velike dote, od 20 do 30 tisoč goldinarjev. To je bila takrat naravnost bajna vsota, s katero bi bil lahko kupil več gruntov.

Sin France je imel prav tako doto in še cel grunt, ki pa ga je mati upravljala. Imel pa je vse življenje smolo. Najprej se je oženil pri neki bogati rodbini, kjer so ga le ob denar pripravili. Potem se je priženil v Senčur pri Kranju v gostilno na Jami, pa je bil slab gospodar, bolj pogospoden kmet tako da je vse prodal. Bil je dvakrat poročen in nazadnje je po drugi svetovni vojni v revščini umrl.

Jerebov sin Janez pa je bil razumen gospodar. Priženil se je na neko kmetijo v Prase, tam vse prodal in kupil neko kmetijo v Mavčičah. Ker je bil ugleden gospodar in podjeten mož, si je pridobil zaupanje vaščanov; nekaj let je bil celo župan v Mavčičah. Eni so ga cenili, drugi ne — kot vsakega javne-

ga delavca. Bil je tudi vinski trgovec. Bil je poročen in v prvem zakonu se mu je rodilo 15 otrok. Kupil je od matere tisto hišo v Gorenji vasi, ki jo je mati pozidala in popravila. Potem je obe posestvi prodal in kupil v St. Jerneju neko graščino. V tem mu je umrla žena, pa se je vdrugo poročil, ko je bil star 66 let, druga žena pa jih je imela le 23. Rodila mu je še 8 otrok — skupno jih je imel torej kar 23.

Potem je gospodaril na graščini, vendar se je začel starati, otroci so ga ječi zapuščati. Bil je namreč zelo strog do sebe in prav tako do žene in otrok. Po drugi svetovni vojni so mu nekaj zemlje nacionalizirali, drugo pa je v glavnem prodal. Ostala mu je samo velika hiša in nekaj malega polja okrog. S tem je žena živela njega, sebe in najmlajšo hčerko. Zena mu je bila v veliko pomoč; z vso ljubeznijo je skrbela zanj, ko je onemogel. Leta 1967 je umrl, star 102 let in 4 mesece. Tudi žena, čeprav toliko let mlajša, mu je sledila na zadnji pot ob obletnici njegove smrti, leta 1968. Zadelo jo je srčna kap.

Konec

Karel Bertonec
Gorenja vas 25

V pripisu piše Bertonec
tvakole:

»Večkrat mi je že kdo rekel, naj napišem za Glas kaj o čudaškem in oduševskem življenju Jereba. Napisal sem: Ljudje bodo radi brali, saj se starejši tega še spominjajo. Jaz sem vse to zvedel od starih ljudi, zlasti od moje matere, ki je umrla leta 1929, stara čez osemdeset let. Bila je hči Andreja Kuralta, torej je bil Jereb njen stric. Vse skupaj bi bil lahko napisal v ostrejšem tonu, vendar potomci Jerebovi še živijo, zato tega nisem hotel in ne smel.«

Gorenjski kraji in ljudje

Razcestja

MIHA KLINAR
(MESTA, CESTE
IN RAZCESTJA)

IV. DEL

40

»Mar ni nasilje, če zapirajo naše ljudi in jih odvažajo v Italijo.«

»Ja, in zapirajo med razbojniko kakor Andreja,« doda Rozika. »Nasilje je. Nasilje in krivica.«

»Ja, nasilje in krivica, pa se italijanski časniki še upajo širokoustiti, da je italijanska vojska osvobodila slovenske narode izpod avstroogrškega cesarstva. Mar je to osvoboditev, kar doživljamo mi.«

»Ni... ni... nikakor ni. To je suženjstvo, pravo suženjstvo.«

»In če bomo tiho,« Slavko gleda teto Roziko, »če bomo tiho, bodo to suženjstvo še naprej razglašali za svobodo. Razglašali v časnikih in na mirovni konferenci. Zato je treba nenehno dopovedovati svetu, da mi z italijansko zasedbo ne soglašamo in ne bomo nikoli soglašali. Treba dopovedovati in terjati, dokler svoje pravice po združitvi z vsemi Slovenci ne dosežemo. Če bomo molčali, nas bodo na mirovni konferenci zlahka pretentali,« govori Slavko z besedami Karlovega očeta in profesorja Andreja. »Ali župnik in učitelj Grjup res nista še ničesar ukrenila?« vprašuje, kakor da ga jezi župnikova in učiteljeva brezbriznost.

Beseda župnik jim zveni tuje. Toda Slavko jo je rabil. Ni rekel po breginjško nunc, marveč po kranjsko in po slovensko kakor v kranjski Idriji.

»Nunc in učitelj?« zamišljeno odgovarja nono. »Seveda, nekaj sta storila.«

»Kaj?« bi rad vedel Slavko, obenem pa mu odleže, da se mu nad župnikom, a predvsem nad učiteljem Grjupom ne bo treba razočarati. Toda že trenutek nato, ko nono pove, da sta župnik in učitelj pisala goriškemu škofu, ga župnikovo in učiteljevo dejanje ne zadovolji.

»Škofu?« se zdi to Slavku brez pomena.

»No, je kaj narobe? Škof Sedej je trden Slovenec in nasprotnik laške zasedbe,« poudari nona, njen glas pa je tak kakor Marijin.

»Trden Slovenec, seveda,« ve tudi Slavko, vseeno pa se mu prošnja na goriškega knezoškofa zdi jalova. »Le kaj naj bi lahko škof pomagal?«

»Hm,« odgovarja ded. »Nunc in učitelj menita, da se bo s škofom posredovanjem zavzel za odpeljane papež v Rimu.«

»Ja, sveti oče Benedikt XV,« pritegne nona.

»Papež?« se Slavko začudi z omalovaževanjem — kakor Karlov oče ali rudar Pahor. »Karlov oče meni, da papež pri liberalni italijanski vladi ni bogve kako prida zapisan. To je star spor. Odkar so mu Savojski vzeli papeško državo, je v politiki papeževa beseda brez moči.«

Toda nono se z njim ne strinja.

»Baje se je papež Benedikt zadnja leta vojne zelo prizadeval za mir.«

»Prizadeval, da bi ohranil avstroogrsko monarhijo. Tako pravi Karlov oče,« poudari Slavko.

»Karlov oče?«

»Ja, oče mojega prijatelja in sošolca Karla,« pripoveduje Slavko o svojih novih znanjih.

»Hm, gospodski ljudje so to,« je nona na novo Slavkovo prijateljstvo s sinom gosposkega očeta ponosna, nono pa nad tem prijateljstvom ni tako navdušen.

»Torej je vsa tvoja modrost od Karlovega očeta?« pravi.

»Spoštovan in razgledan gospod je to. Prijatelj profesorja Ivana Grudna, idrijskega rojaka, ki nas bo zastopal na mirovni konferenci in ki ne bo dopustil, da bi naše dežele izrgali državi Srbov, Hrvatov in Slovencev,« prečenjuje Slavko profesorjev pomen v mirovni delegaciji podobno kakor Karlov oče in mnogi idrijski meščani. Tudi sedaj ponavlja vse, kar ve o tem profesorju, Rozika, ki ji je o tem učenem gospodu že pripovedoval, pa mu molče pritrjuje. »Professor Ivan Gruden je naše največje upanje. Ne bo se uklonil,« je Slavko prepričan. »Zato moramo storiti tudi mi vse, da bo njegov uspeh na mirovni konferenci popoln. Papež pa je brez moči. V očeh italijanske vlade je navadna ničla.«

»O bog,« se teh besed prestraši nona. »Kaj

ko bi te slišal nunc ali učitelj Grjup?« se zgrozi.

»In vendar je res,« vztraja Slavko pri svojem, oziroma pri mnenju Karlovega očeta. »A tudi, ko bi papež kaj pomenil, se za Slovence prav gotovo ne bi zavzel. Italijan je! Se več, papeževe izjave v zadnjem času, dokazujejo, da je, kar se tiče italijanskih zahtev, v celoti na strani Italije, čeprav se s sedanjo italijansko vlado ne razume.«

»Hm,« se nono ne upa naglas strinjati s Slavkom, marveč se samo popraska za ušesom. »Ko sem bil enajstleten pobič, mi politika še na misel ni hodila. Politika je nevarna reč, če se ne strinjaš z onimi, ki vladajo. Tudi zate bi bilo bolje, ko bi se brigal samo za šolo ali za kaj drugega, tvojim letom primernega.«

»Toda, nono,« je Slavko nad nonom razočaran.

»No, no... ni ti treba vihati nosu in se čutiti užaljenega. Dovolj zgledov imaš, da se o nevarnosti politike prepričaš. Samo na Andreja pomisli!«

»Na Andreja? Zakaj na Andreja?« se oglasi Rozika.

»Nono pa samo vzdihne, »Zakaj vzdihujete, oče?« terja Rozika odgovor.

»Nič, nič... Samo mislim...«

»Kaj?«

»No, mislim, ko bi se Andrej ne postavil za poveljnika narodne straže...«

»Drugi so ga postavili, oče,« Roziki očetove besede niso po srecu.

»Saj je vseeno! Sam ali drugi! Nesrečo si je nakopal... Bolje je, da človek ostane neopažen, če hoče, da ga pri potegovanju za neko oblast ne bo doletelo zlo druge, nasprotno oblasti... Zemljo imam. Lahko bi kmetoval...«

To je res. O tem je Rozika že sama razmišljala in obžalovala, da ni bilo tako. Toda mož je glava in žena je dolžna, da se postavi v bran za moža.

»Andrej je že vedel, kaj dela. In naposled, odpeljali bi ga prav tako, kakor so Antona in celo Jakoba, ki je Andreju nasprotnoval,« pravi Rozika in užaljena vstane. »Domov moram. Andrejevi starši so se prav gotovo že vrnili. Skrbelo jih bo,« vseeno noče očeta prizadeti.

»Živila Združena Slovenija!«

(Nadaljevanje in konec)

Pred tednom smo na tem mestu kramljali o valovih narodnostnega navdušenja, ki so spremljali vrsto ljudskih taborov — menimo celo, da bi mogli v to obdobje pred sto leti zapisati rojstni dan nacionalne zavesti slovenskih ljudskih množic!

Zato nam je tem ljubše danes, na predvečer jutrišnjega slavlja v Vižmarjih pri Ljubljani, zapisati nekaj spominov in impresij na to mogočno slovensko manifestacijo. Zares mogočno, kajti po vseh sporočilih se je vižmarskega tabora udeležilo čez 30.000 ljudi! Ta množica ni njen glasen klic po združitvi slovenskih dežel in po narodnostnih pravicah — pred sto leti — je v onih mračnih časih gotovo odseval pogum in življenjsko moč naših prednikov. S spoštovanjem in ponosom bomo jutri slavili častitljivo stoletnico zborovanja pod Smarno goro — prav na istem prostoru, kjer je kipele navdušenje pred sto leti.

POVABILO V »NOVICAH«

Kar s ponosom preberemo povabilo na vižmarski tabor, ki ga je podpisalo čez 100 (natanko 103!) zastopnikov šestnajstih gorenjskih, dolenskih in notranjskih občin.

Povabilo je bilo objavljeno v 18. listu »Novice« z dne 5. maja 1869. Ker pa je vsebina tega vabila tako jedrnata, je najbolje, da jo preberemo v jeziku, ki ima nadih zlahkne starinske patine:

»Slovinci! — Ena najvažnejših pravic vseh narodov, katerih ne tlači jarm absolutizma, je ta, da se ljudstvo sme zbrati v taborih, na katerih se javno pred svetom izrekujejo tirjatve in želje narodove. — Te pravice so naši predniki uživali. Nemile okoliščine preteklih stoletij pa so jih zatrle. — Prišel je zopet čas, da ljudstvo ne sme napravljati pod milim nebom shode. Te pravice so se že poslužili in ravno sedaj poslužujejo naši bratje po družih slovenskih pokrajinah. — Slovenija, društvo za brambo narodnih pravic, je vzajemno z nami sklenila, tudi v središču domovine naše napraviti tabor, in to na Vižmarjih blizu Ljubljane, na binkoštni ponedeljek, 17. maja t. l. ob 3. uri popoldne, da se ondi zbere ljudstvo iz bližnjih in daljnih slovenskih krajev in na tem mestu, izreče, kaj zahteva v duševni in materialni blagor svoj. — Po postavah so narodu našemu zagotovljene mnoge pravice, za ktere je treba, da razen zastopnikov v deželnih zborih, tudi mi povzdignemo svoj glas, da ga zve visoka vlada. — V tem smislu se bode v našem taboru govorilo in sklepalo o sledečih zahtevah:

I. o sredstvih, ki so neobhodno potrebna, da se ohrani narodnost slovenska, in to po zedinjenju vseh Slovincov na postavni poti z eno kronovino z deželnim zborom v Ljubljani; po vpeljavi slovenskega jezika v šole; po ustanovitvi slovenskega vseučilišča v Ljubljani; po vpeljavi slovenskega jezika v urade.

II. o napravi denarnih zavodov v podporo kmetijstva in obrtnijstva in o osnovi lastnega zavarovalnega društva.

Vse te zahteve so za ves narod naš zelo važne in zato mora sveta dolžnost biti vsemu domoljubu, da se po teza za pravice svojega naroda.

Na noge tedaj, predragi rojaci! Cimevč Vas pride, tem večji uspeh imeli bodo naši sklepi. In v tej veselji nadi prihoda Vašega na Vižmarje podajamo Vam bratovsko roko ter kličemo: Složimo se! Živila Slovenija!

VIZMARSKI TABOR

Zares nad vse časten odziv na povabilo v »Novicah«. Z vseh strani so prihajale množice »taboritov«, kot so jim tedaj rekali.

»Na tisoče ljudi je romalo na taborišče na vozovih in peš; vmes smo videli tudi kmečke korenjake jezdit na konjih. Kakor je skozi Ljubljano iz okolice njene in iz dolenskih in notranjske strani in pa iz Ljubljane same vrelo ljudstvo na Vižmarje, tako je vrelo od gorenjske strani na vozovih in peš na tisoče na taborišče.«

Koširjeva Franjca z Broda pod Smarno goro — Levstikov pesniški ideal — je še posebej pozdravila prihod ljubljanskih Sokolov:

»Dragi slovenski bratje! Vri! Sokolovci! Krepka perutnica slovenstvu je ljubljanski Sokol! Dočakal je vže bil težke čase, britke ure, velike viharje; zadela ga je bila celo smrt, iz ktere se je vendar zopet preroyal vzdignil v novo življenje, kakor tič feniks iz plamena, ter zopet mogočno leta po krasnej slovenske domovini. — Sokol je ena izmed neutrudljivih straž naš narodnosti, in zato on vzdiguje svoja veličastna krila povsod, kjer se naš zatirani narod bori za svoje in svojih starih dedov svete pravice. Tudi današnji, zgodovinsko važni, sveti dan, v katerem se je na Vižmarski tabor zbralo toliko tisoč Slovincov od vseh krajev, da pod velikim Bogom na ves glas izrekajo, kaj zahteva njih bodočnost, vidimo krasno sokolovsko obleko, ponosno sokolovsko perje in visoko sokolovsko zastavo med njimi. — Vri! Sokolovci, ljubljani bratje! Pozdravljam Vas v imenu vseh tukajšnjih Slovincov, ter v njih imenu Vam podajam ta trak.

vljudno Vas proseč, da ga privežete na svojo ponosno zastavo, v spomin današnjega velicega dneva! Ozirajte se nanj ter nikdar in nikjer ne zabite, kaj današnji dan, v katerem ste ga prejeli, soglasno izreka toliko tisoč ust razcepljenega slovenskega naroda. Nosite ga po slovenske zemlji, in ostanite zvesti sinovi svoje domovine, zvesti cesarju in veri svojih očakov, kakor ste bili zmerom do zdaj! Bog vas živi, mladi slovenski bratje, krepki boritelji slovenskega prizadevanja!»

»UDRI NEMŠKUTARJA!«

Incident, ki so ga izzvali ljubljanski »turnarje« komaj teden dni za vižmarskim taborom na Janjčjem, kjer so domači fantje nagnali nemškutarje in jim vzeli zastavo, je resno ogrozil taborne zahteve.

Hujškaški ljubljanski nemški časnik »Tagblatt« je pisal:

»Tako daleč smo že, da kmetje železnico napadajo. Na taborih se je iznašla psovka »nemškutarje«; dijaki se vseh napadov vdeležujejo, tako na Ježici in spet zdaj na Janjčjem. Tabor je kriv napada na Janjčjem. Gibanje med ljudstvom 23. maja t. l. v Vevčah in v Ljubljani je bilo že celo socialistično.«

Seveda so slovenske »Novice« zdaj ostro nastopile. Voditelju ljubljanskih nemškutarjev, ki je bil včasih slovenski narodnjak, so veljale naslednje z logiko in argumenti podprte besede!

»Kdo je besedo nemškutar iznajdel, mi sicer ne vemo. Al g. Dežman in morebiti še kdo drug se bo gotovo spominjal, da so bile že 1848. leta pri nekem ljubljanskem nožarju sablje izložene z napisom: Udri nemškutarja. Gotovo se bo gosp. Dežman tudi še spominjal Koseskega pesmi: Ti tujcu nemarno si svoje prodal; — pod mizo njegovo boš trohicebral, — podnožnica, v olli nemškutar. — Saj je prišla že v tistem časniku, v katerem beremo navdušeno Dežmanovo pesem: Se SLOVENIJA ni izgubljena in njegov panslavistični govor: Slava Slavjanom. To je bilo že 1848. leta, ko ni bilo še nič od taborov slišati, in že je Dežman sam stvaril Slovenijo in jej preok bil, da ni zgubljena! Ne tabori tedaj, nego Dežman je prvi dražil nemškutarje s Slovenijo!«

Cetudi so se narodnostne razmere po vižmarskem taboru pri nas poslabšale — v prvi vrsti zaradi cepitev na politične stranke in svetovno-nazorske smeri, smemo vendarle reči, da je bil prav vižmarski tabor ena prvih varij, ki je obetala današnje svetle in jasne dneve.

Crtomir Zorec

Roparski zaklad

JULIUS
MADER 40

Restavrator Karl Sieber, ki so ga poslali tja po vojaški dolžnosti, je opisal avtorju te zaklade z naslednjimi besedami: »Seznam, ki se je stalno nadaljeval, je obsegal nad 600 gosto popisanih strojepisnih pol. V rovu je ležal gentški oltar, pa Michelangelove slike, na ducate Dürerjevih grafik, dunajska Rotschildova zbirka, najlepše umetnine galerij iz Neaplja in samostana Monte Casino. Vermeerjeva dela so ležala poleg Tizianovih in Bruegelovih, v drugem kotu pa je ležal demontirani verdunski oltar iz kovanega zlata. Kljub mnogim letom poklonega dela mi je težko naštet vse, kar so tam nakopčili. Transportov ni bilo konca. Strokovna nega je bila zaradi akutnega pomanjkanja osebja vedno slabša. Pošiljke, ki so prihajale od konca leta 1944 večinoma iz Madžarske smo lahko samo površno popisali, nazadnje pa sploh ne. Po mojem mnenju so bile mnoge slike privatna last. Nič ne more razumeti, kako je bilo nam, umetnosti privrženim strokovnjakom pri srcu, ko smo spomladl leta 1945 dobili povclje, da moramo pripraviti popolno uničenje vseh teh edinstvenih del. Od tedaj nisem našel več niti minute miru.«

Glede usode tega skritega zaklada vodstvo »alpske trdnjave« ni bilo složno. Sef SD Kaltenbrunner ga je hotel uporabiti pri protihitlerjevski koalicii kot sredstvo pritiska ali za zamenjavo za orožje in preskrbo iz Švice. Nacistični gauleiter in vojaški komisar tega alpskega skrivališča Eigruber pa je skušal skupaj z SS-hauptsturmführerjem dr. von Hummelom iz Hitlerjeve gornjesalzburske uprave izvršiti izrecno Hitlerjevo povelje, da je treba ta neurejeni podzemljski muzej neusmiljeno uničiti. Dr. von Hummel je zato pripeljal sredi aprila osem velikih zabojev z napisom »Previdnost, marmor — ne prevračaj!« in jih dal namestiti na določena mesta v rovu. V resnici pa je bila v vsakem zaboju 750 kg težka zračna bomba. Velikanska sila sočasno prizganih šest ton visoko brzantnega eksploziva naj bi za vselej uničila to, kar so skozi stoletja ustvarile nadarjene roke in človeški um! Kar bi pri tem ne dosegla ogenj in porušeno skalovje, naj bi uničila voda, ki bi obenem predrla iz nasproti ležečih vodnih naprav, ki so še delovale.

Načrt je bil vražje premeten. Zračne bombe so bile namreč ameriškega izvora. To so bile bombe, ki niso eksplodirale, in ki so jih sprva odstranili, potem pa spet aktivirali. Njihovi drobelci, ki bi jih našli na tem mestu eksplozije, naj bi zvrnili krivdo za uničenje umetnin na anglo-ameriške enote.

Poleg zlata, draguljev, deviz in ponarejenega denarja, ki so ga nacisti nakopčili v »alpski trdnjavi«, pa je bila ob Topliškem jezeru še poslednja Hitlerjeva orožarna. To jezero je bilo s svojo okolico najbolj pripravno za tajno in nemoteno snovanje načrtov, ki naj bi še pet minut pred dvanajsto pomnožili strahote vojne in prenesli vojno še tja, kjer je došlej ni bilo. Do Topliškega jezera je vodila samo eno cesto, ki jo je bilo lahko nadzorovati. Za jezerom, ki je ponekod globoko tudi čez sto metrov, se dvigajo strme skale Mrtvega pogorja. To je divja pokrajina, ki še vedno ni kartografsko popolnoma obdelana.

Šem je prišel konec leta 1942 raziskovalni oddelk vojne mornarice, ki so ga bili v Kletu zbombardirali, in se naselili v bližnji okolici. Ze tako nedostopen gorski svet so kmalu obdali še z globokimi žičnimi ovirami in gostimi stražami te tako hermetično zaprli vse področje okrog Topliškega jezera. V okoliških gostiščih so se odslej sukali mornariški tehniki, v izpraznjenih kmečkih domovih in vilah so se naselili laboratoriji in finomehanične delavnice. Kapitanleutant dr. ing. Messermann in njegovi sodelavci dr. ing. Keller in vodja kemično fizikalnega instituta dr. ing. Determann ter inženirji Pichler, Gehrens, Mayer in drugi so sicer videli, da se fronta nezadržno približuje »alpski trdnjavi«, vendar so ostali Hitlerju zvesti še po njegovem samomoru. Svoje načrte, ki so jih delali po nalogu Himmlerja, Kaltenbrunnerja in Skorzenyja, so skušali obdržati v tajnosti še dolgo po vojaškem porazu.

V tej skriti delavnici »čudežnega orožja« so se ukvarjali v glavnem s štirimi projekti: z izdelavo posebnih artilerijskih granat za obstreljevanje betoniranih in trdnjavskih objektov, vodljivih torped oziroma takih, ki bi sama poiskala svoj cilj, dvojnih torped in žepnih podmornic, oboroženih z raketami, ki bi jih izstreljevali s podmornic pod vodo. Te iznajdbe naj bi pomagale podaljšati nesmiselni odpor vsaj za nekaj tednov, dni ali ur.

Posebne artilerijske granate so razvili že takrat, ko je od zmage obsedena Hitlerjeva Nemčija pripravljala napad na Gibraltar, čigar skalna trdnjava je zapirala vhod v Sredozemsko morje. Iztrekli so imeli kaliber 17 cm in so bili obdani s posebnimi obroči za topove kalibra 24 cm. Bili so desetkrat do dvajsetkrat daljši od navadnih; njihova dolžina je znašala glede na kaliber 2,2 do 3,6 metra, teža pa od 180 do 1000 kg.

Zastrupitve z gobami

Poznamo več zastrupitev z gobami. Lahko se zastrupimo z užitnimi, če so stale predolgo nabrane, preden smo jih pripravili in pojedli ali pa, če so pripravljene dolgo stale na primer v hladilniku. Taka zastrupitev je podobna vsaki drugi zastrupitvi s hrano in je manj nevarna.

Zastrupitev z neužitnimi gobami se pokaže lahko že 30 minut do 2 uri po zaužitju. Zastrupitev je resna, vendar je zdravljenje dokaj uspešno in smrtnost nizka. Sem prištevamo zastrupitev z mušnico, vražjim gobanom itd.

Najtežje zastrupitve z gobami pa se pokažejo šele 6

do 24 ur po zaužitju. Zastrupitev s temi gobami je skoraj vedno smrtna. Tako se kažejo znamenja zastrupitve z zeleno mušnico (amanta phalloides). Zelena mušnica vsebuje dva huda strupa: falloidin in amantin. Ko se pokaže delovanje teh strupov na organizem, je običajno preteklo več ur ali celo dni in je prav zato ukrepanje prepozno, v večini primerov malo uspešno. Zastrupljeni občuti najprej bolečine v trebuhu v obliki kolik, vzdiguje se mu, prične bruhati in dobi drisko. Izbruhke in blato sta pogosto tudi krvava. Vse to pa povzroči izgubo telesnih tekočin in soli. Zastrupljeni je izsušen, žejen in prizadet. Nekaj dni se lahko stanje slabša. Pojavi se zlatenica zaradi okvare jeter, prizadete so ledvice, srce in možganske celice. Zavest se ozi, nastopi globoka nezavest, ki se konča s smrtjo v 3 do 6 dneh po uživanju te gobe. Otroci so bolj prizadeti in se znamenja pokažejo prej, ker na splošno slabše prenašajo izgubo telesnih tekočin in soli.

V vsakem primeru, ko le sumimo zastrupitev z gobami, tudi v lažji obliki, n. o. r. o. m. o. takoj k zdravniku. Ne pozabimo, da se znamenja najtežjih zastrupitev pokažejo kasneje, po določnem latentnem obdobju več ur ali celo dni. Domača zdravila ne bodo pomagala in tako zdravljenje le zavlačuje pravočasno ukrepanje strokovnjakov.

Izpiranje želodca se uporablja le takrat, ko se zastrupimo z užitnimi, toda pokvarjenimi gobami; pri neužitnih pa le tedaj, ko se znamenja zastrupitve pokažejo naglo po zaužitju. Vaš zdravnik bo odločil, kdaj je potreben prevoz v bolnišnico. Če je gobe jedlo več družinskih članov, naj gredo k zdravniku vsi, ne le tisti, ki kažejo znamenja zastrupitve.

Za zaključek ne pozabimo staro resnico: jejmo le tiste gobe, ki jih dobro poznamo ter so sveže in užitne. Če pa kljub temu nastopijo zgoraj naštetje težave, smo se mogoče zmotili in takoj poiščimo zdravniško pomoč. Vselej, ko imamo prebavne motnje, se skušajmo spomniti, kaj smo jedli v zadnjem času in na to opozorimo zdravnika.

dr. Košir



Marta svetuje

Mojca B. iz Kranja:

Stara sem 19 let in kot večina deklet moje starosti, sem rada lepo in moderno oblečena. Redno kupujem modne časopise in zasledujem novosti, vendar pa se je med množico modelov težko znajti. Povejte, prosim, kaj o najnovejši modi.

Kupila sem tudi že blago za kostim in obleko, pa ne vem, kako naj ju dam ukrojit. Prosim, svetujte mi model po zadnji modi.

Marta odgovarja:

Letošnja moda je zares peštra. V modnih časopisih zasledimo kaj različne modele, pravo mešanico stilov. Zato pa je izbira toliko večja, saj se nam ni bati, da ne bi bili oblečeni po modi. Nekaj značilnosti pa letošnja jesensko-zimska sezona seveda ima.

Plašči imajo kaj različno dolžino: lahko izbirate med skrajnostima — med maxi in mini dolžino, tri prste nad kolenom ali pa se odločite za devetdesetinski plašč. V pasu so navadno stisnjeni, nato pa rezani v zvon. Fazone so velike okrogle ali koničaste. Več plaščev je tudi do vratu zaprtih in z majhnim ovratnikom. Na športnih modelih so velikokrat našiti veliki žepi. Opaziti je tudi prečne okrasne sive nekaj centimetrov nad pasom. Še vedno je nekaj plaščev s pasom na zaponko, nekaj modelov pa je tudi s krzneni obrobo.

Kostimi imajo jopice z majhnimi ali velikimi ovratniki. Moda dovoljuje dolge in zelo kratke jopice. Kratke krasijo prešivi in veliki potiskani gumbi, dolge pa veliki žepi in pas. Zapenjajo se v eno in tudi dve vrsti.

Krila so iz mehkih blag, rezava v zvon ali pa imajo sprejda gube.

Hlače so do kolen stisnjene, nato pa se zvonasto širijo. Največkrat so sešite iz volnena tvida.

Obleke imajo oprijet životec in stisnjena ramena, navadno z visoko nakazanim pasom, rezane v zvon, s poudarjenimi šivi. Pogosti so beli dodatki.

Puloverji imajo visoke ovratnike in so dolgi in tesni. Nosimo jih pod brezrokavniki.

Brezrokavniki so moderen in zelo praktičen del garderobe. Spletimo jih na roke, saj so v modni milosti tisti iz najbolj debele volne. So zelo dolgi in imajo vsaj en žep. Lepi so tudi iz volnena tvida.

Tunika se pojavlja največkrat okrašena z vezanimi motivi.

Klobuki imajo še vedno široke kraje, čepice, ki so posebno v modi, pa so največkrat volnene in zelo tesne. Baretko so izgubile.

Pas je največkrat kovinski, če pa je iz blaga, je zelo širok in s sponko.

Večerne obleke: v modi so ciganski modeli, obleke iz črnega ali belega dvojnega atlasa, jerseyja, okrašene z vezinami, čeznje pa nosimo dolgo jopico kontrastne barve. Priljubljeni so vezeni kazaki čez široke hlače, črne obleke iz chifona in muslina, v pasu stisnjene s pasom iz bleščečih kamenčkov in bleščic.

Barve: prevladujejo bela, črna in rdeča. Nekaj je tudi rumene, vsi odtenki rjave barve, potem še roza, siva in zelena.

Tkanine: največ je tvida, gabardena, potem volnena krepa, cenjen je beli in črni dvojni atlas, jersey, volna in seveda krzno.

Kotiček za ljubitelje cvetja

Svetuje ing. Anka Bernard

Kako sadimo spomladanske čebulnice in gomoljnice

Čebulnice in gomoljnice na splošno sadimo med dobo njihovega mirovanja, to je med časom, ko se listi posuše ter pričnejo odganjati prve koreninice. Izkopane, pravilno posušene in shranjene čebulnice dalj časa mirujejo kot sicer, zato jih lahko sadimo od avgusta do konca novembra. Uspeh pa je boljši, če jih ne sadimo tik pred mrazom, da se prej lahko dobro ukoreninijo.

Narcise in žafrani odganjajo koreninice oziroma rastne vršičke že zgodaj, vendar je v njih še toliko moči, da prenesejo zadovoljivo tudi pozno sajenje. Priporočljivo pa je zasaditi čebulnice in gomoljnice takoj, ko jih dobimo.

Praviloma jih zasadimo dvakrat tako globoko kot so posamezne vrste čebulic visoke. Jarice globokega sajenja ne prenašajo, v zemlji se zaduše ali pa ne cveto. Ščasoma si nadomestni gomolji sami poiščejo pravo globino. Tulpe globlje sajenje dobro prenašajo, zato jih globlje sadimo, da lahko prek njih sadimo še druge cvetice in pri tem čebulic ne poškodujemo. Tudi tulpe si ščasoma same poiščejo pravo globino, ker napravijo nadomestno čebulico tam, kjer jim najbolj prija.

Pred sajenjem gredico prekopljemo 30 cm globoko. Pri tem odstranimo vse večje kamenje in korenine trajnih plevelov. Najbolj jim prija spomladni zagnojena zemlja. Če pa ni bila gnojena spomlad, lahko dodamo le star preperel hlevski gnoj (4 kg na kvadratni meter), kompost ali 7 do 12 dkg nitrofoskala na kvadratni meter. Gnojila z zemljo dobro premešamo. Zemlja mora biti rahla, da potisnemo vanjo brez težave roko do zapetja. Najbolje je saditi čebulnice in gomoljnice z roko. Sadimo jih odvisno od velikosti 8 do 15 cm vsakebi.

Tulpe so sicer odporne proti mrazu, vendar jih oster mraz v zimski brez snega lahko precej uniči. Če pade sneg zgodaj, pa ni nevarnosti za pozebo in izsušitev. V suhih peščenih tleh čebulice ne občutijo toliko kot v mokrih težkih tleh. Zaščita tulp in narcis s smrečjem je zelo koristna. Nujno pa je zavarovati ne jarice-eranthis, žafrani, hrišice (muscari), zvončki, scile in chionoxa.

GLOBINA SAJENJA



jarice
žafrani
scile, anemone
divje narcise, tulpe
hiacinte
vrčne narcise

Družinski pomenki

Zgodbice o Drejčku Nezgodna na vrtu

Drejčkovi starši so imeli za hišo lep vrt. Od hišnih vrat je vodila široka peščena pot, ki se je sredi vrta razcepjala na številne stezice, ki so kot beli trakovi ovijali cvetlične grede. Tod so rasle raznobne anemone, oranžno in škrlatasto rdeči tulipani, ogromni šopi nageljnove ter cvetlični grmi s pisanimi cvetovi.

To je bil Drejčkov svet. Sem ga je puščala mati, ker tu ni bilo ne jarkov ne vode, ne avtomobilov, kjer bi se mogel otrok ponesrečiti. Vrt je obdajala visoka ograja, ki je Drejček ni mogel preplezati.

Hodil je naš Drejček po zeleni travici in premišljeval, kaj bi počel. Na tleh je ležala kanglica z rdečo lopatico, velika pisana žoga, medvedek, avtomobilček, tank in orglice, račka in gugačiči se konjiček, smešni pajak in nekaj šahovskih figur.

Drejček pa se je dolgočasil. Vtaknil je prstek v usta, se zazrl v lepi svet in zamislil.

Takrat so uzrle njegove oči čudno stvar. Na belcem cvetu prtične jablane se je nekaj premaknilo. V soncu so zadrževala drobna krilca, se zasvetila in izginila.

Drejček je strmel v to čudo. Stopil je z negotovimi koraki bliže, prijel vejico in se zazrl v čudovito živalco. Ta se je oprijemala belega cveta jablane in potapljala svoj rilček v rumeni cvetlični prah. Po trebuščku je bila rumena in še njena svetlikajoča se krilca so bila svetlo obarvana.

Drejček je gledal živalco in mu je bila všeč. Malo je premišljeval, pa je iztegnil drobni prstek in se je narahlo dotaknil. Ta

je samo nevoljno odmaknila zadek, zakrilila s tankimi krilci in dalje sesala sladki cvetlični sok. Drejček je očaran strmel vanjo. Tako rad bi imel to drobno živalco, ki je bila s cvetom vred tako čudovito lepa. Zopet je iztegnil prstek, da bi jo prijel.

Cebelica je žalostno rekla: »Drejček, zakaj mi nagajaš? Mudi se mi, da bom nabrala poln košek medu. Doma me čakajo drobne cebelice in naša stara, dobra mati.«

Drejček pa ni razumel njene govornice. Videl je samo njene črne oči in lesketajoča se, utripajoča krilca. Npoposno je želel, da bi jo zaprl v dlan in odnesel domov, da bi se z njo igral.

Skušal jo je ujeti. Cebelica pa je otožno spregovorila: »Ne muči me, Drejček! Če mi boš nagajal, te bom morala pčičiti. Tebe bo bolelo, jaz pa bom umrla.«

Drejček pa ni slišal ničesar. Zgrabil jo je in stisnil z drobnimi prstki.

Silna bolečina mu je presunila vse telo. Tekel je k hiši in vpil na ves glas.

V trenutku je bil pri njem očka. Pogledal mu je tresoči se prstek in izdrl želo. »Cebela te je pčičila,« je rekel, »ne bo te dolgo bolelo. Kmalu bo dobro.«

Drejček pa se ni mogel umiriti. Potisnil je prstek v usta in hlipal.

Očka ga je dvignil v naročje in se napotil z njim po cvetočem vrtu. Da bi ga umiril, je poltiho zapel mehko pesmico.

Potolažil se je. Samo včasih je še globoko zavzdihnil. Potem ga je občutje varnosti v očetovem naročju zazibalo v globok sen.

Ob Soči

V četrtek ob šestih zjutraj smo krenili na ekskurzijo v alpski svet. Med vožnjo proti Kranju nas je krog in krog obdajala megla in šele v prestolnici Gorenjske se je zjasnilo. V daljavi so se pokazale Savinjske Alpe.

Od Kranja do Jesenic smo prišli zelo hitro, kajti avtomobil je peljal po novi cesti. Kljub jasnemu vremenu so bile Jesenice zavite v dim, zakaj iz železarne se tako močno kadi, da prah ne more sproti izginiti.

Z Jesenic smo se odpeljali proti mejnemu prehodu v Ratah. Tam je avto obrnil in zevil na cesto za Vršič. Z Vršiča, kjer smo nekaj tra-

lega pojedli, je naš avtomobil krenil po strmi cesti v dolino Trente k izvira Soče. Ustavili smo se pred neko gostilno, od koder do izvira vodi kamnita steza. Tam nam je tovarišica Krapšova povedala vse o Soči. Nekateri so kupili lepe spominske značke, drugi pa razglednice. Potem smo se nekaj časa igrali vojsko, proti večeru pa po cesti vzdolž Soče krenili proti Skofji Loki.

Vsi smo prišli domov žili in zdravi, le Marjeta si jo prika nogo.

Janez Vehar,
4. razred
os. š. Cvetko Golar,
Trata pri Skofji Loki

Moj počitniški doživljaj

Bilo je lepo poletno jutro. Sonce je že kukalo izza gora. Cebelice, čmrlji in druge žuželke so se prebujale. Cvetice so dvigale svoje pisane glave in odpirale liste.

Tega dne smo se mamica, sestra in jaz odločile povzpeti na Dobrčo. Ker smo bile še zaspale, se med vožnjo z avtobusom proti Tržiču nismo nič pogovarjale. Ko smo prišle in izstopile, je bilo treba vzeti pot pod nogo. Toda že pri prvem gozdu nad mestom smo nekaj časa počivale. Počitek pa ni dolgo

trajal. Ura je bila že sedem in morale smo naprej. Skozi gozd je šlo počasi, kajti med potjo smo se pogovarjale o Gorenjski in njenih naravnih lepota. Toda čas je hitro mineval in nenadoma sem opazila, da smo prišle do velike jase, ki se imenuje Bistriška planina. Po njej so se pasle krave. Pri majerici je mamica kupila mleko, smetano in skuto. Zvedele smo, da je do vrha še za dobro uro hoje. Pospešile smo korak in res smo bile v eni uri na vrhu. Tam je

bilo veliko turistov in planincev. Nismo se dolgo zadrževale v koči, kajti pokrajina okrog nje in razgled na dolino sta mnogo lepša. Toda nenadoma se je pooblačilo in že so padle prve deževne kaplje. Brž smo se odpravile proti domu. Do Tržiča smo hodile dve uri, vendar je avtobus, ki bi nas moral pripeljati do Kranja, pravkar odpeljal. Treba je bilo počakati naslednjega.

Domov smo prišle ob osmih zvečer. Naporen dan nas je utrudil in kmalu smo odšle spat.

Vesna Kosmač,

6. razred
os. š. Simon Jenko,
Kranj

Naša Cica

Ze tri leta imamo doma morskega prašička. Dali smo mu ime Cica. Pinesel nam ga je neki gospod iz bolnišnice, kjer jim odvezemajo kri.

Ko smo jo dobili — Cico namreč — je bila še zelo majhna in boječa. Danes je seveda precej večja in se nas je že zdavnaj privadila. Ima belo dlako, le okrog oči je črna in rjava. Očesci ima okrogli ter črni kot ogleje. Sprednje tačke so opravljenes s štirimi prsti, zadnje pa s tremi. Hrani se pretežno s travo in senom, seveda pa je tudi hruške, jabolka, korenje, solato in suh kruh, le pije nič. Toda rajši od vsega naštetega ima oves. Kadar vidi, da ga imam v roki, sede na zadnji nožici in me začne prositi. Ko se ji želja uresniči, vedno veselo zabrunda. Biva v zaboju, polnem žaganja. Ima poseben prostor za hrano in svoje ležišče. Poleti jo večkrat peljem na travnik, kjer se pase, ko pa je sita, zaspi. Ob povratku jo pokličem. Poslušno stopica za menoj in mi sledi po stopnicah v klet, prav do svojega zaboja.

Cica je moj veliki prijatelj. Upam, da bo še dolgo ostala pri hiši.

Eva Zemljak,
5. razred
os. š. France Prešeren,
Kranj

Zazvonil je telefon

Za hitro obvestilo človek dostikrat uporabi telefon. Včasih letijo po žicah vesele, včasih pa žalostne novice.

Tudi pri nas je lansko leto nekoga mrzlega novembra brskega jutra zazvonil telefon. Skočil sem iz tople postelje in dvignil slušalko. Klicala je teta. Ko sem zaslišal njen glas, ki ga je stresal jok, so mi noge začele drgetati. Sporočila je, da je umrl stari ata. Niti spregovoriti nisem mogel, tako me je pretreslo. Nista še minila dva dneva, ko sva bila skupaj. Zdrav in vesel

mi je pripovedoval o svojih otroških letih. Zvedel sem, kako je hodil v šolo, kaj vse je delal kot deček na vasi... Ni in ni mi šlo v glavo, da je mrtev, da ne bom nikdar več občutil njegove žuljave, a prijazne roke. Toda bilo je res. Te roke so za vedno obmirovale.

Od tedaj vedno s strahom dvignem slušalko, kadar se oglasi telefon.

Kondi Pižon,
5. razred
os. š. Matija Valjavec,
Preddvor

Podvodna puška

V začetku počitnic sem si kupil puško za podvodni ribolov. Takrat še nisem vedel, da bom s to puško doživel marsikaj zanimivega. Čez nekaj dni smo namreč odpotovali na morje v Novigrad. Ze prvi dan sem šel lovit ribe. Nataknil sem si plavutke, si pritril masko, prijel puško in zaplaval. Pogled na morskno dno je bil zelo lep. Morske alge in druge vodne rastline so zibajoč stegovale svoje vratove in silile proti površini. Jata ribic je švignila mimo. Prav tedaj sem zagledal veliko

ribo. Pomeril sem, sprožil in zadel — toda ne ribo, ampak skalo, ki je ležala na dnu. Riba pa se mi je smejala izza nje. Če bi mogel, bi jo od jeze živo spekel.

Zaradi udarca ob kamen se mi je skrivila ost na harpuni. Bil sem prisiljen odnehati. Po vrnitvi v Kranj sem sklenil, da bom puško čim prej prodal. Toda začela se je šola in misliti moram na važnejše stvari.

Milan Pagon,
6. razred
os. š. Simon Jenko,
Kranj

Razmišljanje

V Vietnamu še vedno divja vojna. V časopisih sem brala, da Američani požigajo hiše in pobijajo nedolžne ljudi. Vietnamsci se junško borijo za svobodo. Prebivalcem primanjkuje hrane, pri nas pa mečemo kruh v smeti. Na stotine ljudi umre vsak dan zaradi lakote.

Vojne noče biti konec. Človek se sprašuje, ali bo morja sploh kdaj pri kraju. Koliko nesrečnih ljudi bo še ostalo brez strehe? Koliko otrok brez staršev? Kot nekoč pri nas, tako je danes v Vietnamu. Narod trpi zaradi lakomnosti velikih sil. Poblep po tuj zemlji se plačuje s krvjo in življenji nedolžnih. Le kdaj bodo mladi Vietnamci, šolarji mojih let, brez strahu napisali v zvezke abecedo ali besedico 'mama'?

Ko sem letos, prvi dan pouka, korakala proti šoli, sem si mislila: »Oh, zakaj je že konec počitnic?« Tedaj pa se mi je zazdelo, da mi skrit glas odgovarja: »Pomislil na stotine otrok v Biafri, Vietnamu in drugod! Kako vesel bi bili, če bi mogli hoditi v šolo! Kako bi se jim ob pogledu na kos kruha in skodelico čaja, ki ju ti dobiš med malico, veselo zaiskrile oči.« Da, resnično, oni so za to srečo prikrajšani. Njihova mladost mineva ob grmeču topov in živžiganju krogel.

Misel na trpeče sovrstnike v daljnem Vietnamu, v izmučeni Biafri, mi je pospešila korak v šolo.
Metka Bolka,
7. razred
os. š. Matija Valjavec,
Preddvor

S šolskih klop

Državna založba Slovenije je izdala knjigo

O. Kollé: Ljubezen in spolnost



Knjigo lahko prištevamo med najboljše priročnike spolne vzgoje. Njen namen ni samo poučiti o različnih načinih spolne tehnike — ampak še bolj v tem, da odkrije in osvetli vzroke in razloge vsakdanjih navzkrižij, ki jih prinaša skupno življenje v dvoje ali v družinski skupnosti z vsemi svojimi bolečimi problemi, pred katerimi se znajde človek.

KNJIGA

LJUBEZEN IN SPOLNOST

ki je bila takoj razprodana, ko se je pojavila na nemškem knjižnem trgu, je razdeljena na tri poglavja: SPOLNOST PRILAGAJANJA, UMETNOST LJUBEZNI in PRESKUSNA DOBA ZAKONA. Njen namen je, človeku približati dognanja sodobne znanosti, ga poučiti, da ne bo gledal v spolnosti kaj posebnega in od življenja ločenega. Posebnost knjige pa je še v tem, da pridejo do besede tudi bralci in bralke, ki s svojimi pismi iz vsakdanjega življenja dajejo knjigi pečat pristnosti in neposredne življenjske resničnosti.



DRŽAVNE ZALOŽBE SLOVENIJE,
LJUBLJANA, Mestni trg 26

KNJIGA JE VZORNO OPREMLJENA, IMA 294 STRAN
NI IN VELJA VEZANA V CELO PLATNO 62 DIN.
DOBITE JO V VSEH KNJIGARNAH. NAROČILA
SPREJEMAJO TUDI ZASTOPNIKI ZALOŽBE IN
UPRAVA

Cerklje — V nedeljo, 5. oktobra, dopoldan bo v Cerkljah v kino dvorani velika proslava ob dnevu prostovoljnega krvodajalstva in krajevnega praznika. Ob tej priložnosti bodo podelili tudi 14 zlatih značk in 38 srebrnih. V Cerkljah je do sedaj dobilo srebrne značke kar 260 krvodajalcev, 81 jih ima zlate, 12 pa ima diplome. Po podatkih krajevne organizacije rdečega križa je iz tega kraja dalo kri že več kot 3000 krvodajalcev, to je okoli 1200 litrov krvi. Samo letos je oddalo kri 238 krvodajalcev. —an

Posojilo za gasilski dom v Trziču

V programu gospodarskega razvoja, financiranja negospodarskih investicij in proračuna občine Trzič je za letošnje leto predvidena tudi dograditev gasilskega doma v Trziču. Po omenjenem programu je financiranje gasilskega doma predvideno s posojilom, katerega naj bi najela občinska skupščina.

Na zadnji seji tržiške občine so odborniki sprejeli pred-

log sveta za družbeni plan in finance, da skupščina najame pri GKB posojilo v znesku 84.186 dinarjev za dobo 15 let. Predračunska vsota za dograditev gasilskega doma v Trziču znaša 84.186 dinarjev, s temi sredstvi pa naj bi zgradili pritlični prizidek ob obstoječi stavbi. V prizidku je predvidena delavnica, garderoba in sanitarije. **vg**

Sodelovanje brez zavisti

Krajevna skupnost Kranjska gora je za letos planirala 170.000 N din dohodkov, od tega predvidevajo, da bo za 80.000 din dohodkov od turistične takse in 30.000 N din občinske dotacije. Ostali dohodki krajevne skupnosti so iz lastne dejavnosti kot npr.: odvoz smeti, parkirna, komunalna dejavnost, vzdrževanje cest ipd. Izdatki za osebne dohodke delavcev krajevne skupnosti in vzdrževanje javne razsvetljave znašajo letno 77.000 N din. Preostala sredstva v znesku 93.000 N din so bila razdeljena po krajih Podkoren,

Kranjska gora in Gozd-Martuljk. V vsakem od teh naselij je bila ustanovljena posebna komisija, ki je pregledala nujne potrebe domačega kraja in izdelala predlog predračuna za ta nujna vaška dela. Po planu je bilo v vseh treh naseljih za letos nujnih del za 140.000 N din, denarja pa je 50.000 N din manj kot to zahtevajo vaške potrebe.

Do sedaj je celotna turistična taksa pripadala krajevni skupnosti. Od letos naprej pa bodo turistično takso delili s turističnim društvom.

Turistično društvo Kranjska gora ima namreč velike obveznosti. Odplačuje kredit za stroj za teptanje snega, udeležbo pri konzorciju za izgradnjo Kranjske gore, delni stroški pokala Vitranc, vsakoletne smučarske prireditve.

Milan Robič, tajnik krajevne skupnosti, je brez zavisti dejal: »Če se denar pravilno uporabi, je vseeno, kdo ga ima — ali turistično društvo ali krajevna skupnost.«

Krajevna skupnost je letos kupila nov stroj za čiščenje snega po ulicah in parkirnih prostorih, ki stane blizu 24 milijonov S din. V Podkorenu delajo škarpo ob vaški cesti, popravili so most, druga sredstva pa so namenjena za nasipanje in krpanje vaških poti.

V Kranjski gori so naročili načrt za ureditev javne razsvetljave na vasi, sodelujejo pa tudi pri gradnji štirih novih mostov prek Save in Rojce v sodelovanju z GG Bled, ki bodo zaradi prevoza lesa usposobljeni za avtomobilski promet.

Svet krajevne skupnosti je letos sprejel tudi tržni red, da se ve, kje se v Kranjski gori lahko prodaja in v kakšnih pogojih. Seveda so to le drobci iz obsežne dejavnosti dela krajevne skupnosti. **J. Vidic**

IZBERITE PO OKUSU

marmorni kolač

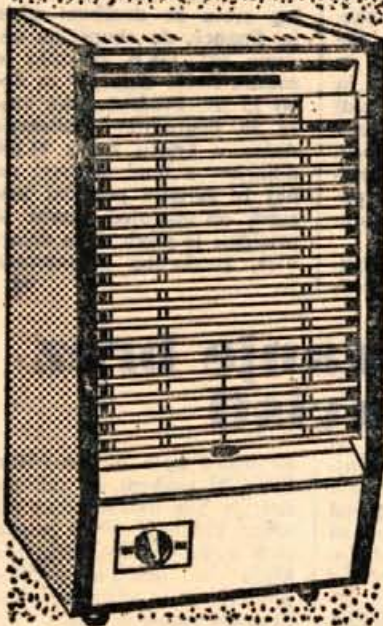
sadni kolač

rolada



PLINSKA KATALITIČNA PEČ

SUPER
aida



ZA POCENI IN HITRO
SEGRETJE PROSTORA
JE NENADOMESTLJIVA

PLINSKA PEČ **aida** super

- direktno vžiganje tekočega plina
- na principu katalize tekoči plin gori brez plamena in izgori skoraj 100 %
- že po nekaj minutah peč doseže maksimalno intenzivnost gretja
- peč ne potrebuje odvoda v dimnik
- velika praktičnost namestitve in prevoza iz enega prostora v drugega

NOVOST!

- peč ima vgrajeno »lučko« za kontrolo atmosfere, kjer izgoreva plin z malim plamenom ves čas delovanja peči
- z gornjim je podana popolna varnost uporabe peči ob upoštevanju navodil za uporabo
- 2-letna garancija

MERE 41 × 49 × 79 cm

TEŽA BREZ JEKLENKE: 16,5 kg

Potrošnja BUTAN-PROPAN PLINA:

min.: 155 gr/h ... 1.900 kcal/h
sred.: 200 gr/h ... 2.500 kcal/h
max.: 250 gr/h ... 3.000 kcal/h

Panel, ki je vgrajen v peč je atestiran na Rudarsko-geološki fakulteti v Beogradu, atest št. 286/2 od 23. 12. 1968.



TOVARNA GOSPODINJSKIH APARATOV ŠKOFJA LOKA

FIAT ZASTOPSTVO
TRIESTE
TRST

zanetti & porfiri

PRODAJNI ODDELEK: NOVA IN RABLJENA VOZILA, NAMENJENA ZA IZVOZ V JUGOSLAVIJO

Capo di Piazza št. 2, telefon 36-262

SERVISNA SLUŽBA: ZA GENERALNA POPRAVILA MOTORJEV fiat 600 D, 1100 in 1300

Via F. Severo št. 30, telefon 76-4287 in 76-4886

SLUŽBA ZA ZAMENJAVO IN NABAVO originalnih fiatovih nadomestnih delov (prevlek, preprog, prtljažnikov itd.)

Via Severo št. 30, telefon 76-4287 in 76-4286

ODDELEK ZA PRODAJO novih in rabljenih fiatovih vozil

Via Locchi, št. 26/3, telefon 93-787

Tomaž Moschitz
zlatarna — urarna

Tarvisio — Trbiž

VIA VITTORIO VENEIO 12

(300 m od tržnice)

Na zalogo imamo švicarske ure,

NĒVOIS

po tovarniški ceni, zlato za zobe in ostali izdelki iz zlata. Zagotovljena kakovost. Priporočamo se.



Ivan Olbracht — Gustav Doré:

BIBLIJSKE ZGODBE

Stoletja je bila biblija nekakšen zbornik vsega znanja in edini vir spoznavanja, nanjo se je opirala evropska filozofija, evropska kultura in umetnost.

Danes občudujemo biblijo kot dragoceno književno dediščino, ki nas poučuje o zgodovini, družbenih in političnih dogajanjih, gospodarskih ureditvah, mišljenju in navadah starih narodov. Zlasti pa jo cenimo, ker je bila spodbuda za mnoge pesniške, slikarske, kiparske in glasbene stvaritve.

Cena knjige je 62 dinarjev. Kupite ali naročite jo lahko v vseh knjigarnah ali pri oddelku za direktno prodajo založbe Mladinska knjiga, Ljubljana, Titova 3 s priloženo naročilnico.

V prepričanju, da sodi poznavanje biblijskih zgodb med temelje splošne omike in da je tudi v naši dobi potrebno razumevanje mnogih umetniških del, je veliki češki pisatelj Olbracht pripravil BIBLIJSKE ZGODBE za mladino, ki jih krasijo podobe slovečega francoskega slikarja Gustava Doréja.

NAROČILNICA - G

Podpisani(a) _____

natančen naslov _____

nepreklicno naročam knjigo BIBLIJSKE ZGODBE.

Vsoto 62 din bom plačal(a) — naenkrat — v dveh zaporednih mesečnih obrokih po 31 din — po prejemu računa na tekoči račun založbe Mladinska knjiga, Ljubljana 501-1-30/1.

Neustrezno prečrtajte!

Datum: _____

Potpis: _____

BUTAN



CAMPLIN — AVTOPLIN

Kraj polnjenja:
Kamping v Zaki — BLED

PLINARNA LJUBLJANA,
Vodovodna cesta (za Lito-
strojem)
telefon 316-798, 315-759

CAMPLIN — AUTOGAS

Fühlungsstelle:
Camping in Zaka — BLED

PLINARNA LJUBLJANA, Vo-
dovodna cesta (hinter Lito-
stroj)
Telephon 316-798, 315-759

BIOTEL LEV
LJUBLJANA VOŠNJAKOVA 1

Se priporoča in vabi v svoje sobe no opremljene sobe in apartmaje. Prijetne restavracije, restavracijski vrt in terasa.

Velika izbira kulinarčnih specialitet in odlična vina.

V dancing baru ples, glasba in mednarodni artistski program. Lastni parkirni prostori in garaža.

Za obisk se priporoča

Hotel LEV Ljubljana
tel. 310-555
telex. 31 350

vsak dan
MALIGOLE
V KRANJU

Radio

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23 in 24 uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 24. uri ter radijski dnevnik 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in ob 19.30 uri.

SOBOTA — 4. oktobra

8.08 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — 9.35 Cez travnike zelene — 9.50 Naš avtostop — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Romantične melodije — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Z ansambli domačih napevov — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Glasbena pravljica — 14.25 Melodije Pariza, Madrida in Rima — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 Poje basist Danilo Merlak — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Gremo v kino — 17.35 Poje zbor Donskih kozakov — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Top-pops 11 — 18.50 S knjižnega trga — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute s triom Vitala Ahačiča — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Sobotni večer z napovedovalcem Borivojem Savickim — 20.30 Zabavna radijska igra — 22.15 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden

Drugi program

14.05 V ritmu z mladimi — 14.30 Z zabavnim zborom Norman Luboff — 15.00 Cikcak z majhnimi ansambli — 15.35 Z jugoslovanskimi pevci zabavne glasbe — 16.40 Počitniški cocktail — 17.35 Glas-

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Koroska cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine) — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135. — Telefoni: redakcija 21-835 21-860; uprava lista, matuloglasna in naročniška služba 22-152 — Naročni- na: letna 32, polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mall oglasi: be- sada 1 din, naročniki imajo 10% popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

beni variete — 19.00 Pet mi- nut humorja — 20.05 Naš intervju — 20.15 Sobotnih petinštrideset minut — 21.15 Operni koncert — 22.30 Malo znane skladbe velikih moj- strov — 00.05 Iz slovenske poezije

NEDELJA — 5. oktobra

4.30 Dobro jutro — 7.30 Za kmetijske proizvajalce — 8.05 Radijska igra za otroke — 8.38 Iz albuma skladb za mladino — 9.05 Koncert iz naših krajev — 10.05 Se pom- nite tovariši — 10.30 Pesmi borbe in dela — 10.45 Pet minut za EP — 10.50 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 13.30 Z novimi ansambli domačih viž — 13.40 Nedeljska repor- taža — 14.05 Vrtljak zabavnih melodij — 15.10 Popoldne ob zabavni glasbi — 15.30 Hu- moreska tega tedna — 16.00 Pet minut za EP — 16.05 Po domače — 17.05 Nedeljsko športno popoldne — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.15 S plesnimi orkestri 23.05 Lite- rarni nokturmo — 23.15 Radi- ste jih poslušali — 23.40 Go- dala v noči

Drugi program

9.35 Glasbena srečanja — 11.35 Svetovna reportaža — 11.55 Nedeljski koncert — 13.35 Začnimo s plesom — 14.00 Melodije latinske Ame- rike — 14.35 Lahka glasba — 15.00 Odmevi z gora — 15.20 Glasbeni variete — 16.35 S pevcema Milvo in Frankom Sinatra — 17.00 Ples ob pe- tih — 18.00 Strani iz sloven- ske proze — 19.00 Naši kraji in ljudje — 19.30 V ritmu da- našnjih dni — 20.05 Sportni dogodki dneva — 20.15 Ve- černa nedeljska reportaža — 20.25 Festival v Bayreuthu 1969 — 00.05 Iz slovenske poezije

PONEDELJEK — 6. oktobra

8.08 Glasbena matineja — 9.05 Za mlade radovedneže — 9.20 Z orkestrom Nelson Rid- dle — 9.45 Iz mladinskega glasbenega arhiva — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turi- stični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Suita iz baleta Zlati vek — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Majhen koncert pihal- nih orkestrom — 13.30 Pripo- ročajo vam — 14.05 Pozdrav iz Pariza — 14.30 Pet minut za EP — 14.35 Naši poslušal- ci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 Novi posnetki zamejskih zborov — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Odlomki iz opere Traviata — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Signali — 18.35 Iz arhiva lah- ke glasbe — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z an- samblom Lojzeta Slaka — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Dubrovniške poletne

prireditve 1969 — 22.15 Za ljubitelje jazza — 23.05 Lite- rarni nokturmo — 23.15 Z ve- likimi orkestri zabavne glas- be — 23.40 Lahko noč s pevci

Drugi program

14.05 Za odhiti in razvedrilo — 14.30 Pol ure z orkestri — 15.00 Popevke na tekočem traku — 15.35 Ob lahki glas- bi — 16.02 V plesnem ritmu z majhnimi ansambli — 16.40 Počitniški cocktail — 17.35 Glasbeni variete — 19.00 Pet minut humorja — 19.05 Or- gle, klavir in kitara v ritmu — 19.30 Popevke današnjih dni — 20.05 Pota našega gos- podarstva — 20.30 Svet in mi — 21.15 Komorna glasba — 22.00 Večeri pri slovenskih skladateljih — 00.05 Iz slo- venske poezije

TOREK — 7. oktobra

8.08 Operna matineja — 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — 9.35 Morda vam bo všeč — 10.15 Pri vas do- ma — 11.00 Turistični napo- tki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Suita za mali orkester — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Slovenske narodne pesmi — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Iz albuma skladb za mladino — 14.20 Popoldanski koncert lahke glasbe — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 Dvajset minut pri naših mla- dih glasbenih umetnikih — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Popoldanski koncert Simfo- ničnega orkestra RTV Lju- bljana — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 V torek na svidenje — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Lojzeta Slaka — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Radijska igra — 20.56 Parada popevk — 22.15 Jugoslovanska glasba — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Lahko noč s pevci — 23.40 Zplešimo s plesnim orke- strom naše radijske postaje

Drugi program

14.05 Radijska šola za višjo stopnjo — 14.35 Z majhnimi ansambli zabavne glasbe — 15.00 Pol ure z orkestri — 15.35 Za ljubitelje beat glasbe — 16.02 Drobne skladbe moj- strov zabavne glasbe — 16.40 Počitniški cocktail — 17.35 Glasbeni variete — 18.00 No- vost na knjižni polici — 19.05 Melodije po pošti — 20.05 V korak s časom — 20.15 Zgodovinske osebnosti na opernem odru — 21.15 Ve- černi concertino — 22.00 Re- cital violinista Riccija — 23.35 Baletna suita — 00.05 Iz slovenske poezije

SREDA — 8. oktobra

8.08 Glasbena matineja — 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.20 Z majhnimi ansambli zabavne glasbe — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje gos- te — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Odlomki iz opere Le- pa Vida — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Od vasi do

vasi — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Koncert za odhiti — 14.35 Naši poslušalci čestita- jo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 Orkester iz Pariza igra Stravinskega — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Mladina sebi in vam — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Iz solistične glasbe — 18.45 Kulturni glo- bus — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene raz- glednice — 20.00 Koncert opernih arij — 21.00 Mozaik zabavnih melodij — 22.15 S festivalov jazza — 23.05 Lite- rarni nokturmo — 23.15 Z orkestrom Heinz Kiesling — 23.40 S pevci Ninom Robi- čem, Ireno Kohont, Eldo Vi- ler in Ladom Leskovarjem

Drugi program

14.05 Radijska šola za sred- njo stopnjo — 14.35 Popoto- vanje s popevkami — 15.00 Z majhnimi ansambli v ritmu Bossa nove — 15.35 Priljub- ljene popevke — 16.02 Za prijetno razpoloženje — 16.40 Počitniški cocktail — 17.35 Glasbeni variete — 19.00 Šo- ferjem na pot — 19.10 Zabav- ni zbori — 19.30 Od tu in tam z majhnimi ansambli — 20.05 Ogledalo našega časa — 20.15 Iz zapuščine Rista Savina — 20.30 Radijska kinoteka — 20.45 Slovenske narodne pe- smi — 21.15 Pravljični svet Antonina Dvoraka — 22.00 Razgledi po sodobni glasbi — 00.05 Iz slovenske poezije

CETRTEK — 9. oktobra

8.08 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo — 9.35 Iz zakladnice resne glasbe — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napo- tki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Iz opusa Slavka Osterca — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Priredbe makedonskih narod- nih pesmi — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Mladina po- je — 14.20 Operetne melodi- je — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 Odlomki iz opere Razuzdan- čeva usoda — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Četrtekov sim- fonični koncert — 18.00 Aktu- alnosti doma in po svetu — 18.15 Turizem in glasba — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute s pevko Sonjo Gaberšček — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Četrtekov večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Od Ibsena do Ionesca — 21.40 Glasbeni nokturmo — 22.15 Iz sodobne francoske koncertantne glasbe — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Z jugoslovanskimi pevci zabav- ne glasbe

Drugi program

14.05 Popevke s tekočega traku — 14.30 V vedrem rit- mu z velimi orkestri — 15.00 Italijanske popevke — 15.35 Za ljubitelje beat glas- be — 16.02 Z orkestri — 16.40 Počitniški cocktail — 17.35 Glasbeni variete — 19.00 Film- ski vrtljak — 19.05 Melodije

po pošti — 20.05 Naš intervju — 20.30 Naši znanstveni- ki pred mikrofonom — 21.15 Od preludija do nocturna — 21.50 Salon komornega jazza — 23.40 Sonata za klavir v As-duru — 00.05 Iz slovenske poezije

PETEK — 10. oktobra

8.08 Operna matineja — 9.05 Pionirski tednik — 9.35 Morda vam bo všeč — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turi- stični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Melodije Antonina Dvo- řaka — 12.30 Kmetijski nasve- ti — 12.40 Cez polja in pote- ke — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Lahka glasba za raz- vedrilo — 14.35 Naši poslušal- ci čestitajo in pozdravljajo — 15.20 Napotki za turiste — 15.40 S poti po domovini — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Človek in zdravje — 17.15 Koncert po željah poslušal- cev — 18.15 Zvočni razgledi po zabavni glasbi — 18.50 Na mednarodnih križpotjih — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Borisa Kovačiča — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Pesmi jugoslovanskih narodov — 20.26 Dobimo se ob isti uri — 21.15 Oddaja o morju in pomorščaki — 22.15 Z majh- nimi ansambli v vedrem rit- mu — 23.05 Literarni noktur- mo — 23.15 Pepevke današnjih dni — 23.40 Razpoloženska glasba

Drugi program

14.05 Radijska šola za niž- jo stopnjo — 14.35 S popevkami po svetu — 15.00 Vese- la godala — 15.35 Pisana pale- ta — 16.02 Z orkestri — 16.40 Počitniški cocktail — 17.35 Glasbeni variete — 19.00 Po- čitniški kažipot — 19.30 Po- pevke na sprehodu — 20.05 Radijska igra — 20.47 Tema z variacijami za violino in klavir — 21.15 Portreti oper- nih solistov — 22.00 Salzbur- ške slavnostne igre 1969 — 23.40 Veliki kvartet za klavir, violino in violo — 00.05 Iz slovenske poezije

**TRGOVSKO
PODJETJE**

zarja

15 LET

Nimam denarja
pa možila bi se rada

Kaj praviš?
da v Zarji pohištvo
na obroke dobiš.

JESENICE

Televizija

SOBOTA — 4. oktobra

9.35 TV v šoli (RTV Zagreb) — 17.55 Po domače, 18.15 Disneyev svet, 19.15 S kamero po svetu — Romunija, 19.40 Pet minut za boljši jezik, 19.45 Cik cak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 Vijavaja, 20.35 Zabavno glasbena oddaja, 21.35 Rezervirano za smeh, 21.50 Inšpektor Margret - serijski film, 22.40 TV kašpot, 23.00 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.25 Poročila, 17.30 Kronika (RTV Zagreb) — 17.45 Narodna glasba, 18.15 Mladinska igra, 19.15 S kamero po svetu (RTV Beograd) — 19.45 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

NEDELJA — 5. oktobra

9.00 Kmetijska oddaja v madžarsčini (RTV Beograd) — 9.20 Po domače s Henčkovim ansamblom, 9.50 100 let slovenskega tabora v Vižmarjih, 11.20 Disneyev svet, 12.00 TV kašpot, 16.25 Judex - francoski film (RTV Ljubljana) — 18.00 Radost Evrope (RTV Beograd) — 19.00 Rezerviran čas (JRT) — 19.45 Cikcak (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.30 Vijavaja (RTV Ljubljana) 20.35 Muzikanti - humoristična oddaja (RTV Beograd) — 21.20 Videofon (RTV Zagreb) — 21.35 Sportni pregled (JRT) — 22.05 TV dnevnik (RTV Beograd) — **Drugi spored:** 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 21.00 Spored italijanske TV

PONEDELJEK — 6. oktobra

9.35 TV v šoli, 10.30 Nemščina, 10.45 Angleščina (RTV Zagreb) — 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 14.45 TV v šoli, 15.40 Nemščina (RTV Zagreb) — 15.55 Angleščina, 16.10 Francoščina, 17.15 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 17.45 Tiktak, 18.00 Po Sloveniji, 18.25 Obrambna vzgoja (RTV Ljubljana) — 18.50 Zabavno glasbeni album (RTV Skopje) — 19.20 Ljudje in poklici, 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 Vijavaja, 20.35 Cudežni svet - TV drama... Koncert za čembalo in orkester... Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.30 Večerni zaslon (RTV Sarajevo) — 17.45 TV vrtec, 18.00 Mali svet (RTV Zagreb) — 18.20 Znanost (RTV Beograd) — 18.50 Zabavno glasbeni album (RTV Skopje) — 19.20 TV pošta (RTV Beograd) — 19.45 Propagandna oddaja, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

TOREK — 7. oktobra

9.35 TV v šoli, 10.30 Ruščina (RTV Zagreb) — 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 14.45 TV v šoli, 15.40 Ruščina (RTV Zagreb), 16.10 Angleščina (RTV Beograd) — 17.45 Risanka (RTV Ljubljana) — 18.00 Lutkovna igra (RTV Skopje) — 18.20 Po sledih napredka, 18.40 Vokalno instrumentalni solisti, 19.05 Dokumentarni film, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 Vijavaja, 20.35 Velika imena sodobnega filma... Cudežni mandarin — balet... Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.25 Poročila, 17.30 Kronika, 17.45 Risanka (RTV Zagreb) — 18.00 Lutkovna oddaja (RTV Skopje) — 18.20 Telesport (RTV Zagreb) — 19.00 Propagandna oddaja, 19.15 Od zore do mraka (RTV Beograd) — 19.45 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

SREDA — 8. oktobra

9.35 TV v šoli (RTV Zagreb) — 17.15 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 17.45 Oddaja za otroke (RTV Zagreb) — 18.30 Pisani trak, 18.45 Prehrana v naravi, 19.05 Gospodinjini pripomočki (RTV Ljubljana) — 19.15 Jazz portret (RTV Beograd) — 19.45 TV prospekt (RTV Zagreb) — 20.00 TV dnevnik, 20.30 Vijavaja, 20.35 Rezerviran čas, 21.05 Nogometna tekma AC Milan: Estudiantes, 22.45 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.25 Poročila, 17.30 Kronika, 17.45 Oddaja za otroke, 18.30 Potopisni film (RTV Zagreb) — 19.00 Enciklopedija, 19.15 Jazz koncert (RTV Beograd) — 19.45 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

ČETRTEK — 9. oktobra

9.10 TV v šoli, 10.30 Nemščina, 10.45 Angleščina (RTV Zagreb) — 11.00 Francoščina (RTV Beograd) — 14.45 TV v šoli, 15.40 Nemščina, 15.55 Angleščina (RTV Zagreb) — 16.10 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 18.00 Tiktak, 18.15 Po Sloveniji (RTV Ljubljana) — 18.45 TV komedija (RTV Zagreb) — 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 Vijavaja, 20.35 Otvoritev operne sezone, 21.35 Kultne diagonale, 22.20 Smart - serijski film, 22.45 Poročila (RTV Ljubljana) 22.50 Opatija 69 (RTV Zagreb) — **Drugi spored:** 17.25 Poročila, 17.30 Kronika (RTV Zagreb) — 17.45 Oddaja za otroke, 18.15 Narodna glasba (RTV Sarajevo) — 18.45 TV komedija, 19.45 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

PETEK — 10. oktobra

9.35 TV v šoli (RTV Zagreb) — 11.00 Angleščina

(RTV Beograd) — 14.45 TV v šoli (RTV Zagreb) — 16.10 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 17.45 Otroški serijski film, 18.15 Mi mladi, 19.00 Svet na zaslonu, 19.30 Naš globus, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 Vijavaja, 20.35 Ovčar - ameriški film, 22.00 Poročila, 22.05 Opatija 69 (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.25 Poročila, 17.30 Kronika (RTV Zagreb) — 17.45 Oddaja za otroke (RTV Skopje) — 18.15 Mladinski koncert (RTV Ljubljana) — 19.00 Kultura danes (RTV Beograd) — 19.50 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV



Kranj CENTER

4. oktobra amer. barv. CS film SODOMA IN GOMORA ob 16.30 in 19.15, premjera amer. barv. CS filma IZGUBLJENO POVELJSTVO ob 22. uri
5. oktobra franc. barv. CS film CLOVEK PREVEC ob 14. uri, amer. barv. CS film SODOMA IN GOMORA ob 16. in 18.30 uri, premjera amer. barv. filma ZADNJI SAFARI ob 21. uri
6. oktobra franc. barv. CS film CLOVEK PREVEC ob 16. in 18. uri
amer. barv. CS film PREPOVEDANE STOPNICE ob 20. uri

7. oktobra amer. barv. CS film IZGUBLJENO POVELJSTVO ob 15.30 in 20. uri, amer. barv. CS film TAJNI AGENT O.S.S. 117 ob 18. uri
8. oktobra amer. barv. CS vojni film IZGUBLJENO POVELJSTVO ob 15.30 in 20. uri, amer. barv. CS pust. film GOSPODAR HAVAJEV ob 18. uri

Kranj STORŽIČ

4. oktobra amer. barv. CS film SAMA V TEMI ob 16. in 20. uri, franc. barv. CS film CLOVEK PREVEC ob 18. uri
5. oktobra amer. barv. CS film SAMA V TEMI ob 14. in 18. uri, franc. barv. CS film CLOVEK PREVEC ob 16. uri, amer. barv. CS film PREPOVEDANE STOPNICE ob 20. uri

6. oktobra italij. barv. CS west. film ADIOS GRINGO ob 16. uri, amer. barv. CS krim. film SAMA V TEMI ob 18. in 20. uri

7. oktobra amer. barv. CS pust. film TAJNI AGENT O. S. O. 117 ob 16. in 20. uri

amer. barv. CS krim. film SAMA V TEMI ob 18. uri

8. oktobra amer. barv. CS film GOSPODAR HAVAJEV ob 16. in 20. uri, jug. barv. film NAVZDOL, ZA SONCEM ob 18. uri

Cerklje KRVAVEC

4. oktobra franc. barv. CS film FANTOMAS PROTI SCOTLAND YARDU ob 19. uri

5. oktobra franc. barv. CS film FANTOMAS PROTI SCOTLAND YARDU ob 16. in 19. uri

Tržič

4. oktobra italij. barv. CS film ADIOS GRINGO ob 16., 18. in 20. uri

5. oktobra italij. barv. CS film ADIOS GRINGO ob 15., 17. in 19. uri

6. oktobra jugosl. barv. film NAVZDOL ZA SONCEM ob 17.30 in 19.30

Kamnik DOM

4. oktobra amer. barv. CS film LORD JIM ob 17.30 in 20. uri

5. oktobra amer. barv. CS film LORD JIM ob 17 in 19.30

Jesenice RADIO

4.—5. oktobra amer. barv. film POT NA ZAHOD

6. oktobra amer. barv. CS film SLAVNI REVOLVERAS

7. oktobra franc. barv. film NEVESTA JE BILA V CRNEM

Jesenice PLAVZ

4.—5. oktobra franc. barv. film NEVESTA JE BILA V CRNEM

6.—7. oktobra amer. barv. film POT NA ZAHOD

Zirovnica

5. oktobra amer. barv. film GOLOROKI SERIF

Dovje-Mojstrana

4. oktobra amer. barv. film GOLOROKI SERIF

5. oktobra amer. film KLIC V FIRECREEKU

Kranjska gora

4. oktobra amer. barv. CS IZGUBLJENO POVELJSTVO

5. oktobra amer. barv. film HOTEL PARADIZ

Radovljica

4. oktobra amer. barv. film MASCEVALEC IZ RIMROKA ob 18. uri, švedski barv. film VELIKA LJUBEZEN ELVIRE MADIGAN ob 20. uri

5. oktobra amer. barv. film HISA NASE MATERE ob 14. uri amer. barv. film MASCEVALEC IZ RIMROKA ob 16. in 20. uri, švedski barv. film VELIKA LJUBEZEN ELVIRE MADIGAN ob 18. uri

6. oktobra amer. film MESTO POD SONCEM ob 20. uri

Bled

4. oktobra amer. barv. film V ZARU NOCI ob 17. in 20. uri

5. oktobra amer. barv. film V ZARU NOCI ob 10., 15., 18. in 20. uri

Skofja Loka SORA

4. oktobra špan. barv. film NJENA ZADNJA PESEM ob 18. in 20. uri

5. oktobra špan. barv. film NJENA ZADNJA PESEM ob 15., 17. in 20. uri

6. oktobra amer. barv. CS film GRAND PRIX — VELIKA NAGRADA ob 19. uri

7. oktobra zabavno glasbeni večer Ivica Serfezi in Božo Podkrajšek

Prodam

Poceni prodam DNEVNO SOBO majolika in električni STEDILNIK gorivoje (200) Dolenc, C. kokrškega oddaja 22, Kranj 4-06

Ugodno prodam dobro ohranjen STEDILNIK na ir-do gorivo (goran). Naslov v oglasnem oddelku 4616

Prodam dnevno sobo — kompletno — dva KAVCA za 2000, zimski moški PLASC 200, moški jesenski PLASC 80 din, »BUNDO«-dolgo fantovsko in PULOVER 120 din, ženski krznen PLASC 400 din in NF OJACEVALEC - 15-vatni »storero« 300 din. Kranj, Mlakarjeva 22, stanovanje 9, telefon 22-180 4617

Prodam KONJA, sposobnega za vsa dela, Visoko 31, Senčur 4618

Prodam kombiniran OTROSKI VOZICEK. Osterman, Kranj, Ul. 31. diviz. 56 pri letnem kopališču 4619

Prodam trboveljski CE-MENT. Zabcina 15 4620

Prodam ročno motorno KOSILNICO s puhalnikom. Miklav, Vodice 66 4621

Prodam 300 kg TEHTNICO in OBROČE za gumi voz. Grošelj, Grad 29, Cerklje

Ugodno prodam skoraj nov desni STEDILNIK gorenje. Lesce, Gorenjska c. 9 4623

Prodam plemensko TELICO, staro 9 mesecev in lesene STOPNICE, 3 m dolge. Pečnik, Bodovlje 1, Skofja Loka 4624

Prodam 600-litrski SOD za namakanje sadja. Kranj, Skofjeloška 36 4625

Prodam KRAVO po drugem stiletu. Kaian, Breg ob Savli 41, Kranj 4626

Prodam SADIKE za živo mejo. Kranj, Smledniška c. 41 4627

Prodam pihalni BAS in kupim klavirsko 80 - basno HARMONIKO in OJACEVALEC 40-50 W na najmanj 4 priključke. Bernik, Sevlje 3, Selca nad Skofjo Loko 4628

Prodam borove in jesenove PLOHE. Sora 39, Medvo-de 4629

Prodam TEHTNICO za izganjekubo. Meja 2, Kranj 4630

Prodam SUHE BUTARE. Zupan Janez, Trstenik 6, Golnik 4631

Prodam skoraj novo PEC na olje EMO-5. Kopic, Jože Senčur 261 4632



Nagrobne spomenike po izbiri in naročilu iz najboljših marmorjev ter vsa kamnoseška dela opravlja BORIS UDOVC, kamnoseštvo Naklo telefon 21-051

Prodajam KROZNE BRANE. Naslov v oglasnem oddelku 4633
Prodajam mladobrejo KRAVO bohinjko. Golc, Višelnica 15, Gorje 4634
Prodajam 6 tednov stare PRASICKE, vprežni KOSILNICO lanž in vprežni dvo-brazdni PLUG. Zg. Brnik 7, Cerklje 4635
Prodajam dobro ohranjeno DNEVNO SOBO zaradi selitve in solo električno KITA-RO framus, OJACEVALEC 15 W. Gostan, Senčur 118 4636

Prodajam poceni ZIMSKA JABOLKA in sladki MOST. Eržen, Zabukovje 2, Zg. Besnica 4637
Ugodno prodajam zazidljivo PARCELO v bližini Kranja. Kamnik, Novi trg 5 4638

Prodajam JABOLKA na drevju po 0,60—0,70 za kg. Vrbje 15, Radovljica 4639
Prodajam diatonično 3 in pol vrstno HARMONIKO, KOSEK in globok otroški VOZICEK. Marondini, Podreča 65 pri Medvodah 4640
Prodajam nove GAJBICE. Kaltencar, Skofjeloška 7, Kranj 4641

Prodajam novo PEČ na olje in LOSCILEC za parket. Zg. Besnica 60 4642
Prodajam več vrst ZIMSKIH JABOLK po 0,80 — 1 din. Benedičič Valentin, Crngrob 1, Zabnica 4643
Prodajam zimsko JABOLKA. Štular Tomaž, Srakovlje 4, Kranj 4644

Poceni prodajam žensko KOLO znamke »Julija«. Franc Kozjek, C. kokrškega odreda 27, Kranj 4645
Prodajam dve KRAVI, KONJA, 9 let starega, in SLAMOREZNICO, dobro ohranjeno. Mlaka 21, Kranj 4646
Prodajam PRASICA, 80 kg težkega. Lahovče 15, Cerklje 4647

Prodajam JABOLKA na drevju za 0,50 din. Visoko 71, Senčur 4648
Prodajam 1300 kosov monta OPEKE M 12. Babič, Kokrica 92, Kranj 4649
Prodajam 8 mesecev brejo KRAVO. Moše 20, Smednik 4650

Prodajam zimsko JABOLKA. Suha 8, Kranj 4651
Prodajam ladijski MOTOR lamo 06 in 4-estezni MAGNETOFON. Kranj, C. talcev 12

(Huje) 4562
Prodajam dobro ohranjeno SPALNICO za 600 N din. Naslov v oglasnem oddelku 4653

Prodajam VOLA, težkega 500 kg in PRASICA, 50 kg. Naslov v oglasnem oddelku 4654

Prodajam KRAVO pred telitvijo. Kranj, Drulovka 12 4655

Prodajam macesnove PLOHE. Pšata 9, Cerklje 4656

Prodajam delovnega VOLA. Apno 1, Cerklje 4657

Prodajam KRAVO s teletom. Trboje 32, Smednik 4658

Prodajam PRASICA, 70—80 kg težkega. Lahovče 15, Cerklje 4659

Prodajam dve OVCI solčavske pasme in KRAVO. Mače 5, Preddvor 4660

Prodajam LES za ostreže in NAPUSC. Kranj, Jeerska c. 2 4661

Prodajam eno leto stare KOKOSI NESNICE. Strahinj 38, Naklo 4662

Prodajam dobro KRAVO, ki bo v kratkem četrtič telitila. Forme 14, Zabnica 4663

Prodajam lovsko PUSKO bock-hamerles, kaliber 5,6 x 52 R x 16 — sovaš z daljnogledom. Naslov v oglasnem oddelku. 4664

Prodajam PRALNI STROJ, polavtomatični, AEG, in moško SPORTNO KOLO rog. Naslov v oglasnem oddelku 5665

Prodajam PRASICA od 50—60 kg težkega. Trboje 69, Smednik 4666

Prodajam zimsko JABOLKA na drevesu, GRAMOFON z dvema zvočnikoma, TRACNICO, dolgo 5 m. Zg. Brnik 28, Cerklje 4667

Prodajam KONJA, 6 let starega, ali zamenjam za dobro KRAVO. Markič, Kokrica 1, Kranj 4668

Prodajam vprežne GRABLJE, VOZ — 20-colski, traktorski izruvač in TELICKO, 270 kg, ali zamenjam za KRAVO. Kalan, Zapoge 11, Vodice 4669

Prodajam večjo količino ZIDNE OPEKE. Forme 8, Zabnica 4670

Motorna vozila

Prodajam FIAT 750/64, vzajem v račun MOPED ali ček. Zalog 75, Cerklje 4671

Opravljam zaščitne PREMAZE za vse osebne avtomobile proti koroziji (rji) z guminolom in kozol lakom. AVTOPRALNICA Ljubljana, Vodnikova 99 4672

Prodajam vse rezervne dele za opel-rekord, letnik 1956. Radovljica, Staneta Zagarja 18 4673

Prodajam DELE za moped: SEDEZ, dolgi, nov tip, IZPUŠNO CEV, rabljen magnet

dukati (preizkušen). Zevnik, Praše 12, Kranj 4674

Prodajam PRIKOLICO za moped ali večji motor. Podlaj, Breg 4, Križe 4675

Ugodno prodajam leseno montažno garažo 2,5 x 4 m v odličnem stanju. Ogled ob nedeljah. Rihtar, Gora-Komenda 4676

Prodajam SPACEK, avgust 1969. C. 1. maja 51, Kranj (Valant) 4677

Iščem SOFERJA B kategorije. Informacije Golnik 25 4678

Oddam AVTOMEHANIČNO DELAVNICO 7x7 m, primerno tudi za kako drugo obrt. Ponudbe poslati pod (velik parkirni prostor) 4679

Prodajam dobro ohranjen MOPED T-12 tomos kolibri. Cena 1700 N din. Slivnik Kristjan, Mevkuš 22, Zg. Gorje 4680

Prodajam 5 SEMPERIT GUM (TBL) 5,60 x 13, letni profil. Kranj, Britof 37 4681

Prodajam po ugodni ceni SKODC, letnik 1966, telefon 70 265. Kenda Miran, Gorenjska c. 5, Radovljica 4711

ZŠAM podružnica Tržič bo organizirala tečaj za pridobitev kvalifikacije voznikov motornih vozil. Tečaj se bo pričel 3. novembra. Prijave sprejema tajnik Jože Goričan, Trg svobode 9, Tržič.

Kupim

Kupim macesnove in smrekove PLOHE. Jezeršek Stane, Zg. Bitnje 97 4603

Kupim dve SKLOPKI (kuplungo) 40 in 60 mm, dinamno motor. istoismerni tok 8—15 KM, 1000—1600 obratov v dobrem stanju. Groščelj, Grad 29, Cerklje 4682

Kupim dobro ohranjen BRZOPARILNIK od 50—60 litrov. Naslov v oglasnem oddelku 4683

Kupim 1500 kg ječmenove ali ovsene SLAME. Markič, Kokrica 1, Kranj 4684

Kupim 1 m³ pol suhih ali suhih DESK 25 mm. Naslov v oglasnem oddelku 4685

Stanovanja

Oddam SOBO dvema študentoma (centralno ogrevanje, kopalnica in poseben vhod). Naslov v oglasnem oddelku 4686

Oddam veliko opremljeno SOBO dvema. Naslov v oglasnem oddelku 4687

Mlada zakonca iščeta družinsko stanovanje v Kranju ali okolici. Dam nagrado. Naslov v oglasnem oddelku 4688

Prodajam starejšo HISO v okolici Kranja. Takoj vseljivo. Naslov v oglasnem oddelku 4689

V središču Kranja oddam za 3 leta opremljeno dvosobno komfortno STANOVANJE proti predplačilu. Ponudbe poslati pod »opremljeno stanovanje« 4690

Vestno in pošteno osebo vzamem na stanovanje v Skofji Loki. Na razpolago je tudi GARAZA. Informacije dobite pri Jakič, Skofja Loka, Koširjeva 22 4691

Prodajam enostanovanjsko HISO v bližini Kranja. Vseljiva takoj. Naslov v oglasnem oddelku 4692

Prodajam HISO, primerno za vikend. Dolinar, Valterski vrh 5, Skofja Loka 4693

Iščem enosobno STANOVANJE v Kranju ali okolici. Ponudbe poslati pod »Jesen« 4694

Menjam dvosobno komfortno stanovanje z veliko kuhinjo za dvosobno in centralno. Naslov v oglasnem oddelku ali telefon 23-221 4695

Mlada intelektualca iščeta eno- ali dvosobno STANOVANJE v Kranju za 3 leta. Ponudbe poslati pod »inženir« 4696

Miren FANT dobi STANOVANJE. Starič, Cankarjeva 16, Kranj. Ogled vsak dan dopoldan 4697

Iščem LOKAL v središču Kranja za obrt ali stanovanje, možno za predelavo. Naslov v oglasnem odd. pod »Lepa obrt« 4698

5000 N din dam nagrade za enosobno stanovanje v Kranju. Ponudbe poslati pod »5 let 4712

Prireditve

V soboto, 4. oktobra, ob 20. uri bo v hotelu na Smarjetni gori ples vaterpolistov. Avtobus bo vozil iz Kranja od 19. do 20. ure izpred kina Center.

Gostilna »VRECEK TUPALICE« prireja ob priliki vsa praznovanja v nedeljo, 5. 10. 1969 DOMACO ZABAVO. VABLJENI! 4699

GASILSKO DRUSTVO, Kranj—Primskovo priredi v nedeljo, 5. 10. 1969, ob 15. uri v prostorih ZADRUŽNEGA DOMA na Primskovem TRGATEV. Vabljeni! Prireditve bo ob vsakem vremenu. 4700

GOSTIŠČE pri JANCETU iz Sr. vasi priredi v soboto ZABAVO s plesom. Igra trio Franca Ostermana. Vabljeni! 4701

GASILSKO DRUSTVO Sp. Brnik priredi v nedeljo, 5. 10. 1969, keljanje za koštruna. Pričetek ob 12. uri. Vabljeni! 4702

Zaposlitve

VAJENCA za tapetniško obrt sprejemem takoj. TAPETNIŠTVO RAUTAR SREČKO, Lesce 4565

• novi slovenski mesečnik •

karavana

odkriva



160 strani
3 din

Iščem ZENSKO za varstvo 2 leti stare punčke v dopoldanskem času. Dam hrano in stanovanje. Ostalo po dogovoru. Možina Albert, Senčur 327 4703

Sprejem VAJENCA za soboslikarsko in plesarsko obrt. Naslov v ogl. oddelku 4704

Sprejem dve DELAVKI za izdelavo oranžade. KLANSEK VIL, Brezje 4705

Sprejem starejšo kvalificirano KUCHARICO k 5-članski družini. Ponudbe poslati pod »vestna in poštena« 4706

RADIATORJE za ZGANO LAKIRANJE in ostale kovinske predmete sprejemam. Kranj, Tekstilna 14 4707

ZIDNE TAPETE, TAPISOME, TOPLI POD, platnene ROLETE, garderobne OBEŠALNIKE, karnise, zavese in ostala tapetniška dela vam strokovno opravi TAPETNIŠTVO Rautar Srečko, Lesce, telefon 70-333 4572

Avto-moto društvo Skofja Loka sprejme več honorarnih INSTRUKTORJEV praktičnih voženj za pouk v dopoldanskem in popoldanskem času. Pismene ponudbe z vsemi podatki pošljite na AMD Skofja Loka, Jegorovo predmestje 10 4708

Izgubljeno

Sveženj KLJUČEV sem izgubil od Mlakarjeve ulice do St. Zagarja. Proti nagradi vrnite v oglasni oddelek 4709

Zatekel se je PES, velik, dolgdlaki, sivo-črne barve. Dobi se: Struževo 32, Kranj 4710

Prodajamo

KROMPIR IGOR
debeline 3,2—4,5 cm po 0,60 din in drobnega pod 3,2 cm po 0,22 za kilogram. Dobite ga v Orehovljah in na Visokem (pri Majerju).
Se priporoča KZ Sloga
KRANJ

Trgovsko podjetje **ELITA KRANJ**
VZAME V NAJEM SKLADIŠČE V KRANJU ali bližnji okolici
s površino ca 100 m².
Pošljite ponudbe na naslov Elita, Kranj, Titov trg 7.

Nesreče v zadnjih dneh

V sredo, 1. oktobra, nekaj pred drugo uro popoldne je na cesti drugega reda pri Dupljah voznica osebnega avtomobila Marija Vihar iz Kranja iz neznanega vzroka zapeljala s ceste v drevo. V nesreči se je huje ranila. Škode na avtomobilu je za 8000 din.

Na cesti drugega reda med Bohinjem in Bledom je v četrtek ob drugi uri zjutraj trčil v obcestno ograjo voznik osebnega avtomobila Andrej Zorman iz Ljubljane. Avtomobil je na mokri cesti zaradi prehitre vožnje začelo zanašati, tako da je v ovinku trčil v ograjo in jo podrli. Voznik je bil v nesreči ranjen. Skupne škode je za 8000 din.

L. M.

Zahvala

Ob izgubi našega dragega očeta, starega očeta, brata in strica

Matevža Trojarja po domače pri Keržarju

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izraze sožalja in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: sin in hčerke z družinami, brata Simon in Anton ter drugo sorodstvo.

Sorica, Jesenice, Kranj, Blejska Dobrava, Chicago, dne 25. septembra 1969

Zahvala

Ob izgubi naše nam

Jelke Koselj

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem in vsem, ki so sočustvovali z nami ter poklonili cvetje in jo spremili na zadnji poti. Posebno zahvalo dolgujemo dr. Cernetu in primariju dr. Vetru. Vsem in vsakomur še enkrat prirsčna hvala.

Zalujoči: mož Gabrijel, sin Jelo in hčerka Magda

Sp. Lipnica, dne 28. 9. 1969

Zahvala

Ob boleči izgubi našega nepozabnega moža, očeta in starega očeta

Franca Plestenjaka

Ratinkovega ata iz Šutne

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti in poklonili toliko cvetja, nam pismeno in ustno izrazili sožalje in sočustvovali z nami. Posebej se zahvaljujemo pevcem iz Zabnice, tov. Lužanu za poslovilne besede, KO ZB NOV, gasilcem, upokojevcem, č. duhovščini, pogrebniemu zavodu ter članom delovnih kolektivov: Iskra, Tiskanina, Puškarna, sind. podruž. druž. polit. org. Kranj in Obrtniku Skofja Loka za vence in izrečeno sožalje. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Bajžlju, ki mu je v času boleznij lajšal bolečine.

Zalujoči: žena, sinovi in hčerke z družinami

Šutna, dne 27. 9. 1969

Vzklikal je Hitlerju

Vesela družba mladih fantov je v noči od srede, 1. oktobra, na četrtek, 2. oktobra, popivala v gostilni Bled na Bledu. Okoli tretje ure zjutraj so se razšli, le eden je ubral posebno pot. 27-letni blejski električar je ob tretji uri zjutraj z gromkimi vzkliki — Heil, Hitler — budil Blejce. Kričal je na ves glas, da bi ga slišali.

Užaljen, ker ni nikogar srečal, da bi slišal njegove »Junaške« vzklike, se je na-

potil naravnost na postajo blejske milice. Tam je močno trkal na vrata in razbiljal po oknu ter nadaljeval z razgrajanjem. Ko mu je dežurni miličnik odprl vrata in mu ukazal naj izprazni žep, je izlekel 1000 starih din in jih pred miličnikom raztrgal, rekoč: »To je denar, ki nima nobene vrednosti!«

Občinski sodnik za prekrške ga je še isti dan, to je v četrtek, kaznoval z dvanajstimi dnevi zapore.

Fant zelo dobro zasluži, izjavil pa je, da ne ve, kaj dela, kadar je pijan in da je njegova navada, da v pijanosti trga denar. Še to: vzkliki Hitlerju niso bili plod sov-

ražne razpoloženi proti domovini, temveč sad mladostne objestnosti, ki se je utopila v prevlečki čaši vina. J. V.

Vlom v vikend hišico

V dneh med 28. septembrom in 2. oktobrom je neznanec vlomil v vikend hišico na Trebji št. 30, last Viktorja Dimica iz Ljubljane. Vlomilec je odnesel »bundo«, daljnogled, ročno svetilko in lovski nož. Škode je za okoli 600 din. V predsobi, kjer je vlomilec verjetno prenočeval, je pustil svoj suknjič, v katerem pa ni bilo nobenih dokumentov.



KMETIJSKO
ZIVILSKI
KOMBINAT
KRANJ

SKLADIŠČE
(bivši Beksle)

obvešča

potrošnike krmil, da ima stalno na zalogi razna krmila za:

- kokoši nesnice in piščance
- krave molznice in tele
- prašiče
- koruzo v zrnju, šrot, pšenico
- pšenico, tropine itd.

Cene zmerne
Dostava hitra

Posredujemo prodajo karamboliranih vozil:

1. FIAT 124, leto izdelave 1969, s prevoženimi 6500 km. Začetna cena 15.600,00 din

2. SKODA 1000 MB, leto izdelave 1967, prevoženih 78.000 km. Začetna cena 6.000,00 din

Ogled vozil je možen vsak delovni dan od 8. do 14. ure pri Zavarovalnici SAVA, PE Kranj.

Pismene ponudbe z 10 % kavcijo sprejemamo do srede 8/10-1969 do 12. ure.

ZAVAROVALNICA SAVA,
PE KRANJ

OBISČITE GOSTILNO
ZG. DUPLJE

DROPULJIC LIBERAN

kjer vam bomo postregli s postrvmi in specialitetami na žaru.

Lep pozdrav in nasvidenje v Zg. Dupljah.

Gostilna pri
DROPULJIC LIBERAN

CP Gorenjski tisk
Kranj

Delovna enota Glas

OBJAVLJA

prosto delovno mesto

referenta

za malooglasno službo

Pogoji:

- popolna srednja šola, poznavanje blagajniškega poslovanja in strojepljsja

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas in s 3-mesečnim poskusnim delom. Osební dohodki po Pravilniku o delitvi OD. Pismene ponudbe (pod šifro Prosto delovno mesto) pošljite do 12. oktobra, na naslov:

CP Gorenjski tisk, delovna enota Glas, Kranj, Trg revolucije 1.

Loterija

Poročilo o žrebanju srečk 40. kola

| Srečke s končnicami | so zadelo N din |
|---------------------|-----------------|
| 40 | 10 |
| 2190 | 200 |
| 93820 | 1.000 |
| 139000 | 100.000 |
| 01 | 10 |
| 41 | 30 |
| 91 | 20 |
| 266081 | 10.000 |
| 602 | 50 |
| 9882 | 200 |
| 168942 | 10.000 |
| 625102 | 10.000 |
| 935742 | 10.000 |
| 53 | 10 |
| 1213 | 200 |
| 05603 | 1.000 |
| 76883 | 500 |
| 4 | 4 |
| 28404 | 504 |
| 91944 | 504 |
| 921304 | 10.004 |
| 03795 | 500 |
| 16905 | 2.000 |
| 48355 | 500 |
| 84855 | 1.000 |
| 316785 | 50.000 |
| 6 | 4 |
| 23446 | 2.004 |
| 39536 | 504 |
| 73886 | 504 |
| 991986 | 10.004 |
| 4547 | 200 |
| 8617 | 200 |
| 27847 | 500 |
| 215777 | 10.000 |
| 58 | 20 |
| 68 | 10 |
| 450718 | 10.000 |
| 479 | 100 |
| 85419 | 500 |
| 88569 | 500 |
| 164019 | 10.000 |
| 592349 | 10.000 |

Atletsko prvenstvo osnovnih šol Izenačene ekipe

Štiri šole s področja občine Kranj so poslale svoje zastopstvo na prvenstvo osnovnih šol v atletiki, ki je bilo v soboto na stadionu Stanka Mlakarja v Kranju. Skromni udeležbi je prištedel tudi neusklajen sistem tekmovanja, saj se je istega dne pričelo tudi rokometno prvenstvo. Zaradi tega na atletskem tekmovanju ni nastopila šola iz Senčurja, medtem ko sta šoli iz Predoselj in Preddvora imeli dvoboj ob otvoritvi igrišča v Preddvoru. Poleg naštetih je manjkala še OS Stane Zagar iz Kranja, ki sploh ni odgovorila na razpis.

Zal moramo tokrat ponovno ugotoviti, da med odgovornimi za izvedbo tovrstnih tekmovanj, ki pa so zaradi udeležbe najmlajših tekmovalcev še posebej pomembna, ni potrebnega zanimanja, lahko bi rekli celo — resnosti. Ob deveti uri dopoldne, ko bi se po razpisu Občinske zveze za telesno kulturo Kranj — komisije za atletiko — tekmovanje moralo pričeti, na stadionu namreč še ni bilo nobenega pooblaščenega organizatorja, ki bi lahko postregel vsaj z urnikom prireditve, da o startnih listah sploh ne govorimo. Torčje tekmovanje je potekalo v klavnem vzdušju in je verjetno boljše da ga v bodoče v taki obliki ni več!

Jasno je, da ob vseh naštetih pomanjkljivostih ni bil izračunan končni vrstni red ekip. Po rezultatih posameznikov lahko sklepamo na izredno izenačenost nastopajočih ekip. Pri učencih sta po čih prva mesta zasedli OS Simon Jenko in Franca Prešeren (I. ekipa), pri dekletih pa so imele največ zmag predstavnice OS S. Jenko (tri) pred OS Lucijan Seljak

(dve) ter OS F. Prešeren (ena zmag).

REZULTATI — pčenke — 60 m: 1.—2. Kristan in Feldin (obe FP I.) 9,0, 3.—4. Puhar (SJ) in Kavčič (LS) 9,1; **300 m:** 1. Rudolf 49,1, 2. Bajželj (obe LS) 50,2, 3. Filej (SJ) 52,9; **višina:** 1. Bura (SJ) 125, 2. Jereb (Cerklje) 120, 3. Čarman (SJ) 120; **daljina:** 1. Hafnar 395, 2. Ozim (obe LS) 390, 3. Dihelberger (Ce) 386; **krogla:** 1. Papler (SJ) 10,07, 2. Jocič (LS) 9,49, 3. Zupin (Ce) 9,06; **4 × 60 m:** 1. S. Jenko 35,9, 2. F. Prešeren I. 36,1, 3. L. Seljak 36,2.

UČENCI — 60 m: 1. Mrak (SJ) 7,9, 2.—3. Glamočanin in Stopar (oba FP I.) 8,0; **400 m:** 1. Pužem (FP I.) 1:03,8, 2. Bergant (LS) 1:03,9, 3. Marčun (FP I.) 1:06,2; **višina:** 1. Mokrički 145, 2. Vrlinšek (oba FP I.) 135, 3.—4. Krenner in Petrovčič (oba FP I.) 135; **daljina:** 1. Ahačič (FP I.) 450, 2. Erjavec (LS) 446, 3. Klemenc (FP II) 441; **krogla:** 1. Rot 11,52, 2. Lotrič (oba SJ) 11,20, 3. Strnad (LS) 10,30; **4 × 60 m:** 1. S. Jenko 31,1, 2. F. Prešeren I. 31,2, 3. L. Seljak 32,4.

M. Kuralt

Gorenjska nogometna liga Derbi za Kranj

Glavno srečanje V. kola med Kranjem in Jesenicami je bilo končano z zmago Kra-

nja. Čeprav so izgubili, so mladi igralci Jesenic navdušili. V ostalih srečanjih so imeli več uspeha gostje. Nepričakovana je zmaga Podbrezje in Preddvora. V tekmi izven konkurence je ekipa Tržiča visoko premagala Lesce B. Na rezultate iz prejšnjega kola so ekipe vložile več protestov, tako da ima tekmovalna komisija polne roke dela.

Rezultati V. kola: Kranj : Jesenice 3:2 (3:1), Predoslje : Kropa 1:1 (0:1), Svoboda : Zelezniki 2:2 (1:1), Naklo : Preddvor 0:1 (0:0), Trboje : Podbrezje 1:3 (1:1), Lesce B : Tržič 0:4 (0:2). Vrstni red: Tržič 8 točk, Kranj 8, Jesenice 6, Kropa 5, Svoboda 5, Predoslje 5, Zelezniki 4, Podbrezje 4, Preddvor 2, Trboje 2, Naklo 1.

Pari prihodnjega kola: Jesenice : Zelezniki, Kranj : Predoslje, Preddvor : Svoboda, Podbrezje : Lesce B, Tržič : Naklo, Kropa : Trboje.

P. Didić

Gorenjska rokometna liga

Besnica prenehala tekmovati

Ekipa Besnice je v petem kolu dokončno zapustila tekmovanje v gorenjski ligi. Zaradi tega so razveljavili vse rezultate, ki so jih moštva dosegla v dvobojih s to ekipo. Tako je prišlo do sprememb v prvenstveni tabeli. Prvo mesto je trenutno zasedla ekipa Seširja iz Skofje Loke. V tem kolu so rokometiši Zabnice dosegli v Kranju nepričakovano zmago proti ekipi Kranja B, v derbi srečanju pa je Kamnik premagal Selca.

Rezultati: Kranjska gora : Sešir 13:24 (7:8), Kranj II : Zabnica 16:17 (9:10), Kamnik : Selca 19:13 (8:7), Sava : Tržič B 29:18 (13:8). Jesenice so bile proste.

Troboj pokrajinskih streliških reprezentanc

Že od leta 1962. se srečujejo izmenoma v Furlaniji, Koroški in Gorenjski reprezentance omenjenih pokrajin na tekmovanju z malokalibrskimi puškami. Od prvih srečanj do danes se je tekmovalni program precej spremenil. Letošnji prireditelji so Gorenjci, ki so poleg tekmovanja s puško standardne izdelave pripravili še troboj strelcev s pištolo. Tako postajajo srečanja vsako leto zanimivejša. Gorenjci se za sprejem in tekmovanje že precej dolgo marljivo pripravljajo saj žele, kot eden od pobudnikov takih srečanj, še naprej ohraniti prijateljske odnose s športniki sosednjih pokrajin. Upajo, da bodo gostje iz Furlanije in Koroške odnesli s srečanja najlepše vtise.

Tekmovanje bo v nedeljo dopoldne na ljubljanskem strelišču. B. Malovrh

Godešič brez prave konkurence

V sorški nogometni ligi se tekmovanje bliža koncu. Tri kola pred koncem še vedno vodi ekipa Godešiča, ki je edina še brez poraza in je po kvaliteti precej pred ostalimi ekipami. Veliko so napredovali tudi nogometiši Rateč, ki so se od zadnjega prerinili na peto mesto. Ob tej priliki velja poudariti, da je za to tekmovanje podeželskih klubov tega področja veliko zanimanje in pričakujejo organizatorji v prihodnjem letu še povečanje sorške nogometne lige. St.

Vrstni red: Sešir 9 točk, Kamnik 8, Selca 7, Kranj B 6, Zabnica 6, Sava 2, Kranjska gora 2, Jesenice 0, Tržič B — 2.

V šestem kolu bodo na

sporedu naslednji dvoboji: Tržič B : Kranjska gora, Jesenice : Sava, Zabnica : Kamnik, Sešir : Kranj B, Selca bodo prosta.

P. Didić

Sindikalne športne igre

V okviru tretjih letnih sindikalnih iger v kranjski občini bo ta mesec (20. oktobra) na sporedu tudi tekmovanje sindikalnih organizacij v namiznem tenisu. Od vodje tekmovanja tovariša Vilija Novaka smo izvedeli, da se je za to tekmovanje do sedaj prijavilo 13 ekip. Upamo, da se bodo tekmovanja udeležile vse prijavljene ekipe in ne bo tako kot lani, ko je bilo podobno število prijav na tekmovanje pa so prišle le štiri

ekipe. Letošnje tekmovanje v namiznem tenisu bo v šoli Simon Jenko v Kranju.

Vodja tekmovanja v lahki atletiki tovariš Milan Zorman pa nam je povedal, da je predvideno tekmovanje 25. septembra odpadlo. Izkazalo se je, da so bili tekmovalci preslabo kondicijsko pripravljani. Zato so tekmovanje v lahki atletiki preložili na prihodnjo pomlad.

A. Z.

Upokojenci zmagali

Na sindikalnih športnih igrah v Skofji Loki so sodelovali tudi balinarji loškega društva upokojencev. Njihov nastop je bil nadvse uspešen,

saj so zasedli prvo mesto in prejeli pokal. Za upokojenško ekipo so igrali: Gašperinčič, Kavčič, Škerl in Čuš. K.

Športni vesti iz Cerkelj

V sredo, 1. oktobra, zvečer je bil v prostorih nove šole v Cerkljah odigran zanimiv šahovski turnir v počastitev krajevnega praznika. Turnir je organizirala šahovska sekcija KUD Davorin Jenko. Sodelovale so ekipe iz vseh krajevnih skupnosti nekdanje cerkljanske občine. Prepričljivo je zmagala ekipa iz Cerkelj z 8 točkami, sledi ji Zalog s 4 in pol, Grad, Poženik itd.

V četrtek zvečer se je v Cerkljah končalo strelsko tekmovanje z zračno puško, ki ga je organizirala domača strelska družina. Pokal krajevnih skupnosti Cerklje je osvojila ekipa strelske družine. Drugo mesto je pripadlo ekipi krajevnih skupnosti, tretja pa je bila ekipa SZDL. Med posamezniki je bil najboljši Daro Ogric s 131 krogi od 150 možnih.



ODDELEK
ZA ZDRAVILNA ZELIŠČA
NOVO MESTO

KVALITETNO

BRINJE

vam nudimo po ugodnih pogojih.
Količine nad 2000 kg dostavljamo na dom.

odkupujemo

čisto brinovo olje po najvišjih dnevnih cenah.

Za pojasnila in naročila se obračajte na naslov:

KRKA, tovarna zdravil, oddelek za zdravilna zelišča, Novo mesto, Novi trg 9 (avtobusna postaja), telefon (0-68) 21-304.

Jutri kros na Jesenicah

Občinska zveza za telesno kulturo in atletski klub Jesenice bosta v nedeljo ob 10. uri izvedla občinski kros. Tekmovanje bo na terenih za Zvagnovim mostom. Start za pionirje in pionirke bo ob deseti uri, za ostale pa ob enajsti uri. Organizator bo sprejemal prijave eno uro pred startom, v posameznih disciplinah. Upajo, da bodo poleg atletov nastopili tudi učenci jeseniških šol, pripadniki JLA in člani mladinskih ter delovnih kolektivov. Organizator je za prve tri tekmovalce v vsaki kategoriji pripravil častna priznanja.

Z. F.

Tekmovanje gasilskih enot lesne industrije

Pred kratkim je bilo na Gorenjskem v počastitev 100-letnice gasilskega delovanja na Slovenskem tekmovanje industrijskih gasilskih enot slovenske lesne industrije. Tekmovanja se je udeležilo 11 gasilskih enot (110 gasilcev), pokrovitelj tekmovanja pa je bila tovar-



Industrijska gasilska enota Elana je zasedla četrto mesto



Zenska industrijska gasilska enota LIP Bled — obrat Rečica



Na tekmovanju se je pomerilo 11 industrijskih gasilskih enot



Gasilci so se pomerili tudi v reševanju testov — Foto: F. Perdan

na športnega orodja Elan Begunje.

Gasilske enote slovenske lesne industrije so se pomerile v posebni taktični vaji, polaganju cevi na 105 metrov, trodelnem napadu in reševanju testov. Po uspelem tekmovanju, ki je bilo tudi zelo dobro pripravljeno, je zmagala industrijska gasilska enota Slovenija les — obrat lesne in pohištvene industrije Radomlje. Drugo mesto so zasedli gasilci LIP Slovenj Gradec, tretje kombinat lesne predelovalne industrije Logatec, četrto Elan Begunje, peto Javor — obrat I. Pivka itd. Na tekmovanju pa je nastopila tudi ženska ekipa LIP Bled — obrat Rečica.

A. Z.

Prihodnje leto 650-letnica Tržiča

Tržič bo prihodnje leto praznoval 650-letnico ustanovitve mesta in 650-letnico kovaštva, ki je tesno povezano z nastankom mesta.

O praznovanju omenjenih jubilejev je že razpravljajal svet za kulturo in prosveto skupščine občine Tržič in predlagal, da bi imenovali poseben odbor, ki bo vodil vse priprave. Za takšen korak — občinska skupščina je predlog sveta sprejela — so se odločili zato, da bodo lahko pravočasno pripravili program praznovanja in koledar prireditev. V pripravljajni odbor so imenovali Vlada Erjavška, Stanka Stritiha, Josipa Rakovca, Jožeta Sparovca, Slavka Hvalico, Alojza Bostiča in Adolfa Anderleta.

vg



V ponedeljek, 29. septembra, je na gorenjskih cestah potekala akcija z naslovom Voznik — pešec, pešec — voznik, katere namen je bil ugotoviti, kako vozniki upoštevajo prednosti pešcev na označenih prehodih za pešce. Na fotografiji lahko opazimo, da voznik osebnega avtomobila ni upošteval prednosti pešcev, ki so že bili na prehodu in je samo prispebnost pešcev onemogočila prometno nesrečo (vlg) — Foto: F. Perdan



Voznik za fotografiji je ustavil svoje vozilo, ko je opazil, da so pešci že na označenem prehodu. Med samo akcijo smo v Tržiču vprašali miličnika Jožeta Kuneja, kakšna so njegova opažanja. Odgovoril nam je, da tako vozniki kot pešci upoštevajo označene prehode za pešce, če je miličnik v bližini. Če pa miličnika ni, se žal večkrat zgodi povsem obratno. Omenjena akcija gorenjskih miličnikov je opozorila tudi na slabo točko prehodov za pešce — največkrat so premalo označeni, oziroma je dež že spral belo barvo na prehodih. Sicer pa vsi ugotavljajo, da bi morale biti takšne ali podobne akcije pogostejše in da bi morali v nekaterih primerih ostreje kaznovati. (vlg) Foto: F. Perdan

Bivališče:

Posilja:

P. n.

Gorenjski tisk — Glas

Kranj, p. p. 69

Prosim, pošiljajte mi 14 dni brezplačno na vpogled
Glas, glasilo SZDL za Gorenjsko

Naročniki in bralci Glasa! Za vse izžrebance pripravljamo novo zanimivo potovanje. Pohitite s plačilom naročnine. Priporočite Glas svojim prijateljem in znancem. Na željo ga pošiljamo štirinajst dni brezplačno na vpogled. Naročite ga lahko po priloženi dopisnici vašemu pismo- noši ali na poštnem uradu. Pogoji za sodelovanje pri žrebanju je do 20. oktobra 1969 poravnana naročnina do konca leta 1969.